

Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Διεθνών Σχέσεων - Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Τμήμα Οικονομικών Επιστημών - Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

Τμήμα Οικονομικών Επιστημών - Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Τμήμα Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων - Πανεπιστήμιο Πειραιά

Διαπανεπιστημιακό Διατμηματικό

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών

«Τοπική και Περιφερειακή Ανάπτυξη και Αυτοδιοίκηση»

Η παροχή κοινωνικών υπηρεσιών από τους ΟΤΑ α΄ βαθμού και η συνεισφορά του Νέου Συμφώνου Εταιρικής Σχέσης (ΕΣΠΑ 2014-2020). Η περίπτωση του δήμου Βόλβης Ν. Θεσσαλονίκης.

Τσορμπατζόγλου Ευάγγελος

Επιβλέπων Καθηγητής: Παπαδάμου Στέφανος

Κόρινθος, Φεβρουάριος 2017

Department of Political Studies and International Relations - University of Peloponnese

Department of Economics - Democritus University of Thrace

Department of Economics - Aristotle University of Thessaloniki

Department of Business Administration - University of Piraeus

**Interuniversity Interdepartmental
Master Program in
«Local and Regional Government and Development»**

The provision of social services by local authorities of first degree and the contribution of new corporate relation (N.S.F.R. 2014-2020). The case of municipality of Volvi in the prefecture of Thessaloniki.

Tsormpatzoglou Evangelos

Supervisor: Papadamou Stefanos

Corinth, Greece, February 2017

ΑΦΙΕΡΩΣΕΙΣ

Το παρόν πόνημα αφιερώνεται στην οικογένειά μου για την κατανόηση που επέδειξε κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου των μεταπτυχιακών σπουδών και γενικά όσους βοήθησαν στην ολοκλήρωση της διατριβής αυτής. Ιδιαίτερα το αφιερώνω στην κόρη μου Καλλιόπη Τσορμπατζόγλου που κατά το αρχικό στάδιο της επιλογής με βοήθησε να ξεπεράσω τους όποιους ενδοιασμούς και με παρότρυνε προς την κατεύθυνση της παρακολούθησης του μεταπτυχιακού προγράμματος. Επιπλέον, ευχαριστώ τον Καθηγητή Κύριο Στέφανο Παπαδάμου για τη συνδρομή του και την πολύτιμη καθοδήγηση που παρείχε για την επιτυχή ολοκλήρωση της εργασίας.

Τοπική & Περιφερειακή Ανάπτυξη & Αυτοδιοίκηση

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το διακύβευμα, σε μία περίοδο όπου δοκιμάζεται η κοινωνική συνοχή, είναι η ικανοποίηση των αναγκών των πολιτών μέσω μιας αξιόλογης και παράλληλα αποτελεσματικής κοινωνικής πολιτικής. Η οικονομική κρίση περιόρισε τις πηγές εξεύρεσης πόρων και η αναζήτηση νέων εναλλακτικών συνάμα αποτελεσματικών λύσεων καθίσταται περισσότερο από επιτακτική. Καθώς η ζήτηση κοινωνικών υπηρεσιών από τον πληθυσμό έχει εκτιναχθεί, η τοπική αυτοδιοίκηση καλείται να αναλάβει σημαντικό ρόλο και να ανταποκριθεί στις προσδοκίες των νέων απαιτήσεων.

Η μεταφορά αρμοδιοτήτων που πραγματοποιήθηκε με τον "Καλλικράτη" και μεταγενέστερες ρυθμίσεις απέδωσε στο χαρακτήρα της τοπικής αυτοδιοίκησης ένα ενισχυμένο ρόλο με περισσότερη κοινωνική χροιά. Οι ελληνικοί δήμοι καθίστανται πλέον εκ των σημαντικότερων πρωταγωνιστών στην παροχή κοινωνικών υπηρεσιών και στην ανακούφιση του πληθυσμού.

Η διπλωματική διατριβή εξετάζει τις δυνατότητες αξιοποίησης πολιτικών και μέσων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης για το σχεδιασμό ολοκληρωμένων Στρατηγικών για την κοινωνική πολιτική με αφορμή την αντιμετώπιση των σύγχρονων κοινωνικών προκλήσεων που ανέδειξε, σε τοπικό και όχι μόνο επίπεδο, η τρέχουσα ανθρωπιστική κρίση.

Διερευνάται η συνεισφορά των ΟΤΑ και των εποπτευόμενων φορέων υλοποίησης των κατευθύνσεων στην παροχή κοινωνικής πολιτικής. Παράλληλα αναδεικνύεται, η πολιτική συνοχής της στρατηγικής "Ευρώπη 2020" σε βασικό χρηματοδοτικό μηχανισμό.

Οι πόροι του Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών Επενδυτικών Ταμείων του Συμφώνου Εταιρικής Σχέσης της νέας προγραμματικής περιόδου 2014-2020 από τη συμμετοχή των ΟΤΑ στα συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα υλοποίησης της πολιτικής συνοχής, αποτελούν τον κινητήριο άξονα στην εφαρμογή κοινωνικής πολιτικής.

Η ανάλυση των οικονομικών στοιχείων του δήμου Βόλβης που πραγματοποιήθηκε αποτελεί αδιαμφισβήτητο τεκμήριο συνάφειας αλλά και καθοριστικής συμβολής των προτεραιοτήτων της πολιτικής συνοχής της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Σημαντικοί Όροι:

Κοινωνική πολιτική, Τοπική Αυτοδιοίκηση, Μεταφορά αρμοδιοτήτων, Ευρωπαϊκή πολιτική, Χρηματοδότηση, Ωφελούμενοι, Μεταρρυθμίσεις.

ABSTRACT

The stakes, at a time when social cohesion is tested, is to satisfy the needs of citizens through a remarkable while effective social policy. The economic crisis has limited sources of fund raising and the search for new alternative yet effective solutions becomes more urgent. As the demand for social services by the population has exploded, local authorities have been called upon to play an important role and to meet the expectations of the new requirements.

The transfer of responsibilities imposed by "Kallikratis" and subsequent arrangements gave the character of local government an enhanced role with more social connotation. Greek cities are now becoming one of the major players in the provision of social services and the relief of the population.

The dissertation examines the potential of making good use of the policies and media of local government to design integrated strategies for social policy in response to addressing contemporary social challenges highlighted on a local and not local level by the current humanitarian crisis.

The project explores the contribution of local authorities and the agencies overseen by them to the implementation of the main guidelines of social policy. Moreover, the policy of cohesion of Europe 2020" strategy is emerged as a key financial mechanism.

The resources of the European Structural Funds of Investment Partnership Pact of the new programming period 2014-2020 through the participation of local authorities in co-financed programs of implementation of cohesion policy are the driving force to the implementation of social policy.

The analysis of the financial data of Volvi Municipality constitutes an unquestionable presumption of relevance and of a decisive contribution as well of cohesion policy priorities of the European Union.

Key words

Social Policy, Local Authorities, Transfer of Responsibilities, European policy, Funding, Beneficiaries, Reforms.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΑΦΙΕΡΩΣΕΙΣ	- 3 -
ΠΕΡΙΛΗΨΗ	- 4 -
ABSTRACT	- 5 -
ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ	- 6 -
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ	- 8 -
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ	- 9 -
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	- 10 -
ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ	- 13 -
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ	- 13 -
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1	- 14 -
ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ & ΟΡΙΟΘΕΤΗΣΗ	- 14 -
1.1 ΈΝΝΟΙΕΣ ΚΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ	- 14 -
1.2 ΘΕΩΡΗΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ	- 16 -
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2	- 18 -
Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ	- 18 -
2.1 ΤΟ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΤΟΥΣ Ο.Τ.Α.	- 18 -
2.2 ΒΑΣΙΚΕΣ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΕΣ ΤΟΜΕΣ ΑΣΚΗΣΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ	- 21 -
2.3 ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΜΟΡΦΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΕΝΟΣ ΔΗΜΟΥ	- 22 -
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3	- 30 -
Η ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΥΝΟΧΗΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ	- 30 -
3.1 Η ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ «ΕΥΡΩΠΗ 2020»	- 30 -
3.2 Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΩΝ ΘΕΜΑΤΙΚΩΝ ΣΤΟΧΩΝ 8 & 9 ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΣΥΜΦΩΝΟΥ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΣΧΕΣΗΣ (ΕΣΠΑ 2014-2020)	- 33 -
ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ	- 37 -
Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΒΟΛΒΗΣ	- 37 -
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 Η ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΒΟΛΒΗΣ	- 38 -
4.1 ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΘΕΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ	- 38 -
4.2 Η ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΟΥ ΘΕΜΑΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΜΕ ΤΗ ΜΕΘΟΔΟ S.W.O.T.	- 39 -
4.3 Η ΠΑΡΟΧΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΣΕ ΠΟΛΙΤΕΣ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΒΟΛΒΗΣ.	- 42 -
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5	- 44 -
ΤΟ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΑΡΟΧΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΒΟΛΒΗΣ	- 44 -
5.1 ΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ.....	- 44 -
5.2 Η ΠΑΡΟΧΗ ΠΡΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΣΤΟΥΣ ΠΑΙΔΙΚΟΥΣ ΣΤΑΘΜΟΥΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΒΟΛΒΗΣ	- 45 -
<i>Το Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου Ο.Κ.Π.Α.Π. ΔΗΜΟΥ ΒΟΛΒΗΣ</i>	- 49 -
5.3 Η ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΠΑΙΔΙΩΝ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΗΛΙΚΙΑΣ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΒΟΛΒΗΣ.	- 55 -
<i>Σκοπός των Κέντρων Δημιουργικής Απασχόλησης</i>	- 55 -
<i>Το Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου Ο.Π.Α.Π. ΔΗΜΟΥ ΒΟΛΒΗΣ</i>	- 55 -
5.4 ΚΡΙΤΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΔΡΑΣΗΣ «ΕΝΑΡΜΟΝΙΣΗ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΖΩΗΣ»..	- 58 -
5.5 Η ΠΑΡΟΧΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ ΑΠΟ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ “ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ”.....	- 63 -
<i>Εννοιολογική οριοθέτηση, θεσμικό πλαίσιο χρηματοδότησης</i>	- 63 -
<i>Οι δομές του δήμου Βόλβης για την υλοποίηση του προγράμματος ΒοΣ.</i>	- 65 -
<i>Κριτική θεώρηση για τη φροντίδα της Τρίτης ηλικίας.</i>	- 68 -
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6	- 70 -
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	- 70 -
6.1 ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ.....	- 70 -

6.2 Η ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ & ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΔΗΜΟΥ ΒΟΛΒΗΣ ...	- 70 -
6.3 ΟΙ ΔΑΠΑΝΕΣ ΤΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ & ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΔΗΜΟΥ ΒΟΛΒΗΣ	- 72 -
6.4 ΟΙ ΠΗΓΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΤΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΔΗΜΟΥ ΒΟΛΒΗΣ .	- 75 -
6.5 ΟΙ ΔΑΠΑΝΕΣ ΤΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΔΗΜΟΥ ΒΟΛΒΗΣ.....	- 77 -
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	- 80 -
ΕΠΙΛΟΓΟΣ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ	- 82 -
ΠΗΓΕΣ – ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	- 84 -
ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	- 84 -
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	- 84 -
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ.....	- 85 -
ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ	- 86 -
ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ	- 86 -
ΆΛΛΕΣ ΠΗΓΕΣ.....	- 87 -
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	- 88 -

Τοπική & Περιφερειακή Ανάπτυξη & Αυτοδιοίκηση

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ

5.1 Αριθμός παιδικών σταθμών ανά κατηγορία νομικής μορφής σε Ο.Τ.Α.....	48
5.2 Αριθμός φιλοξενίας παιδιών στις περιφερειακές δομές.....	55
5.3 Αριθμός φιλοξενίας παιδιών στις περιφερειακές δομές ΚΔΑΠ του δήμου Βόλβης.....	57
5.4 Ένδειξη ηλικίας και φύλου εξυπηρετούμενων του προγράμματος Βοήθεια στο σπίτι.....	68
5.5 Παροχή υπηρεσιών σε δικαιούχους του προγράμματος Βοήθεια στο Σπίτι.....	68
5.6 Αριθμός φιλοξενίας παιδιών σε δομές ΚΔΑΠ δήμου Βόλβης έτους 2016.....	58
6.1 Εισπραχθέντα έσοδα στον Ο.Κ.Π.Α.Π. ανά είδος χρηματοδότησης.....	71
6.2 Ποσοστό συμμετοχής των χρηματοδοτήσεων στα συνολικά έσοδα την περίοδο 2012-2016 και στατιστικές τιμές βασικών πηγών στον ΟΚΠΑΠ δήμου Βόλβης.....	72
6.3 Πηγές εσόδων για την παροχή προσχολικής αγωγής.....	73
6.4 Ανάλωση πραγματοποιηθέντων δαπανών ανά είδος προέλευσης για την πενταετία 2012-2016 στον Ο.Κ.Π.Α.Π.....	73
6.5 Ανάλωση χρηματοδοτήσεων επί του συνόλου των δαπανών και στατιστικές τιμές για τις βασικές πηγές.....	74
6.6 Έσοδα ΟΠΑΠ δήμου Βόλβης ανά κατηγορία εσόδου περιόδου 2012-2016.....	76
6.7 Πραγματοποιηθείσες δαπάνες του ΟΠΑΠ δήμου Βόλβης ανά είδος.....	78

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

2.1 Ένδειξη διαμόρφωσης πραγματοποιούμενων δαπανών στην Τοπική Αυτοδιοίκηση σε Ελλάδα και χώρες Ε.Ε.....	19
2.2 Λειτουργία δομής κοινωνικής προστασίας σε δήμο.....	27
2.3 Λειτουργία γραφείου παροχής υπηρεσιών κοινωνικής προστασίας.....	27
2.4 Προώθηση της δικτύωσης δομών κοινωνικής προστασίας.....	29
5.1 Ιστογράμμο σχετικής συχνότητας εμφάνισης της νομικής μορφής παιδικών σταθμών στην Ελληνική επικράτεια.....	49
5.2 Γράφημα πίτας με ποσοστιαία κατανομή ενταγμένων δομών ανά είδος φορέα.....	50
5.3 Αριθμός φιλοξενούντων παιδιών το έτος 2016 ανά πηγή χρηματοδότησης.....	55
5.4 Διαγραμματική απεικόνιση της φιλοξενίας παιδιών στα Κ.Δ.ΑΠ. του οργανισμού ανά πηγή χρηματοδότησης.....	58
5.5 Ποσοστιαία ένδειξη κάλυψης των δομών Κ.Δ.ΑΠ. από ωφελούμενους και φιλοξενία αντίστοιχων παιδιών.....	58
6.1 Διαχρονική ποσοστιαία ανάλυση πόρων στην προσχολική αγωγή επί του συνόλου δαπανών.....	74
6.2 Διαχρονική συμμετοχή των πόρων του προγράμματος ΒσΣ στα συνολικά έσοδα του Ο.Κ.Π.Α.Π.....	75
6.3 Διαχρονική απεικόνιση εσόδων του ΟΠΑΠ Δήμου Βόλβης ανά πηγή χρηματοδότησης στην περίοδο 2012-2016.....	76
6.4 Συνολική χρηματοδότηση του ΟΠΑΠ ανά πηγή.....	77
6.5 Διαχρονική χρηματοδότηση των ΚΔΑΠ του ΟΠΑΠ ΔΗΜΟΥ ΒΟΛΒΗΣ.....	77
6.6 Πραγματοποιηθείσες ανά είδος δαπάνες του ΟΠΑΠ δήμου Βόλβης την περίοδο 2012-2016.....	79
6.7 Διαχρονική τάση κατεύθυνσης των δαπανών στον οργανισμό ετών 2012-2016.....	79

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το ερευνητικό ερώτημα που τέθηκε στην εργασία σχετίζεται με τη διαπίστωση της συμβολής της χρηματοδότησης της παρεχόμενης κοινωνικής πολιτικής των Ελληνικών οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης από την πολιτική συνοχής της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η ανάδειξη των δυνατοτήτων ή αδυναμιών των δήμων να ανταποκριθούν στις σύγχρονες προκλήσεις και ανάγκες εξάγεται ως παρεμπίπτων συμπέρασμα.

Η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε για την απάντηση του ερευνητικού μας ερωτήματος αποτελείται από δύο σκέλη.

Το πρώτο βασίστηκε στη βιβλιογραφική επισκόπηση σχετικά με την παρεχόμενη κοινωνική πολιτική. Αξιοποιήθηκε η διαθέσιμη νομοθεσία, το υπάρχων θεσμικό πλαίσιο από τις παρεχόμενες υπηρεσίες των ΟΤΑ και η συμμετοχή τους στα συγχρηματοδοτούμενα Ευρωπαϊκά Προγράμματα. Συγκεκριμένα, επισημάνθηκε η αποτελεσματικότητα μέσα από την υλοποίηση των επιμέρους δράσεων των επενδυτικών προτεραιοτήτων των θεματικών στόχων 8, 9 των δεκατριών (13) Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (ΠΕΠ) που υλοποιούνται στις διοικητικές Περιφέρειες της χώρας. Η αναφορά στη συμμετοχή στο ένα από τα επτά (7) Επιχειρησιακά Προγράμματα με τίτλο "Ε.Π. Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού" (ΕΠ.ΑΝ.Α.Δ.) κινήθηκε προς ανάλογη κατεύθυνση. Όλα αυτά στο πλαίσιο της υλοποιούμενης πολιτικής συνοχής των Ευρωπαϊκών Διαθρωπικών Επενδυτικών Ταμείων της Στρατηγικής "Ευρώπη 2020".

Στο δεύτερο μέρος επιλέχθηκε, ως έρευνα πεδίου η παρουσίαση των βασικότερων υπηρεσιών κοινωνικού χαρακτήρα του δήμου Βόλβης Νομού Θεσσαλονίκης, η περίπτωση μελέτης του οποίου αποτέλεσε την πρόκληση για την εκπόνηση της διπλωματικής εργασίας.

Στο δήμο Βόλβης, που αποτελεί ένα κλασικό περιφερειακό δήμο με κύριο χαρακτηριστικό την υποστελέχωση και την αποσπασματική προσέγγιση, η κοινωνική πολιτική παρέχεται από τις υπάρχουσες υλικοτεχνικές δομές του φορέα υποστηριζόμενη από το υπάρχον στελεχιακό δυναμικό.

Μέσω της επιχειρούμενης ανασκόπησης στη θεματολογία της κοινωνικής πολιτικής στους οργανισμούς τοπικής Αυτοδιοίκησης, επιχειρείται μια ενδεικτική καταγραφή της υφιστάμενης κατάστασης και αναζητούνται οι δυνατότητες συμβολής των τοπικών αρχών στην ορθολογική και αποτελεσματική παροχή ποιοτικών υπηρεσιών στον πληθυσμό.

Χρησιμοποιώντας μεθόδους της διερεύνησης των δυνατών, αδύνατων σημείων του εσωτερικού περιβάλλοντος του δήμου αλλά και τις παρουσιαζόμενες ευκαιρίες και απειλές του εξωτερικού περιβάλλοντος (S.W.O.T. analysis), χαρτογραφήθηκε η υφιστάμενη

κατάσταση άσκησης κοινωνικής πολιτικής ενός κλασικού Ελληνικού Δήμου, σε ρεαλιστική διάσταση. Η καταγραφή των προβλημάτων αλλά και των όποιων πλεονεκτημάτων μαζί με την παράθεση ποσοτικών δεδομένων, κατέδειξαν τις εμφανείς δυσκολίες αλλά και τις περιορισμένες δυνατότητες για μεταβολή της υπάρχουσας κατάστασης.

Στο τέλος του πονήματός μας χρησιμοποιήθηκε η περιγραφική στατιστική ανάλυση με πραγματικά δεδομένα που αφορούν στη χρηματοδότηση των υπηρεσιών κοινωνικού χαρακτήρα που παρέχει ο δήμος Βόλβης στους πολίτες εντός των διοικητικών ορίων ευθύνης του. Αναλύθηκαν οι πηγές χρηματοδότησης των φορέων υλοποίησης κοινωνικής πολιτικής του δήμου, ερμηνεύθηκε η κατεύθυνση των δαπανών και η ακολουθούμενη πολιτική της διοίκησης για την τελευταία πενταετία κατά την οποία ο δήμος μέσω των φορέων του αξιοποιεί τα κονδύλια της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Απαντώντας στο ερώτημα που τέθηκε, η εργασία κατέληξε σε συγκεκριμένες διαπιστώσεις που αποδεικνύουν την άρρηκτη σχέση με την υλοποιούμενη Ευρωπαϊκή πολιτική κοινωνικής συνοχής. Παράλληλα αναδείχθηκε ο υψηλός βαθμός οικονομικής εξάρτησης από την συμμετοχή στα συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα, αλλά και το διαφανόμενο πεδίο προώθησης μεταρρυθμίσεων, υπό την προϋπόθεση αξιοποίησης των παρουσιαζόμενων ευκαιριών.

Η έναρξη της παρουσίασης περιλαμβάνει εισαγωγή εννοιολογικών ορισμών περί κοινωνικής πολιτικής για να διερευνηθεί το υπό μελέτη επιστημονικό πεδίο. Επιπλέον παραθέτονται σύγχρονες προσεγγίσεις που οι θεωρητικοί της κοινωνικής πολιτικής αποδίδουν για να ερμηνεύσουν τις νέες τάσεις.

Το δεύτερο κεφάλαιο αναφέρεται στην παροχή υπηρεσιών κοινωνικού χαρακτήρα που παρέχεται από την Ελληνική Τοπική Αυτοδιοίκηση με τις μεταρρυθμίσεις που επήλθαν και επιβλήθηκαν από την εφαρμογή βασικών νομοθετικών παρεμβάσεων με τους Ν. 3463/2006 και 3852/2010 καθώς και μεταγενέστερων, στο θεματικό άξονα της κοινωνικής πολιτικής.

Επίσης προτείνεται ένα μοντέλο τυπικής οργάνωσης των Κοινωνικών Υπηρεσιών των πρωτοβάθμιων Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Στο τρίτο κεφάλαιο ακολουθεί αναφορά στην πολιτική συνοχής της ένωσης που υλοποιείται από τους στόχους της στρατηγικής "Ευρώπη 2020" και της αξιοποίησης των πόρων των Ευρωπαϊκών Διαθρωτικών Επενδυτικών Ταμείων. Στο ίδιο κεφάλαιο παρατίθενται οι κύριοι στρατηγικοί στόχοι της πολιτικής συνοχής Ευρώπη 2020, γίνεται αναφορά στους θεματικούς στόχους και τις επενδυτικές προτεραιότητες μέσω των οποίων προωθείται η φιλοσοφία της ευρωπαϊκής στρατηγικής για το θεματικό τομέα της κοινωνικής πολιτικής.

Στο τέταρτο κεφάλαιο παρουσιάζεται η υφιστάμενη κατάσταση στο δήμο Βόλβης ειδικότερα στο θεματικό τομέα παροχής κοινωνικής πολιτικής στη σύγχρονη δυσμενή οικονομική και κοινωνική συγκυρία.

Στο πέμπτο κεφάλαιο παρατίθενται οι υπηρεσίες κοινωνικού χαρακτήρα που παρέχονται στον τοπικό πληθυσμό, αποτελούν το κυριότερο πεδίο ανάλυσης του μεταρρυθμιστικού πλαισίου και αξιοποίησης των εναλλακτικών χρηματοδοτικών πηγών στη νέα προγραμματική περίοδο 2014-2020.

Στο έκτο κεφάλαιο, χρησιμοποιώντας μεθόδους περιγραφικής στατιστικής ανάλυσης των πραγματικών οικονομικών δεδομένων που αντλήσαμε, διαπιστώνεται και καταγράφεται το νέο πεδίο που διαμορφώνεται στην παρεχόμενη κοινωνική πολιτική στο δήμο Βόλβης.

Στο κλείσιμο της προσπάθειας, καταλήγουμε σε σειρά συνοπτικών συμπερασμάτων που εξάγονται από το υλικό που παραθέσαμε με την πεποίθηση ότι η προσπάθειά μας διαφώτισε, στο βαθμό που ήταν δυνατόν, το θεματικό αντικείμενο της εργασίας.

Τέλος διατυπώνονται υποδείξεις βελτίωσης της υφιστάμενης κατάστασης, που με τις προτεινόμενες μεταρρυθμίσεις, ενδεχομένως να επιφέρουν βιώσιμες λύσεις στον άξονα της κοινωνικής πολιτικής για το σύνολο της τοπικής κοινωνίας αλλά και της ευρύτερης περιοχής.

Τοπική & Περιφερειακή Αναπτυξιακή Επιτροπή

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

Τοπική & Περιφερειακή Ανάπτυξη & Αυτοδιοίκηση

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΘΕΣΜΙΚΟ

ΠΛΑΙΣΙΟ & ΟΡΙΟΘΕΤΗΣΗ

1.1 Έννοιες και σχέσεις στην κοινωνική πολιτική

Η αύξηση του αριθμού των ανέργων, των κοινωνικά αποκλεισμένων, των φτωχών και των «εργαζόμενων φτωχών» καθιστά αναγκαία όσο ποτέ άλλοτε την ύπαρξη κοινωνικής πολιτικής. Η δωρεάν παιδεία, η δωρεάν υγεία, η στεγαστική πολιτική κ.λπ. αποτελούν ένδειξη ότι υπάρχει κοινωνικό κράτος και ενδιαφέρεται για την κοινωνία και ειδικότερα για τα φτωχότερα κοινωνικά στρώματα.

Με την έννοια κοινωνική πολιτική εννοούμε τον τρόπο με τον οποίο ένα κράτος αντιμετωπίζει τους κοινωνικούς κινδύνους, δηλαδή το σύνολο των δραστηριοτήτων που έχουν ως αντικείμενο τις κάθε μορφής υπηρεσίες, παροχές και επιδοτήσεις προς το κοινωνικό σύνολο (Περιφέρεια Αττικής, 2015). Αποτελεί δηλαδή η κοινωνική πολιτική αναπόσπαστο κομμάτι της κοινωνίας

Η χρήση του όρου κοινωνική πολιτική αναφέρεται στην ύπαρξη ενός πλέγματος ή συνόλου δραστηριοτήτων που ως αντικείμενο έχουν τις κάθε μορφής υπηρεσίες, παροχές και επιδοτήσεις προς το κοινωνικό σύνολο (Λιαρόπουλος, 2007).

Η Κοινωνική πολιτική είναι η πολιτική επιστήμη που διερευνά τις δράσεις μιας κοινωνίας για δικαιότερη κατανομή του προϊόντος της ευημερίας καθώς και η ανάλυση των συστημάτων ευημερίας. Αποτελεί είναι ένα διεπιστημονικό και συνάμα πολυεπιστημονικό εφαρμοσμένο αντικείμενο, το οποίο αναλύεται υπό το πρίσμα μιας διαφορετικής επιστήμης είτε ενός συνδυασμού αυτών. Αντλεί στοιχεία από άλλες κοινωνικές επιστήμες με κυριότερες την κοινωνιολογία τη δημογραφία, τη νομική, την πολιτική, την οικονομική επιστήμη, την κοινωνική ανθρωπολογία, την ψυχολογία, την οικολογία και τη στατιστική (Βενιέρης, 2016).

Η κοινωνική πολιτική είναι αναπόσπαστο κομμάτι της κοινωνίας, που εξελίσσεται σε συνάρτηση και σε στενότερη σχέση με τα άλλα κοινωνικά πεδία (Titmuss, 1974)

Κατά τον (Spicker, 2004) αποτελεί πολυδιάστατο, πολυεπίπεδο και πολύπλευρο όρο που αναφέρεται σε όλες τις δραστηριότητες, τις παρεμβάσεις και τις πρωτοβουλίες που αναλαμβάνει το κράτος για να βελτιώσει την ποιότητα της ανθρώπινης ζωής στις κοινωνίες, να προστατέψει τους πολίτες της από τη φτώχεια, την εξαθλίωση και την ανεργία και να αυξήσει τα επίπεδα της κοινωνικής ευημερίας.

Ο όρος κοινωνική πολιτική χρησιμοποιείται για να εφαρμόσει τις πολιτικές εκείνες που χρησιμοποιούν οι κυβερνήσεις για την ευημερία και την προστασία του κοινωνικού συνόλου, τους τρόπους με τους οποίους αναπτύσσεται η ευημερία σε μια κοινωνία αλλά και για την ακαδημαϊκή μελέτη του θέματος. Στην πρώτη έννοια η κοινωνική πολιτική συνυφαίνεται με κοινωνικές υπηρεσίες και το κράτος πρόνοιας, στη δεύτερη ευρύτερη έννοια, διαφεύγει από τα όρια του κράτους αντιπροσωπεύει μια σειρά θεμάτων εκτός των ενεργειών της κυβέρνησης, τα μέσα με τα οποία προωθείται η πρόνοια και τις συνθήκες που διαμορφώνονται για την καθιέρωση της ευημερίας (Social policy, 2011).

Με βάση τις διάφορες προσεγγίσεις και τη βιβλιογραφική ανασκόπηση ο ορισμός της κοινωνικής πολιτικής συνοψίζεται ως εξής:

Η κοινωνική πολιτική αποτελεί την οργανωμένη κρατική παρέμβαση ή του εκάστοτε φορέα εξουσίας, η οποία μέσω της αναγνώρισης και της κάλυψης των αναγκών σε ατομικό και συλλογικό επίπεδο, στοχεύει στη ρύθμιση της κοινωνικής αναπαραγωγής και στην εξασφάλιση της κοινωνικής συνοχής και ειρήνης. Σύμφωνα με εναρμονισμένο ευρωπαϊκό στατιστικό σύστημα (ESSPROS) σύστημα παροχών κοινωνικής προστασίας, ο όρος κοινωνική πολιτική αναφέρεται στο σύνολο των παροχών σε χρήμα ή σε είδος από πρόγραμμα κοινωνικής προστασίας που αποσκοπούν στην αντιμετώπιση ενός καθορισμένου συνόλου κινδύνων και αναγκών (social policy, 2011).

Στη βιβλιογραφία ο όρος κοινωνική πολιτική συνδέεται με την καταγραφή ιεράρχηση και κάλυψη κοινωνικών κινδύνων και αναγκών μέσα από σύνολα ρυθμίσεων και παροχών. Ειδικότερα, η κοινωνική πολιτική στοχεύει, στην εξομάλυνση ποσοτικών και ποιοτικών ζητημάτων που αφορούν συνθήκες διαβίωσης των λιγότερο ευνοημένων από τη λειτουργία της αγοράς ομάδων του πληθυσμού και η συνεπακόλουθη διασφάλιση αξιοπρεπών όρων ζωής για το σύνολο των μόνιμα εγκατεστημένων προσώπων. Η κοινωνική πολιτική, «απαιτείται να εφαρμόζεται όχι μόνο στις ευπαθείς ομάδες αλλά και στα υπόλοιπα κοινωνικά στρώματα, λαμβάνοντας υπόψη όχι μόνο εισοδηματικά κριτήρια» (Πλυμάκης, 2016).

Ο Αμίτσης, (2001), προσεγγίζει την κοινωνική πολιτική ως την εξασφάλιση της προστασίας της στέγης, του σχηματισμού περιουσίας και της παροχής μη ανταποδοτικών υπηρεσιών υγείας προς τους πολίτες. Τα πεδία παροχής προστασίας δύναται να κατηγοριοποιούνται στα εξής:

- Παιδική μέριμνα
- Προστασία της τρίτης ηλικίας
- Ενίσχυση της οικογένειας

- Στήριξη ατόμων με αναπηρίες
- Στέγαση
- Καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού
- Καταγραφή και Ενσωμάτωση των αναγκών των περιθωριακών ομάδων
- Προώθηση της ισότητας των ευκαιριών

Η αποτελεσματική εφαρμογή κοινωνικής πολιτικής στα ανωτέρω πεδία προϋποθέτει την πολυεπίπεδη συνεργασία σε κεντρικό (Υπουργεία), περιφερειακό (Περιφέρειες) και σε τοπικό επίπεδο. Επίσης δεν μπορούμε να αγνοήσουμε το υπερεθνικό επίπεδο (Ευρωπαϊκή Ένωση, Διεθνείς Οργανισμοί) καθώς τη δράση του λεγόμενου τρίτου τομέα (Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις, Δίκτυα Εθελοντών ιδιωτών, Συλλόγων κλπ (Αμίτσης, 2006).

Σαν τρόπους και μέσα δράσης της κοινωνικής πολιτικής μπορούμε να ταξινομήσουμε με όρους άμεσης και έμμεσης δράσης. Η άμεση παροχή υπηρεσιών ή και μεταβιβάσεων σε χρήμα είναι αυτή που δεσπόζει σαν μέθοδος. Οι υπηρεσίες υγείας "παροχή σε είδος" και οι οικονομικές μεταβιβάσεις κοινωνικής ασφάλειας "παροχή σε χρήμα" αποτελούν βασικά παραδείγματα. Οι παροχές αυτές μπορεί να είναι είτε καθολικές παροχές που χρηματοδοτούνται από τη γενική φορολογία, είναι μη ανταποδοτικές και αφορούν όλους τους πολίτες. Κύρια παραδείγματα τέτοιας μορφής αποτελούν τα συστήματα υγείας και παιδείας όλου του πληθυσμού (Βενιέρης, 2016).

Επίσης είναι δυνατόν οι παροχές να είναι επιλεκτικές, να αφορούν ένα μόνο μέρος των πολιτών και τους παρέχονται σε όσους έχουν εισόδημα και πλούτο κάτω από ένα ορισμένο όριο, όπως τα άτομα με ειδικές ανάγκες ή πολύτεκνες οικογένειες. Οι παροχές αυτές χρηματοδοτούνται συνήθως από ατομική φορολογία. Πρόκειται δηλαδή για τις λεγόμενες εξατομικευμένες παροχές ή ανταποδοτικού χαρακτήρα.

Στον αντίποδα, την έμμεση παροχή κοινωνικής πολιτικής αποτελεί η ρύθμιση της "κοινωνικής αγοράς", τα θεσμοθετημένα κανονιστικά πλαίσια για ζητήματα κοινωνικού ενδιαφέροντος. Η διασφάλιση σειράς κοινωνικών δικαιωμάτων αφορά στη ρύθμιση κανονιστικών κοινωνικών σχέσεων που απαιτούν και βασίζονται στην κρατική παρέμβαση και την εγγύηση που παρέχει το δημόσιο για την εύρυθμη λειτουργία της κοινωνίας και την τήρηση των όρων της εργασίας (Βενιέρης, 2016).

1.2 Θεωρητικές προσεγγίσεις στην κοινωνική πολιτική.

Οι κοινωνικές επιπτώσεις της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης στα τέλη της δεκαετίας της 2010 είναι ιδιαίτερα σοβαρές για τον κόσμο και πολύ οδυνηρές για την ελληνική κοινωνία.

Στην Ελλάδα, ή κρίση έγινε η αφορμή για την ανάδειξη της διαρθρωτικής κοινωνικής παθογένειας θεσμών και κουλτούρας σε όλα τα επίπεδα κοινωνία, πολιτική, οικονομία.

Σήμερα οι επιπτώσεις αυτές είναι ριζικές και δυσοίωνες για την άσκηση δίκαιης πόσο μάλλον ουσιώδους κοινωνικής πολιτικής (Βενιέρης, 2016). Όμως οι κοινωνικές αυτές συνέπειες ενισχύουν την επίγνωση του εν δυνάμει ζωογόνου ρόλου της, αναδεικνύουν ταυτόχρονα την αναγκαιότητα για περισσότερη κοινωνική πολιτική συνοδευόμενη από ανάληψη μέτρων ανακούφισης του πληθυσμού και άμβλυνσης των αντιθέσεων.

Στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης σήμερα, η αντίληψη που διαμορφώνεται για την κοινωνική πολιτική, δεν είναι αυτής της «εναλλακτικής» (Φερόνας, 2013) στους κανόνες της ελεύθερης αγοράς, αλλά ως εμπόδιο για την ανεμπόδιστη λειτουργία της. Ο σκοπός της δεν εστιάζει στην «προστασία των ανθρώπων από τους σκληρούς κανόνες, αλλά στο να βοηθήσει να προσαρμοστούν στις ανάγκες της» (Hermann and Hofbauer, 2007).

Στους σκοπούς της κοινωνικής πολιτικής, συνοπτικά συμπεριλαμβάνονται οι παρεμβάσεις της πολιτείας για τη διασφάλιση των αναγκών και των παροχών με κυρίαρχο μέσο την αναδιανομή του προϊόντος της ευημερίας. Στην Ελληνική αλλά και στην Ευρωπαϊκή κοινωνία, βασικός μοχλός της αναδιανομής αποτελεί η κρατική παρέμβαση όπου λαμβάνει τη μορφή της θετικής ή κοινωνικής αναδιανομής με γνώμονα την κοινωνική δικαιοσύνη και σκοπό την κοινωνική συνοχή του πληθυσμού.

Κινητήριο άξονα αποτελεί η οικονομία και η λειτουργία της αγοράς όπου η διανομή του προϊόντος της ευημερίας έχει κινείται με γνώμονα τους μηχανισμούς της παραγωγής και της αγοράς εργασίας. Παράλληλα με τους κύριους άξονες, υπάρχουν και το θεσμικό πλαίσιο με το ρυθμιστικό ρόλο του κράτους και η κατανομή των κοινωνικών δαπανών (Βενιέρης, 2016).

Η χρηματοδότηση των προγραμμάτων κοινωνικής πολιτικής έχει ως γνώρισμα την ανομοιόμορφη κατανομή βαρών στις διάφορες επαγγελματικές ομάδες, λόγω ανομοιογένειας του θεσμικού πλαισίου, εκτεταμένης παραοικονομίας και φοροδιαφυγής, με συνέπειες για το κοινωνικό κράτος και τη χρηματοδότηση του.

Η συρρίκνωση του λεγόμενου κοινωνικού κράτους, παρουσιαζόμενη ως φυσικό επακόλουθο της οικονομικής κρίσης, οδηγεί στη διαρκή μετατόπιση του όγκου των παρεχόμενων φροντίδων από τις κρατικές-τυπικές στις άτυπες δομές δηλαδή την ευθύνη για τη φροντίδα των εξαρτώμενων ατόμων επωμίζονται, με συνεχώς μειούμενη την υποστήριξή τους από την πολιτεία. Οι οικογένειες αυτών στην πλειονότητα των περιπτώσεων καλούνται παράλληλα να διαχειριστούν τη σημαντική μείωση των εισοδημάτων τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ

ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ

2.1 Το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο κοινωνικής πολιτικής στους Ο.Τ.Α.

Η τοπική αυτοδιοίκηση τα τελευταία χρόνια, όπου η ελληνική κοινωνία μαστίζεται από την κρίση που επικρατεί στην οικονομική και κοινωνική σκηνή, έχει σηκώσει το κύριο βάρος στην παροχή υπηρεσιών κοινωνικού χαρακτήρα.

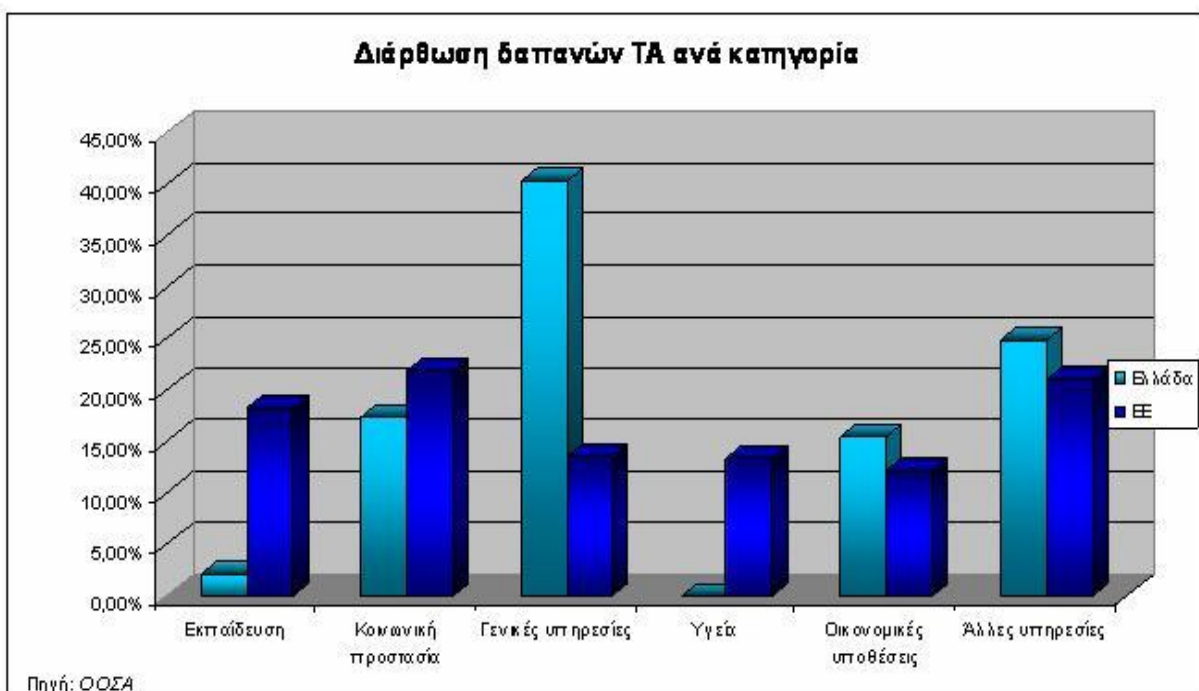
Η άσκηση κοινωνικής πολιτικής από την τοπική αυτοδιοίκηση χαρακτηρίζεται από την ποικιλομορφία δράσεων και παρεμβάσεων που εστιάζονται στην κοινωνική φροντίδα με υπηρεσίες που απευθύνονται στο σύνολο των πολιτών και στοχεύουν στην εξασφάλιση της κοινωνικής συνοχής και στην ποιότητα ζωής.

Ο συγκερασμός των Ευρωπαϊκών, Εθνικών και Περιφερειακών κατευθύνσεων και των πολιτικών κοινωνικής συνοχής της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» για μία έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη, το Εθνικό Πλαίσιο Ανάπτυξης «ΕΣΠΑ 2014-2020» με εναρμονισμένα εξειδικευμένα Επιχειρησιακά σχέδια στρατηγικών κοινωνικής ανάπτυξης και τα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα αποτελούν την τρέχουσα προγραμματική περίοδο τους βασικούς πυλώνες αναζωογόνησης και χρηματοδότησης του κοινωνικού και οικονομικού ιστού των τοπικών κοινωνιών.

Η απαραίτητη προσαρμογή των ευρωπαϊκών και εθνικών κατευθύνσεων και μέσων στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης για την εφαρμογή μιας νέας ολοκληρωμένης Στρατηγικής Κοινωνικής Πολιτικής εγγυάται την κοινωνική ευημερία με βιώσιμη προοπτική και μακροπρόθεσμο κοινωνικό όφελος (Χάνου, 2016).

Οι εμφανείς επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης στα δημόσια οικονομικά των χωρών, στα ελλείμματα αλλά και στο δημόσιο χρέος, οδήγησαν τις περισσότερες κυβερνήσεις σε δραστηκές περικοπές κοινωνικών δαπανών και έχουν συμβάλει στην τοποθέτηση της οικονομικής σταθερότητας ως βασική προτεραιότητα στην πολιτική ατζέντα σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης (Φερόνας, 2013).

Στον πίνακα παρακάτω αποτυπώνεται η διάρθρωση πραγματοποιούμενων δαπανών των Ελληνικών και των Ευρωπαϊκών δήμων σε τομείς της αρμοδιότητάς τους. Ενδεικτική αναδεικνύεται η κατεύθυνση των πόρων της τοπικής αυτοδιοίκησης σε επίπεδο χωρών Ευρωπαϊκής Ένωσης προς την κοινωνική πολιτική, στην υψηλότερη σε ποσοστό θέση πραγματοποιούμενων δαπανών.

Διάγραμμα 2.1 Ένδειξη διαμόρφωσης πραγματοποιούμενων δαπανών στην Τοπική Αυτοδιοίκηση σε Ελλάδα και χώρες Ε.Ε.

Πηγή: ΟΟΣΑ (2014)

Σε υπηρεσίες κοινωνικής προστασίας, που η ζήτηση τους έχει αυξηθεί λόγω κρίσης, το ποσοστό των δαπανών των ελληνικών δήμων παραμένει χαμηλότερο από αυτό των ευρωπαϊκών (Γκέκας, 2014).

Ερμηνεύοντας τη διαχρονική εξέλιξη και κατεύθυνση των δαπανών, από μια άλλη οπτική γωνία, παρατηρούμε ότι Ελλάδα κάνει προσπάθεια να προσεγγίσει τον ευρωπαϊκό μέσο όρο στις δαπάνες για την άσκηση κοινωνικής πολιτικής. Υστερεί κατά πολύ όμως, στην πραγματοποίηση δαπανών για την εκπαίδευση και την παροχή υγειονομικών υπηρεσιών.

Επιπλέον παρατηρούμε, ότι η Ελλάδα υπερβαίνει κατά πολύ τις χώρες της Ε.Ε. στην πραγματοποίηση δαπανών γενικής φύσεως που ενδεχομένως σημαίνει οργανωτική αδυναμία, έλλειψη συντονισμού και προγραμματισμού καθώς και υψηλό διοικητικό κόστος. Ακόμα, μπορεί να υποδηλώνει την αναποτελεσματική διάθεση χρηματοδότησης. Η βελτίωση στον τομέα του κοινού συντονισμού και προγραμματισμού, η δικτύωση και ενοποίηση των παρεχόμενων υπηρεσιών, θα είχε ως αποτέλεσμα την απελευθέρωση παραγωγικών πόρων που με τη σειρά τους θα μπορούσαν να στραφούν κάπου αλλού και να χρηματοδοτήσουν την άσκηση κοινωνικής πολιτικής.

Η πρωτοφανής κρίση που βιώνει η Χώρα μας θέτει επιτακτικά το ζήτημα αλλαγής της οργάνωσης του Κράτους και των θεσμών του. Στο πλαίσιο αυτής της αλλαγής, είναι αναγκαίο να καταστεί η Τοπική Αυτοδιοίκηση γνήσιος θεσμικός εκφραστής ενός νέου Κράτους κοινωνικής αλληλεγγύης και συνοχής, «αλλά και βασικός πυλώνας της νέας παραγωγικής και αναπτυξιακής πορείας της Χώρας» (ΚΕΔΕ, 2015).

Ο ρόλος των Δήμων στην ενίσχυση και υποστήριξη των τοπικών κοινωνιών έχει διευρυνθεί σημαντικά τα τελευταία χρόνια, γεγονός που αποτυπώνεται και στο υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας τους. Όμως υπάρχουν σημαντικά προβλήματα αφού η μεταφορά των αρμοδιοτήτων με το Ν.3852/2010 δεν συνοδεύτηκε με τη παράλληλη μεταφορά προσωπικού στους Δήμους. Ενώ ανοικτό παραμένει το ζήτημα της παράλληλης μεταβίβασης οικονομικών πόρων και της μεταφοράς αρμοδιοτήτων.

Σήμερα οι Δήμοι, τα Ν.Π.Δ.Δ. αυτών και οι επιχειρήσεις της Αυτοδιοίκησης λειτουργούν δομές που απευθύνονται στο σύνολο του πληθυσμού της χώρας, καλύπτοντας ωφελούμενους.

Είναι φανερό ότι η Αυτοδιοίκηση έχοντας αναπτύξει ένα εκτεταμένο δίκτυο χιλιάδων κοινωνικών δομών και υπηρεσιών καλύπτοντας σχεδόν το σύνολο της χώρας και με τις υπηρεσίες που παρέχει στους πολίτες συμβάλλει στην εξοικονόμηση πόρων από τα Ασφαλιστικά ταμεία και μπορεί να συμβάλλει στην αποσυμφόρηση των μονάδων υγείας, ιδιαιτέρως των νοσοκομείων αλλά και την εξοικονόμηση οικονομικών και ανθρώπινων πόρων στο Εθνικό Σύστημα υγείας (ΚΕΔΕ, 2015).

Παράλληλα στη σημερινή δύσκολη συγκυρία η Αυτοδιοίκηση με ιδίους πόρους έχει αναλάβει πρωτοβουλίες και έχει αναπτύξει σειρά δράσεων κοινωνικού χαρακτήρα όπως:

- Λειτουργία Κοινωνικών παντοπωλείων,
- Φαρμακείων
- Προγράμματα Αστέγων
- Παροχή συσσιτίων σε άπορους πολίτες
- Προγράμματα για την αγωγή υγείας και την προαγωγή της υγείας
- Δημιουργία Συμβουλευτικών Κέντρων για στήριξη ευπαθών ομάδων (γυναίκες θύματα βίας, ανέργους κ.α.)
- Ανάπτυξη δικτύου εθελοντισμού.
- Σήμερα οι δομές και οι υπηρεσίες των Δήμων ουσιαστικά ορίζουν ένα Εθνικό πλαίσιο λειτουργίας αποκεντρωμένων κοινωνικών υπηρεσιών.

2.2 Βασικές νομοθετικές τομές άσκησης κοινωνικής πολιτικής στην τοπική αυτοδιοίκηση.

Η άσκηση κοινωνικής πολιτικής από φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης έχει διαμορφωθεί τις τελευταίες δεκαετίες στο πλαίσιο της αποκέντρωσης του κράτους. «Ο ρόλος των δήμων ως προς την παροχή κοινωνικών υπηρεσιών με τοπικό χαρακτήρα αναδείχθηκε ως κεντρικός, προκειμένου να καλύπτονται αποτελεσματικότερα οι ανάγκες των τοπικών κοινωνιών διορθώνοντας τις γνωστές αγκυλώσεις του κράτους» (Θελερίτη, 2016). Οι προκλήσεις ήταν πολλές, τα προβλήματα στο σχεδιασμό και την εφαρμογή δεν εξέλειπαν και τα τελευταία χρόνια το κράτος προέβη σε δομικές μεταρρυθμίσεις στην τοπική αυτοδιοίκηση, αρχικά με το σχέδιο «Καποδίστριας» και πρόσφατα με τον «Καλλικράτη».

Στο άρθρο 102 του συντάγματος ορίζεται ότι η διοίκηση των τοπικών υποθέσεων δίνεται και ασκείται από τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης α΄ και β΄ βαθμού. Το άρθρο δεν αναφέρεται στις αρμοδιότητες των δήμων. Η κεντρική εξουσία επιλέγει τη μεταβίβαση οποιοδήποτε αρμοδιοτήτων.

Οι βασικές νομοθετικές παρεμβάσεις της τελευταίας δεκαετίας με τις οποίες αποδόθηκαν στους ΟΤΑ αρμοδιότητες άσκησης κοινωνικής πολιτικής είναι οι εξής:

- Ν. 3463/2006 *“Κύρωση του Δημοτικού Κοινοτικού Κώδικα”* με το άρθρο 75 που θεσπίστηκαν αρμοδιότητες άσκησης κοινωνικής πολιτικής
- Ν. 3852/2010 *“Νέα αρχιτεκτονική της αυτοδιοίκησης & της αποκεντρωμένης διοίκησης-πρόγραμμα Καλλικράτης”* με τα άρθρα 94, 95 που διεύρυνε τις ασκούμενες αρμοδιότητες και μεταβίβασε πρόσθετες από τις περιφερειακές διοικήσεις (καταργούμενες νομαρχίες).
- Ν. 4368/2016 *“Μέτρα για την επιτάχυνση του κυβερνητικού έργου και άλλες διατάξεις”* που αφορά στη σύσταση των Κέντρων Κοινότητας με σκοπό την υποστήριξη των ΟΤΑ α΄ βαθμού σε συνεργασία με τις οικείες Κοινωνικές Υπηρεσίες. Βασική αρμοδιότητα των νεοσύστατων κέντρων είναι η εφαρμογή πολιτικών κοινωνικής προστασίας και η ανάπτυξη ενός τοπικού σημείου αναφοράς για την υποδοχή, εξυπηρέτηση και διασύνδεση των πολιτών με όλα τα Κοινωνικά Προγράμματα και Υπηρεσίες Κοινωνικής Αλληλεγγύης, που υλοποιούνται στην περιοχή λειτουργίας του.
- Ν.4415/2016 *“Εθνικός μηχανισμός συντονισμού, παρακολούθησης και αξιολόγησης των πολιτικών κοινωνικής ένταξης και κοινωνικής συνοχής, ρυθμίσεις για την κοινωνική αλληλεγγύη και εφαρμοστικές διατάξεις του ν.4387/2016 και άλλες*

διατάξεις” που αφορά στον ενιαίο οργανικό σχηματισμό, ο οποίος έχει ως αντικείμενο το σχεδιασμό, την ενημέρωση, το συντονισμό, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση οριζόντιων συνεκτικών πολυτομεακών πολιτικών κοινωνικής ένταξης και κοινωνικής συνοχής και δρα συνεκτικώς μεταξύ του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και των λοιπών Υπουργείων, που ασκούν κοινωνική πολιτική.

Από την εφαρμοζόμενη κοινωνική πολιτική στην τοπική αυτοδιοίκηση σήμερα παρατηρούνται στρεβλώσεις. Οι παραπάνω πολιτικές χαρακτηρίζονται από ποικιλομορφία των παρεμβάσεων, οι οποίες αναπτύσσονται ανομοιόμορφα στις διαφορετικές περιοχές (δήμους, νομούς), χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οι τοπικές ιδιαιτερότητες και προτεραιότητες.

Συνήθως αποτελούν προϊόν των ευρωπαϊκών χρηματοδοτήσεων, τις οποίες οι ΟΤΑ εκμεταλλεύονται ως ευκαιρία άντλησης πόρων, επιχειρώντας να υλοποιήσουν δράσεις κοινωνικού χαρακτήρα. Η άσκηση Κοινωνικής Πολιτικής από τους ΟΤΑ μέχρι αυτήν την περίοδο που διανύουμε διαφαίνεται ότι δεν έχει ενταχθεί στο σχήμα αποκέντρωσης που προβλέπουν οι νέες πολιτικές τοπικής ανάπτυξης και δεν ακολουθεί την εκσυγχρονιστική προσπάθεια ενίσχυσης του ρόλου του τοπικού κράτους στο πλαίσιο ανασύνταξης του κράτους. Ο διαρκώς διευρυνόμενος ρόλος των Ο.Τ.Α., ιδιαίτερα μετά τη συνένωση των δήμων με το πρόγραμμα «Ι. Καποδίστριας» και οι κατευθύνσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης για όσον το δυνατόν περισσότερη αποκέντρωση των υπηρεσιών οι οποίες πρέπει να παρέχονται αμεσότερα και «εγγύτερα» στον πολίτη» (Θελερίτη, 2016), ανέδειξε την αναγκαιότητα πραγματοποίησης μεταρρυθμίσεων στο θεσμικό πλαίσιο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

2.3 Ενδεικτική μορφή οργάνωσης της κοινωνικής υπηρεσίας ενός δήμου.

Σήμερα το κοινωνικό κράτος στην τοπική αυτοδιοίκηση καθίσταται αντιμέτωπο με επιπρόσθετα σύνθετα και επείγοντα προβλήματα (ανεργία και ιδίως στις νεαρές ηλικίες και στις γυναίκες που συνιστούν το κορυφαίο κοινωνικό πρόβλημα, τη διαταραχή της κοινωνικής συνοχής μέσα από νέες μορφές κοινωνικού αποκλεισμού κ.ά.). Ειδικότερα, τα προβλήματα των ΟΤΑ Α' Βαθμού κατά την άσκηση των κοινωνικών πολιτικών αφορούν:

- Στο σχεδιασμό και προγραμματισμό

- Στη Φιλοσοφία και Υλοποίηση
- Στη Χρηματοδότηση
- Στο έλλειμμα Διακυβέρνησης και Δικτύωσης

Οι αρμοδιότητες της Κοινωνικής Υπηρεσίας των ΟΤΑ

Σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο (άρθρο 75 Ν.3463/2006, Κώδικας Δήμων και Κοινοτήτων) η αρμοδιότητα των Α΄ Βαθμίων ΟΤΑ στο σχεδιασμό και υλοποίηση των πολιτικών κοινωνικής φροντίδας σε τοπικό επίπεδο έχει καθορισθεί με σαφήνεια. Με το Ν.3852/2010 προστέθηκαν οι αρμοδιότητες που μεταφέρθηκαν από τις πρώην Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις.

Οι αρμοδιότητες αυτές ήδη υλοποιούνται και αναφέρονται στους υπό σύσταση Οργανισμούς Εσωτερικής Υπηρεσίας των νέων Ο.Τ.Α. Α΄ Βαθμού ή εναλλακτικά από τα δημοτικά νομικά πρόσωπα με αρμοδιότητα στην κοινωνική πολιτική.

Ενδεικτικά, δύναται να κατανεμηθούν στις παρακάτω επί μέρους προτεινόμενες οργανωσιακές οντότητες:

Τμήμα Κοινωνικής Φροντίδας

Ενδεικτικές αρμοδιότητες:

- Η εφαρμογή προγραμμάτων προστασίας των οικονομικά αδυνάτων, των προσφύγων και των επαναπατριζόμενων καθώς και η παροχή άμεσης περίθαλψης ή οικονομικής ενίσχυσης σε άτομα, οικογένειες και κοινωνικές ομάδες που περιέρχονται σε κατάσταση ανάγκης εξαιτίας κοινωνικών γεγονότων ή φυσικών καταστροφών
- Η χορήγηση πιστοποιητικών οικονομικής αδυναμίας
- Εισαγωγή, σε Ιδρύματα Κοινωνικής Φροντίδας (Μονάδες Φροντίδας Ηλικιωμένων)

Τμήμα Χορήγησης Προνοιακών Επιδομάτων

Ενδεικτικές αρμοδιότητες:

- Η εφαρμογή προγραμμάτων οικονομικής ενίσχυσης με την μορφή προνοιακών επιδομάτων σε άτομα με αναπηρίες διαφόρων κατηγοριών σε ευπαθείς ομάδες πληθυσμού και σε απροστάτευτα παιδιά.
- Η εφαρμογή προγραμμάτων οικονομικής ενίσχυσης που εφαρμόζεται στα πλαίσια της κοινωνικής πολιτικής.

Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας

Ενδεικτικές αρμοδιότητες:

- Η εφαρμογή προγραμμάτων πρόληψης και αντιμετώπισης ψυχοκοινωνικών και οικονομικών προβλημάτων (προσφύγων, μεταναστών, παλινοστούτων, φυλακισμένων, υπερηλίκων κ.λ.π.).
- Η προστασία περιθαλπομένων σε ιδρύματα κλειστής περίθαλψης.
- Η προστασία μονογονεϊκών οικογενειών.

Τμήμα Εποπτείας – Ελέγχου, Κοινωνικών Ερευνών & Οργάνωσης της Διαβούλευσης

Ενδεικτικές αρμοδιότητες:

- Η εποπτεία, ο έλεγχος και η ρύθμιση θεμάτων λειτουργίας ιδρυμάτων Ν.Π.Ι.Δ. κερδοσκοπικού ή μη χαρακτήρα, ΑΜΕΑ, ηλικιωμένων και Παιδικής Προστασίας καθώς και των ειδικώς αναγνωρισμένων και κοινωφελούς χαρακτήρα σωματείων και συλλόγων.
- Οργάνωση, παρακολούθηση και αξιολόγηση της διαβούλευσης σε τοπικό επίπεδο.
- Οργάνωση, παρακολούθηση και αξιολόγηση της κοινωνικής δικτύωσης σε επίπεδο Δήμου.

Τμήμα Συντονισμού Παρακολούθησης και Αξιολόγησης των Κοινωνικών Πολιτικών και των Γραφείων Κοινωνικών Υποστηρικτικών Υπηρεσιών

Οι σχεδιαστικές και συντονιστικές λειτουργίες θα περιλαμβάνουν, ενδεικτικά:

- Την εκπόνηση και περιοδική αναπροσαρμογή ενός «Συμφώνου Κοινωνικής Πολιτικής» που θα απαρτίζεται από:
 - ✓ Εναλλακτικές προτάσεις για την αποστολή και το όραμα των αυτοδιοικητικών και των μη κυβερνητικών δομών και δράσεων Πολιτικής Κοινωνικής Φροντίδας σε επίπεδο Πρωτοβάθμιου ΟΤΑ
 - ✓ Εναλλακτικά σχέδια χρηματοδότησης (αναλογία αναδιανομής- ανταποδοτικότητας, πηγές κ.λπ.) για κάθε σενάριο
 - ✓ Προδιαγραφές και προτάσεις συνέργιας και δικτύωσης φορέων άσκησης Πολιτικής Κοινωνικής Φροντίδας όπως:

- οι κοινωνικές υπηρεσίες του Δήμου
 - οι Δημοτικοί φορείς
 - οι Μ.Κ.Ο
 - οι κρατικές υπηρεσίες
 - τα αντιπροσωπευτικά σώματα των ομάδων-χρηστών
- Ο συντονισμός και η παρακολούθηση των Γραφείων Κοινωνικών Υποστηρικτικών Υπηρεσιών περιλαμβάνει, ενδεικτικά:
 - ✓ Την υποστήριξη δημιουργίας και εύρυθμης λειτουργίας των Γραφείων ΚΥΥ στα ΚΕΠ του Δήμου
 - ✓ Την παρακολούθηση της λειτουργίας των Γραφείων ΚΥΥ
 - ✓ Την αξιολόγηση των στοιχείων από τα Γραφεία ΚΥΥ

Τμήμα Διοικητικής και Νομικής υποστήριξης

Ενδεικτικές αρμοδιότητες είναι η παραλαβή, ταξινόμηση και διανομή της εισερχόμενης αλληλογραφίας, η αντιγραφή, επικύρωση και διεκπεραίωση των εξερχόμενων εγγράφων.

Από οργανωσιακή άποψη, ο νέος Οργανισμός της Μονάδας (Μονάδα Άσκησης Κοινωνικής Πολιτικής και Πολιτικών Ισότητας) θα πρέπει να ακολουθεί σύγχρονες αρχές οριζόντιας οργάνωσης με ευελιξία και προσανατολισμό:

- σε διαλειτουργικές δομές διοίκησης των διαδικασιών
- στην ανάπτυξη συνεργιών και δικτύσεων τόσο εσωτερικά στο Δήμο, όσο και εξωτερικά με τις Υπηρεσίες και Δομές Κοινωνικής προστασίας της Περιφέρειας και του Κράτους γενικότερα
- στην επίτευξη αποτελεσματικότητας
- στην παροχή ποιοτικών υπηρεσιών προς τους χρήστες-αποδέκτες των υπηρεσιών

Σύμφωνα με τα ανωτέρω, προτείνεται η δημιουργία Τοπικών Κοινωνικών Δικτύων με γεωγραφικό (τοπικό) και λειτουργικό (προτεραιότητα στην κοινωνική δικτύωση) προσδιορισμό.

Η ανάπτυξη τοπικών δικτύων κοινωνικών υπηρεσιών, όπως καταδεικνύει και η διεθνής εμπειρία και πρακτική, προϋποθέτει ουσιαστική αποκέντρωση αρμοδιοτήτων (με παράλληλη ανάπτυξη μηχανισμών εξασφάλισης πόρων) για την άσκηση πολιτικών κοινωνικής προστασίας, καθώς και διαδικασίες ενεργού συμμετοχής των επωφελούμενων στη λήψη αποφάσεων και την εφαρμογή και αξιολόγηση των πολιτικών και προγραμμάτων.

Οι προϋποθέσεις αυτές έχουν δημιουργηθεί στην τοπική αυτοδιοίκηση με το εφαρμοζόμενο ρυθμιστικό πλαίσιο του Ν.3852/2010:

- Μεταφορά αρμοδιοτήτων
- Μεταφορά πόρων
- Θεσμοί Διαβούλευσης
- Αναπτυξιακή προοπτική

Στο επίπεδο της πρωτοβάθμιας κοινωνικής φροντίδας (κοινωνικές υπηρεσίες δήμων - κόμβοι υποδοχής ομάδων εξυπηρετούμενων, η οργανωτική μορφή της ηλεκτρονικής δικτύωσης σχετικά με την τήρηση αρχείων, παρακολούθηση παραπομπών, διασύνδεση με άλλες υπηρεσίες (διαλειτουργικότητα), αποτελεί αναγκαία υποδομή.

Η Δομή Κοινωνικής Προστασίας, η οποία θα λάβει τη μορφή Γραφείου Υποστηρικτικών Κοινωνικών Υπηρεσιών, θα βασίζεται στη «φιλοξενία» των θεματικών δράσεων στα λειτουργούντα Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών διασφαλίζοντας την αμεσότητα και αποτελεσματικότητά τους με τη χρήση των τεχνολογιών της Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης.

Η Δομή αυτή θα είναι αρμόδια για:

- Την Κοινωνική Δικτύωση σε τοπικό επίπεδο
- Τη δικτύωση μεταξύ των φορέων παροχής υπηρεσιών κοινωνικής προστασίας σε επίπεδο Α' Βάθμιων ΟΤΑ
- Την ενίσχυση των εξατομικευμένων πολιτικών κοινωνικής προστασίας σε επίπεδο Δήμου (σχεδιασμός, προγραμματισμός, υλοποίηση, παρακολούθηση, αξιολόγηση)
- Την παροχή στοχευόμενων και εξατομικευμένων υπηρεσιών κοινωνικής προστασίας σε τοπικό αυτοδιοικητικό επίπεδο
- Την οργάνωση της τοπικής κοινωνικής διαβούλευσης προκειμένου να:
 - ενδυναμωθεί το τοπικό κοινωνικό κεφάλαιο
 - διασφαλισθεί η συμμετοχή των ομάδων – στόχων στη διαμόρφωση των πολιτικών και δράσεων κοινωνικής προστασίας
- Την ενίσχυση των τοπικών φορέων παροχής υπηρεσιών κοινωνικής προστασίας με:
 - εντοπισμό των ανασχέσεων
 - επανεξέταση των υπηρεσιών κοινωνικής προστασίας μέσω πολυεπίπεδων παρεμβάσεων
- Τη στήριξη της κοινωνικής ενσωμάτωσης σε όλες τις τοπικές πολιτικές κοινωνικής

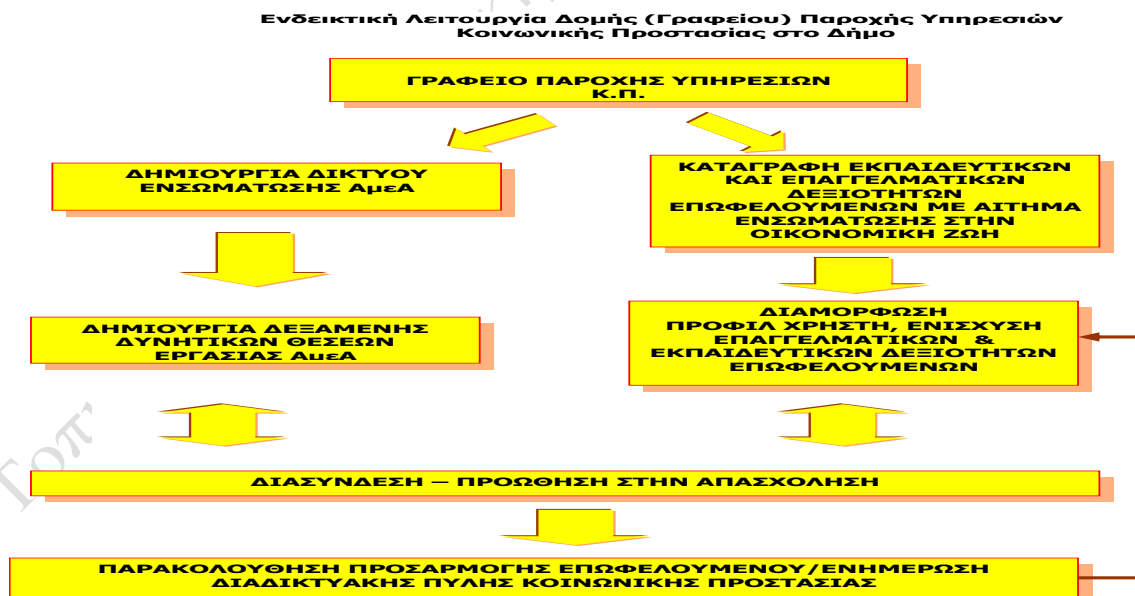
προστασίας

- Την ανάπτυξη στοχοθετημένων δικτύων συνεργασίας για συγκεκριμένες ομάδες στόχους (π.χ. ΑμεΑ, Μονογονεϊκές οικογένειες, Τσιγγάνοι, κ.ά.) μέσω ειδικής χρηματοδότησης για την ανάπτυξη εταιρικών σχέσεων

Στα διαγράμματα που ακολουθούν παρουσιάζεται η οργάνωση και η λειτουργία των Γραφείων Υποστηρικτικών Κοινωνικών Υπηρεσιών των Δήμων:

Διάγραμμα 2.2 Λειτουργία δομής κοινωνικής προστασίας σε δήμο.

Διάγραμμα 2.3 Λειτουργία γραφείου παροχής υπηρεσιών κοινωνικής προστασίας.

Πηγή: Υπουργείο Εσωτερικών

Πέραν των Γραφείων Υποστηρικτικών Κοινωνικών Υπηρεσιών των Δήμων που θα

«φιλοξενηθούν» στα ΚΕΠ του Δήμου και θα στελεχωθούν με εξειδικευμένο προσωπικό, προτείνεται η λειτουργία των θεματικών κοινωνικών υπηρεσιών μιας στάσης (one stop – shop). Οι Δομές αυτές θα δίνουν έμφαση, πέραν των συντονιστικών αρμοδιοτήτων, στη λειτουργία «θεματικών υπηρεσιών μιας στάσης σε όλη την έκταση του Δήμου ανάλογα με τις τοπικές ανάγκες (π.χ. Βοήθεια στο Σπίτι, Μονάδες Ανοικτής Φροντίδας Ηλικιωμένων, ΚΑΠΗ, Λέσχες Φιλίας, κ.ά.).

Η τοπική θεματική διάσταση της Κοινωνικής Υπηρεσίας θα βασίζεται στη «φιλοξενία» των θεματικών δράσεων στα λειτουργούντα Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών διασφαλίζοντας την αμεσότητα και αποτελεσματικότητά τους με τη χρήση των τεχνολογιών της Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης.

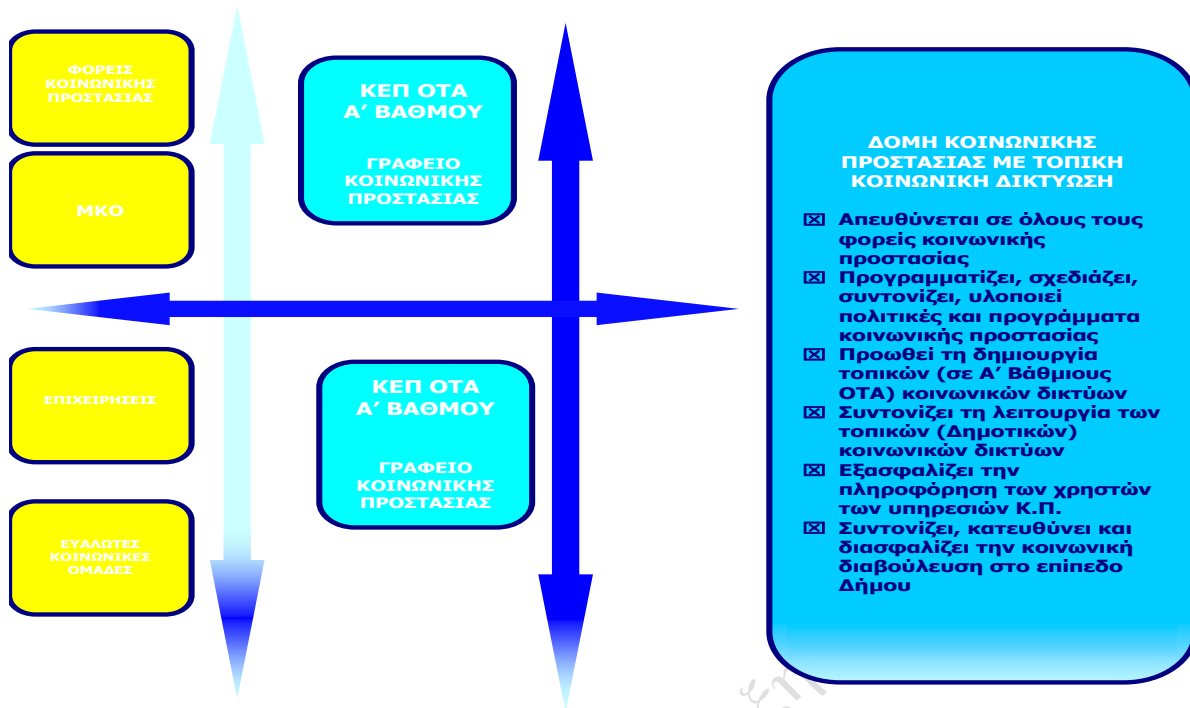
Η Στελέχωση της Μονάδας Άσκησης Κοινωνικής Πολιτικής

Η στελέχωση της Κοινωνικής Υπηρεσίας του Δήμου θα πραγματοποιηθεί με τη διαδικασία που προβλέπεται από τις διαδικασίες του άρθρου 257 του Ν. 3852/2010. Για την υλοποίηση των επιπρόσθετων λειτουργιών που περιγράφηκαν ανωτέρω, οι οργανωσιακές ενότητες της Κοινωνικής Υπηρεσίας θα πρέπει να στελεχωθούν με τις παρακάτω ειδικότητες:

- Διοικητικός επιστήμονας της κατηγορίας Πανεπιστημιακής (ΠΕ) ή τεχνολογικής (ΤΕ) Εκπαίδευσης
- Οικονομολόγος της κατηγορίας Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης (ΠΕ)
- Κοινωνικοί επιστήμονες της κατηγορίας Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης (ΠΕ) και Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (ΤΕ)
- Κοινωνικοί Λειτουργοί της κατηγορίας Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης (ΠΕ) και Τεχνολογικής Εκπαίδευσης (ΤΕ)
- Νομικός, Διοικητικός επιστήμονας ή οικονομολόγος της κατηγορίας Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (ΔΕ)

Σχηματική παρουσίαση του πλαισίου λειτουργίας της Δομής Κοινωνικής Προστασίας σε επίπεδο ΟΤΑ Α' Βαθμού:

**ΠΛΑΙΣΙΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ
ΔΟΜΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΜΕ ΠΡΩΘΗΣΗ
ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΔΙΚΤΥΩΣΗΣ**

Διάγραμμα 2.4 Προώθηση της δικτύωσης δομών κοινωνικής προστασίας.

Πηγή: Υπουργείο Εσωτερικών

Τοπική & Περιφερειακή Αναπτυξιακή

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Η ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΥΝΟΧΗΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

3.1 Η στρατηγική «Ευρώπη 2020»

Ως διάδοχος της Στρατηγικής της Λισσαβόνας, η «Ευρώπη 2020» αποτελεί τη νέα στρατηγική της Ε.Ε. της δεκαετίας που διανύουμε. Η στρατηγική Ευρώπη 2020 υιοθετήθηκε επίσημα από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο τον Ιούνιο του 2010, όπου και θεσπίστηκε ο μηχανισμός υλοποίησης της προκειμένου να αποτελέσει, με χρονικό ορίζοντα το 2020, μια νέα στρατηγική για την ανάπτυξη και την απασχόληση στην Ευρώπη του 21^{ου} αιώνα.

Ουσιαστικά υιοθετούνται και αναγνωρίζονται οι συνέπειες της οικονομικής και κοινωνικής κρίσης σε Ευρωπαϊκό και παγκόσμιο επίπεδο (Πατσάκη, 2012).

Πρόκειται για το ευρωπαϊκό πλαίσιο στρατηγικής ανάπτυξης που εστιάζει σε νευραλγικούς τομείς όπως η γνώση και η καινοτομία, η βιώσιμη οικονομία, το υψηλό ποσοστό απασχόλησης και αντιμετώπισης κοινωνικού αποκλεισμού και εδράζεται σε τρεις αμοιβαία ενισχυόμενες προτεραιότητες:

- Έξυπνη ανάπτυξη, βασισμένη στη γνώση και στην καινοτομία, ως κινητήριες δυνάμεις μιας μελλοντικής ανάπτυξης (Smart)
- Αειφόρος ανάπτυξη, βιώσιμη, πράσινη και ανταγωνιστική ανάπτυξη καθώς και αύξηση της αποδοτικότητας στη χρήση των φυσικών και ενεργειακών πόρων (Sustainable)
- Ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς, προώθηση μιας οικονομίας με υψηλή απασχόληση και ενισχυμένη κοινωνική και εδαφική συνοχή (Inclusive) (Φερόνας, 2013).

Προϋπόθεση της επιτυχούς υλοποίησης της στρατηγικής Ευρώπη 2020 αποτελούν η ενεργοποίηση του συνόλου των πολιτικών μηχανισμών της ΕΕ και αφετέρου η επιστράτευση μέσω άσκησης εξωτερικής πολιτικής. Αυτά προϋποθέτουν εύρυθμη λειτουργία της αγοράς με ενεργοποίηση των μηχανισμών της Ε.Ε, ενώ από την άλλη η σύναψη συμφωνικών ελεύθερου εμπορίου, η ανάπτυξη στρατηγικών σχέσεων με αναδυόμενες οικονομίες και εταιρικών σχέσεων με αναπτυσσόμενες χώρες.

Στόχος της πρωτοβουλίας αυτής είναι να διασφαλιστεί η οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή για την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, κατά τρόπον ώστε να αυξηθεί η ευαισθητοποίηση και να αναγνωριστούν τα θεμελιώδη δικαιώματα

των ατόμων που ζουν σε συνθήκες φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού παρέχοντάς τους τη δυνατότητα να ζουν αξιοπρεπώς και να συμμετέχουν ενεργά στην κοινωνία. Όπως προκύπτει από τα παραπάνω, η μείωση της φτώχειας και η βελτίωση των δεικτών που συνδέονται άμεσα ή έμμεσα με την απασχόληση, αποτελεί προτεραιότητα και στόχο της Στρατηγικής Ευρώπη 2020. Υπό αυτό το πρίσμα, τόσο ο σχεδιασμός σε Κοινοτικό, όσο και αυτός σε Εθνικό επίπεδο, λαμβάνει ως δέσμευση την πολιτική και τη στόχευση της Στρατηγικής Ευρώπη 2020.

Βασικοί στόχοι της στρατηγικής ορίσθηκαν οι παρακάτω **πέντε**.

1. Αύξηση του ποσοστού της απασχόλησης του ενεργού πληθυσμού ηλικίας από 20-64 ετών σε 75%. Μεταξύ άλλων προβλέπεται η μεγαλύτερη συμμετοχή των γυναικών και των ατόμων μεγαλύτερης ηλικίας καθώς και η ομαλή ενσωμάτωση των μεταναστών στο εργατικό δυναμικό των χωρών.
2. Ποσοστιαία αύξηση των επενδύσεων που να ανέρχεται στο 3% του ΑΕΠ των χωρών στον τομέα έρευνας και ανάπτυξης.
3. Μείωση των εκπομπών του αερίων θερμοκηπίου κατά 20%, με έτος αναφοράς το 1990, αύξηση της διείσδυσης των Α.Π.Ε. στο ενεργειακό ισοζύγιο των χωρών με παράλληλη αύξηση κατά 20% της ενεργειακής απόδοσης(20/20/20).
4. Μείωση του ποσοστού πρόωρης εγκατάλειψης της σχολικής εκπαίδευσης σε λιγότερο από 10% και αύξηση του ποσοστού των πτυχιούχων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης σε 40%.
5. Απεγκλωβισμό 20 εκατομμυρίων ανθρώπων από τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό ή την απειλή κοινωνικού αποκλεισμού.

Με βάση του ανωτέρω στρατηγικούς στόχους ορίσθηκαν οι έντεκα θεματικοί στόχοι ως εξής:

1. Ενίσχυση της έρευνας, της τεχνολογίας και της καινοτομίας.
2. Διευκόλυνση πρόσβασης και ενίσχυσης χρήσης τεχνολογιών πληροφορικής & επικοινωνιών
3. Ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων, του γεωργικού τομέα, της αλιείας και των υδατοκαλλιεργειών.
4. Ενθάρρυνση για τη βιώσιμη μετάβαση σε μια οικονομία χαμηλών εκπομπών ρύπων σε όλους τους τομείς.

5. Αποτελεσματική προσαρμογή στο φαινόμενο του θερμοκηπίου και τις αλλαγές του κλίματος που προκαλούνται από αυτό, καθώς και την πρόληψη και τη διαχείριση κινδύνου.
6. Προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της λελογισμένης χρήσης των φυσικών πόρων
7. Προώθηση των βιώσιμων μεταφορών και απομάκρυνση των σημείων συμφόρησης σε σημαντικά δίκτυα υποδομών.
8. Προώθηση της απασχόλησης και υποστήριξη της κινητικότητας των εργαζομένων
9. Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και κάθε διάκρισης
10. Επένδυση στην εκπαίδευση, τις δεξιότητες και τη δια βίου μάθηση.
11. Βελτίωσης της θεσμικής επάρκειας και της αποδοτικότητας της δημόσιας διοίκησης.

Με οδικό χάρτη το παραπάνω πλαίσιο δράσεων, η Ευρωπαϊκή επιτροπή προωθεί **επτά** (7) εμβληματικές πρωτοβουλίες που θα αποτελέσουν τους καταλύτες για την πρόοδο σε κάθε θεματικό στόχο.

- ✓ «Νεολαία σε κίνηση».
- ✓ «Ένωση καινοτομίας»
- ✓ «Ψηφιακό θεματολόγιο για την Ευρώπη».
- ✓ «Μια Ευρώπη που χρησιμοποιεί αποτελεσματικά τους πόρους».
- ✓ «Μια βιομηχανική πολιτική για την εποχή της παγκοσμιοποίησης».
- ✓ «Ατζέντα για νέες δεξιότητες και θέσεις εργασίας».
- ✓ «Ευρωπαϊκή Πλατφόρμα για την Καταπολέμηση της Φτώχειας και του Κοινωνικού Αποκλεισμού».

Το ΕΣΠΑ (Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης) 2014-2020 αποτελεί το βασικό στρατηγικό σχέδιο για την ανάπτυξη της χώρας με τη συνδρομή σημαντικών πόρων που προέρχονται από τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία (ΕΔΕΤ) της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επιπλέον καλείται να συνδράμει στην επίτευξη των εθνικών στόχων έναντι της Στρατηγικής «Ευρώπη 2020».

Όπως επισημαίνεται στο νέο ΕΣΠΑ 2014-2020, η καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού βρίσκεται στο επίκεντρο της οικονομικής και κοινωνικής ατζέντας, όπως και των προτεραιοτήτων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020», η οποία έχει θέσει (7) επτά

εμβληματικές πρωτοβουλίες που θα υλοποιηθούν μέσω των 11 Θεματικών Στόχων που παραθέσαμε ανωτέρω.

Η υλοποίηση των δράσεων για την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού στη νέα Προγραμματική Περίοδο 2014-2020 εντάσσεται στο πλαίσιο της Θεματικής Ενότητας της Στρατηγικής Ευρώπη 2020 «**Ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς**» και των (2) δύο εμβληματικών πρωτοβουλιών: «*Ατζέντα για νέες δεξιότητες και θέσεις εργασίας*» και «*Ευρωπαϊκή πλατφόρμα κατά της φτώχειας*».

Πιο συγκεκριμένα, οι σχετικές δράσεις θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο του Θεματικού Στόχου 9 «*Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και της καταπολέμησης της φτώχειας και κάθε διάκρισης*».

Ο στόχος της στρατηγικής της ΕΕ «Ευρώπη 2020» για τη φτώχεια, αλλά και των λοιπών Κοινοτικών καθώς και των αντίστοιχων Εθνικών Στρατηγικών, θα αξιολογηθεί με βάση τον αριθμό των ατόμων που βρίσκονται σε κίνδυνο ως προς την κατάσταση φτώχειας ή του κοινωνικού αποκλεισμού (πληθυσμός – στόχος) σύμφωνα με τους ακόλουθους τρεις δείκτες:

- α) Ποσοστό ατόμων που βρίσκονται σε κίνδυνο φτώχειας.
- β) Ποσοστό ατόμων με υλικές στερήσεις - Ο δείκτης «ποσοστό ατόμων με υλικές στερήσεις» εκτιμά τα επίπεδα διαβίωσης μετρώντας το ποσοστό του πληθυσμού που στερείται τουλάχιστον τέσσερις από έναν κατάλογο εννέα αγαθών και υπηρεσιών.
- γ) Ποσοστό πληθυσμού που διαβιεί σε νοικοκυριά με χαμηλή ένταση εργασίας - Ο δείκτης αναφέρεται στο ποσοστό πληθυσμού ηλικίας 18-59 που διαβιούν σε νοικοκυριά που τα μέλη τους εργάστηκαν λιγότερο από 20% της συνήθους απασχόλησης κατά τη διάρκεια του προηγούμενου έτους.

3.2 Η κοινωνική πολιτική των θεματικών στόχων 8 & 9 του νέου Συμφώνου Εταιρικής Σχέσης (ΕΣΠΑ 2014-2020)

Ο Θεματικός Στόχος 8 αποτυπώνεται ως εξής:

“*Προώθηση της βιώσιμης και ποιοτικής απασχόλησης και υποστήριξη της κινητικότητας των εργαζομένων*”

Στο πλαίσιο αυτό, οι επενδυτικές προτεραιότητες για την επίτευξη του θεματικού στόχου 8 είναι οι εξής:

- Πρόσβαση στην απασχόληση για τους αναζητούντες θέση εργασίας και οικονομικά μη ενεργά άτομα, συμπεριλαμβανομένων των τοπικών πρωτοβουλιών για την απασχόληση και υποστήριξη της κινητικότητας των εργαζομένων

- Βιώσιμη ένταξη στην αγορά εργασίας των νέων, ειδικότερα για αυτούς που βρίσκονται εκτός εργασίας, εκπαίδευσης ή κατάρτισης
- Προσαρμογή των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών στην αλλαγή
- Αυτοαπασχόληση, επιχειρηματικότητα και δημιουργία επιχειρήσεων

Ο Θεματικός Στόχος 9 αποτυπώνεται ως εξής:

“Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και της καταπολέμησης της φτώχειας και κάθε διάκρισης”

Οι ανάγκες στο πεδίο της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού θα αντιμετωπιστούν με τις ακόλουθες προτεραιότητες, οι οποίες θα ιεραρχηθούν από τις Περιφέρειες στη βάση των τοπικών ιδιαιτεροτήτων και αναπτυξιακών αναγκών και σύμφωνα με το πλαίσιο και τις κατευθύνσεις των εθνικών και περιφερειακών στρατηγικών:

- Ενεργές πολιτικές ένταξης με στόχο τη βελτίωση των ευκαιριών απασχόλησης
- Ενσωμάτωση των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων (όπως ρομά, άστεγοι, κλπ)
- Καταπολέμηση των διακρίσεων λόγω φύλου, φυλετικής ή εθνικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού
- Βελτίωση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτές, βιώσιμες και υψηλής ποιότητας υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης και των κοινωνικών υπηρεσιών κοινής ωφέλειας.
- Προώθηση της κοινωνικής οικονομίας και των κοινωνικών επιχειρήσεων

Στα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα μία από τις προωθούμενες παρεμβάσεις αφορά την Προώθηση απασχόλησης. Στους θεματικούς στόχους 8 & 9 αποτυπώνονται οι ενδεικτικές δράσεις της τοπικής αυτοδιοίκησης για την κοινωνική πολιτική.

Για την προώθηση της απασχόλησης (Θ.Σ.8) και την προώθηση της ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας (Θ.Σ. 9) περιλαμβάνονται δράσεις που αφορούν και την Τοπική Αυτοδιοίκηση στους παρακάτω τομείς.

1. Κοινωνικές υποδομές

- Συμπλήρωση/αναβάθμιση του δικτύου των πολυδύναμων και περιφερειακών ιατρείων
- Συμπλήρωση των δομών πρόνοιας (ξενώνες παιδιών, κέντρα υποστήριξης ευπαθών ομάδων κ.λπ.)

- Συμπλήρωση των βρεφονηπιακών – παιδικών σταθμών Κ.Δ.ΑΠ. ΜΕΑ, Κ.Η.Φ.Η. κ.λπ.

Ενδεικτικές δράσεις που ενδιαφέρουν την Τοπική Αυτοδιοίκηση:

- Ανάπτυξη και αναβάθμιση κοινωνικών υποδομών (δημιουργία, βελτίωση, αναβάθμιση, επέκταση κοινωνικών υποδομών όπως δομές αυτόνομης και ημιαυτόνομης διαβίωσης ΑμεΑ, κέντρα διημέρευσης, παιδικοί, βρεφονηπιακοί σταθμοί, Κ.Δ.ΑΠ.-ΜΕΑ, υποδομές φροντίδας αστέγων κ.λπ.)
- Υποδομές στέγασης και εκπαίδευσης, χώροι υγιεινής, one stop shops / Κέντρα Κοινότητας με διευρυμένες υπηρεσίες και κινητές μονάδες για ευπαθείς ομάδες (ρομά, κ.λπ.)
- Κέντρα φιλοξενίας (π.χ. για αστέγους, ασυνόδευτους ανηλίκους, γυναίκες θύματα βίας κ.α.) -
- Ανοικτές Δομές Φιλοξενίας για μετανάστες και αιτούντες Άσυλο - Διαμόρφωση κτιρίων για τη στέγαση των Κέντρων Ένταξης Μεταναστών (ΚΕΜ)
- Επέκταση και αναβάθμιση υφιστάμενων δομών και υποδομών υγείας
- Επενδύσεις από δράσεις που θα ενταχθούν στο εργαλείο «Τοπικής Ανάπτυξης με Πρωτοβουλία Κοινοτήτων» σε οικιστικές και αγροτικές περιοχές
- Υποδομές που συμβάλουν στην τοπική ανάπτυξη (στο πλαίσιο Ολοκληρωμένων Σχεδίων Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης)

2. Δράσεις κοινωνικής πολιτικής

- Εξασφάλιση του ελάχιστου δυνατού επιπέδου υπηρεσιών υγείας, «Health Safety Net», στις ευπαθείς ομάδες πληθυσμού
- Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις σε ευπαθείς ομάδες - ενίσχυση της απασχολησιμότητας των γυναικών μέσω της δημιουργίας δομών φύλαξης (παιδιά, ηλικιωμένοι)
- Κοινωνική ένταξη για ευάλωτες ομάδες, όπως ΑμεΑ, Ρομά, μετανάστες συμπεριλαμβανομένων των αιτούντων άσυλο και των δικαιούχων διεθνούς προστασίας
- Αντιμετώπιση του προβλήματος των αστέγων και διεύρυνσης της εφαρμογής των δομών κοινωνικής αλληλεγγύης
- Κοινωνική επιχειρηματικότητα
- Υλοποίηση Ολοκληρωμένων Σχεδίων Απασχόλησης σε τοπικό επίπεδο, με τη χρήση ΤΑΠΤΟΚ (CLLD)

Ενδεικτικές δράσεις που ενδιαφέρουν την Τοπική Αυτοδιοίκηση:

- Ολοκληρωμένες δράσεις – παρεμβάσεις για ευπαθείς ομάδες οι οποίες μπορούν να περιλαμβάνουν πλέγμα δράσεων (συμβουλευτική, mentoring, επαγγελματικός προσανατολισμός, απασχόληση, κατάρτιση, ευαισθητοποίηση, δημοσιότητα κ.λπ.)
- Παροχή υπηρεσιών φροντίδας και φιλοξενίας παιδιών (παιδικοί, βρεφικοί, βρεφονηπιακοί σταθμοί, ΚΔΑΠ, κ.λπ.)
- Λειτουργία κέντρων υποδοχής αστέγων με πρόβλεψη κινητών μονάδων, λειτουργία one stop shops / Κέντρων Κοινότητας περιθωριοποιημένων κοινοτήτων (ρομά, μετανάστες) – προγράμματα για την κινητοποίηση και ενεργό συμμετοχή των ρομά και των μεταναστών στις διαδικασίες Τοπικής Διακυβέρνησης
- Δημιουργία και Ανάπτυξη Δικτύων και Κοινωνικών Συμμαχιών για την Ευαισθητοποίηση και Ενημέρωση σε θέματα κοινωνικής ένταξης των περιθωριοποιημένων ομάδων
- Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης για παιδιά και εφήβους με νοητική υστέρηση ή/και αναπηρίες
- Βρεφονηπιακοί Σταθμοί ολοκληρωμένης φροντίδας
- Συμβουλευτικά κέντρα και ξενώνες φιλοξενίας κακοποιημένων γυναικών
- Εξειδικευμένη εκπαιδευτική υποστήριξη για ένταξη μαθητών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες
- Λειτουργία Δικτύου Δομών αντιμετώπισης της φτώχειας (κοινωνικά παντοπωλεία, φαρμακεία, ιατρεία κ.λπ.)
- Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων
- Υποστήριξη λειτουργίας Ανοικτών Δομών Φιλοξενίας για μετανάστες - αιτούντες άσυλο - αιτούντες διεθνούς προστασίας
- Προώθηση και ανάπτυξη του εθελοντισμού σε τοπικό επίπεδο (Ε.Ε.Τ.Α.Α., 2015).

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΒΟΛΒΗΣ

Τοπική & Περιφερειακή Ανάπτυξη & Αυτοδιοίκηση

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 Η ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΒΟΛΒΗΣ

4.1 Γεωγραφική Θέση του Δήμου.

Ο Δήμος Βόλβης είναι Δήμος της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, ο οποίος συστάθηκε με το Ν. 3852/2010 (Καλλικράτης) από τις συνενώσεις των πρώην Δήμων Αγίου Γεωργίου, Απολλωνίας, Αρέθουσας, Εγνατίας, Μαδύτου και Ρεντίνας. Βρίσκεται στα ανατολικά όρια του Νομού Θεσσαλονίκης και έδρα του είναι ο Σταυρός.

Είναι ο δεύτερος σε έκταση Δήμος του Νομού Θεσσαλονίκης, με 758,335 τετραγωνικά χιλιόμετρα. Συνορεύει βορειοανατολικά με το Νομό Σερρών, βορειοδυτικά με τον Δήμο Λαγκαδά, νοτιοανατολικά με το Δήμο Αριστοτέλη του Ν. Χαλκιδικής και νοτιοδυτικά με τον Δήμο Πολυγύρου επίσης του Ν. Χαλκιδικής. Στα ανατολικά του Δήμου βρίσκεται ο Στρυμονικός κόλπος ή κόλπος Ορφανού (Δήμος Βόλβης, 2015).

Εικόνα 4.1 Γεωγραφική θέση Δήμου Βόλβης στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας.

Εικόνα 4.2 Ο Νομός Θεσσαλονίκης στην Ελληνική Επικράτεια.

4.2 Η ανάλυση του θεματικού τομέα κοινωνικής πολιτικής με τη μέθοδο S.W.O.T.

Βασικό χαρακτηριστικό συστατικό μιας επιτυχούς μεταρρύθμισης αποτελεί η στοιχειώδης αυτογνωσία ενός οργανισμού.

Οι προκλήσεις που αντιμετωπίζει ο δήμος είναι σημαντικές. Ταυτόχρονα, υφίσταται η δυνατότητα αξιοποίησης σημαντικών πλεονεκτημάτων και μέσων για την αντιμετώπιση προβλημάτων σε θέματα κοινωνικής ένταξης και καταπολέμησης της φτώχειας. Για την ανίχνευση του περιβάλλοντος και την ασφαλή εξαγωγή συμπερασμάτων επιβάλλεται η αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης στις δομές πρόνοιας του δήμου Βόλβης, του υπάρχοντος θεσμικού πλαισίου άσκησης της κοινωνικής πολιτικής και των δράσεων που αναλύουμε.

Στόχος της ανάλυσης S.W.O.T. στο θεματικό τομέα της κοινωνικής πολιτικής αποτελεί η συμβολή στην ανεύρεση των βέλτιστων επιλογών.

ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ	ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ
1. Η αξιοποίηση σε ικανοποιητικό επίπεδο των εθνικών και ευρωπαϊκών προγραμμάτων του νέου ΕΣΠΑ 2014-2020. 2. Η ύπαρξη θεσμικού πλαισίου από το άρθρο 75 του Ν.3852/2010 με αυξημένες αρμοδιότητες στο τομέα παροχής κοινωνικών υπηρεσιών από τους ΟΤΑ 3. Διατήρηση του αντιτίμου των τροφείων σε πολύ χαμηλά επίπεδα για φιλοξενία παιδιών στις δομές από μη ωφελούμενους των προγραμμάτων 4. Ύπαρξη οδικού δικτύου για την εξασφάλιση πρόσβασης παιδιών στις προνοιακές δομές από τις Δημοτικές Ενότητες. 5. Η λειτουργία κατασκήνωσης της πρόνοιας στο Σταυρό για τη φιλοξενία παιδιών σχολικής κυρίως ηλικίας. 6. Δυνατότητα χρηματοδότησης της κοινωνικής πολιτικής από την αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας του δήμου. 7. Η μετατροπή της έδρας του δήμου σε διοικητικό και οικονομικό κέντρο από τη λειτουργία δημοσίων υπηρεσιών, τραπεζών και εμπορικών καταστημάτων. 8. Ο υπό κατάρτιση Οργανισμός Εσωτερικής Υπηρεσίας του Ο.Κ.Π.Α.Π. Δήμου Βόλβης.	1. Χωρική ανισοκατανομή κοινωνικών υποδομών στις διάσπαρτες δημοτικές Ενότητες 2. Γεωμορφολογική ανομοιογένεια του δήμου με παράλληλη ύπαρξη ημιορεινού όγκου, ποταμιών λιμνών και παραθαλάσσιου μετώπου. 3. Υψηλό λειτουργικό κόστος συντήρησης και βελτίωσης των εγκαταστάσεων των κοινωνικών δομών λόγω διάσπαρτης τοποθέτησης. 4. Η έλλειψη στελέχωσης προσωπικού στις κοινωνικές και προνοιακές δομές. 5. Αδυναμία διοικητικής υποστήριξης των δομών πρόνοιας λόγω απόστασης από τον κεντρικό δήμο. 6. Ασαφές ιδιοκτησιακό καθεστώς των κοινωνικών δομών με αποτέλεσμα την αδυναμία ορθολογικής αξιοποίησής τους. 7. Έλλειψη κανονισμού εσωτερικών υπηρεσιών στον Οργανισμό Κοινωνικής Πολιτικής. 8. Αναποτελεσματική διάθεση χρηματοδότησης παρεμφερών κοινωνικών δράσεων. 9. Αύξηση δείκτη γήρανσης στους περιφερειακούς οικισμούς εκτός παραλιακού μετώπου. 10. Έλλειψη συνεργασίας με έτερο Ν.Π.Δ.Δ. του δήμου στο οποίο λειτουργούν Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης .

ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
1. Η ορθολογική και αποτελεσματική αξιοποίηση των συμβατικών πηγών χρηματοδότησης (επιχορηγήσεις, δανεισμός, φορολογία). 2. Διαθεσιμότητα πόρων στο πλαίσιο του θεματικού στόχου 9 για την ενίσχυση των ευάλωτων ομάδων. 3. Η εντατικότερη αξιοποίηση των πόρων των ευρωπαϊκών προγραμμάτων της νέας Προγραμματικής περιόδου ΕΣΠΑ 2014-2020. 4. Δυνατότητα ανάπτυξης οριζόντιων συνεργασιών με όμορους γειτονικούς ΟΤΑ. 5. Η ενεργοποίηση του επιστημονικού δυναμικού της περιοχής του δήμου. 6. Ενεργοποίηση του Τρίτου Τομέα (Εθελοντές, σύλλογοι του δήμου Φορείς κ.ά.) για την ανάπτυξη κοινωνικών δράσεων. 7. Η αποκτηθείσα εμπειρία και αξιοποίηση του υφιστάμενου προσωπικού από τη συμμετοχή των φορέων του δήμου στα συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα. 8. Η αξιοποίηση του Ν.4368/2016 για ίδρυση και λειτουργία Κέντρων Κοινότητας στα διοικητικά όρια του δήμου. 9. Η αναζήτηση συνεργασιών με ΜΚΟ εκτός δήμου για αντιμετώπιση του προσφυγικού ζητήματος (Φιλοξενούνται ήδη σε δομές εντός των ορίων του δήμου) 10. Μεταφορά επιπλέον τεχνογνωσίας & εμπειρίας από επιτυχημένες υφιστάμενες δομές. 11. Γεωγραφική εγγύτητα στα διοικητικά αστικά κέντρα λήψης αποφάσεων από την ύπαρξη επαρχιακού οδικού δικτύου και εθνικού άξονα (ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ). 12. Δραστηριοποίηση ελευθέρων επαγγελματιών για παροχές υγείας τους θερινούς μήνες λόγω αυξημένης τουριστικής κίνησης. 13. Δυνατότητα συστηματικής ανάπτυξης & αξιοποίησης δικτύων εθελοντών και πρωτοβουλιών της Κοινωνίας των Πολιτών. 14. Ενεργοποίηση του θεσμού της κοινωνικής οικονομίας και την κοινωνική επιχειρηματικότητα στα πλαίσια του Ν. 4019/2011.	1. Πολύπλοκο θεσμικό πλαίσιο άσκησης κοινωνικής πολιτικής. 2. Υποστελέχωση των δομών πρόνοιας κοινωνικής πολιτικής με το απαραίτητο προσωπικό. 3. Έλλειψη οριζόντιων συνεργασιών σε επίπεδο όμορων δήμων 4. Απουσία συντονισμού άσκησης κοινωνικής πολιτικής. 5. Μείωση των τακτικών επιχορηγήσεων του κεντρικού δήμου προς τον Ο.Κ.Π.Α.Π. Δήμου Βόλβης. 6. Υψηλός βαθμός εξάρτησης της χρηματοδότησης σχετικά με την παροχή προσχολικής αγωγής από τη συμμετοχή στην υλοποιούμενη δράση Έναρμόνιση οικογενειακής-επαγγελματικής ζωής. 7. Απουσία επενδύσεων σε νέες κοινωνικές δομές και ανάλωση των απορροφημένων πόρων αποκλειστικά σε λειτουργικές δαπάνες. 8. Επικάλυψη άσκησης αρμοδιοτήτων του Οργανισμού Κοινωνικής Πολιτικής από το υπάρχον προσωπικό του Δήμου. 9. Απειλή περαιτέρω μείωσης του προσωπικού από την εφαρμογή του νέου θεσμικού πλαισίου κινητικότητας του προσωπικού σε άλλους φορείς. 10. Απειλή απομάκρυνσης παραγωγικών μονάδων έντασης εργασίας νεαρού πληθυσμού από το δήμο και μετάβαση στα αστικά κέντρα λόγω υψηλής ανεργίας τους χειμερινούς μήνες. 11. Ύπαρξη καταυλισμού παραμονής προσφύγων στα διοικητικά όρια του δήμου. (Ζήτημα προς επίλυση) 12. Πιθανή αδυναμία αναδιάρθρωσης της παραγωγικής βάσης του τομέα προς κλάδους υψηλής προστιθέμενης αξίας. 13. Σταδιακός αυξανόμενος πληθυσμός των ομάδων στόχου λόγω της παρατεταμένης δυσμενούς οικονομικής συγκυρίας. 14. Μη λειτουργία δομών δικτύου με κίνδυνο τη μη ύπαρξη συστήματος παραπομπής το οποίο θα μεγιστοποιούσε τον αντίκτυπο, ελαχιστοποιώντας τις επικαλύψεις στην παροχή υπηρεσιών. 15. Ιδιαίτερα ανταγωνιστική διεκδίκηση πόρων των Διαρθρωτικών Ταμείων

4.3 Η παροχή κοινωνικής προστασίας σε πολίτες από τους φορείς του δήμου Βόλβης.

Η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας διενέργησε ανάλυση ποιοτικών δεδομένων της υφιστάμενης κατάστασης στις δομές του δήμου Βόλβης και κατέληξε στη διαπίστωση για ανάγκη παρεμβάσεων στον τομέα της φτώχειας και της προώθησης της κοινωνικής ένταξης. Σημειώνεται ότι τα στοιχεία που παρουσιάζονται στην παρούσα ενότητα βασίζονται στις καταγραφές των υπηρεσιών των δήμων όπως αποτυπώθηκαν στα αποσταλμένα (από τους δήμους) ερωτηματολόγια. (Π.Κ.Μ., 2015)

Θεματικό πεδίο

Άτομα με αναπηρίες

Στο δήμο Βόλβης οι αρμόδιοι φορείς αδυνατούν να λάβουν τα απαραίτητα μέτρα και να εφαρμόσουν τις κατάλληλες πολιτικές καθώς υπάρχει παντελής έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού, ένας κοινωνιολόγος, και η κοινωνική υπηρεσία δεν διαθέτει την αναγκαία οργάνωση για ενέργειες συμβουλευτικής για τα δικαιώματα και τις παροχές που δικαιούνται οι συγκεκριμένοι πολίτες. Σημειώνεται ότι το πρόβλημα διογκώνεται καθώς οι παροχές που λαμβάνουν τα άτομα με αναπηρία διακόπτονται προσωρινά ή και μόνιμα και η διαδικασία για την επαναφορά αυτών είναι δαιδαλώδης.

Άνεργοι

Το φαινόμενο της ανεργίας στον Δήμο Βόλβης είναι αρκετά έντονο με αυξητικές τάσεις. Οι αρμόδιοι φορείς αδυνατούν να λάβουν τα απαραίτητα μέτρα και να εφαρμόσουν τις κατάλληλες πολιτικές καθώς υπάρχει παντελής έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού, ένας κοινωνιολόγος, και η κοινωνική υπηρεσία δεν διαθέτει την αναγκαία οργάνωση.

Ρομά

Το φαινόμενο εντοπίζεται στην τοπική κοινότητα Νυμφόπετρας. Ο πληθυσμός αυτός χαρακτηρίζεται κυρίως από αναλαβητισμό γεγονός που τους οδηγεί στην ανεργία και τον κοινωνικό αποκλεισμό. Η ανάγκη εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας είναι απαραίτητη και θα αποτελέσει βασικό συστατικό της ένταξης της συγκεκριμένης ομάδας στον κοινωνικό ιστό. Στρατηγική προώθησης της κοινωνικής ένταξης, καταπολέμησης της φτώχειας και κάθε μορφής διακρίσεων στην Π.Κ.Μ.

Ωστόσο, η έλλειψη στελέχωσης δεν αφήνει αρκετά περιθώρια βελτίωσης της κατάστασης καθώς δεν υπάρχει επιστημονικό προσωπικό, κοινωνικοί λειτουργοί, συμβουλευτική υποστήριξη, ενημέρωση – ευαισθητοποίηση. Το πρόβλημα παρατείνεται και η επίλυσή του

καθίσταται ανέφικτη. Πρόβλημα στον δήμο αντιμετωπίζουν και τα άτομα τρίτης ηλικίας καθώς δεν υπάρχουν δομές και εξειδικευμένο προσωπικό, παροχής κοινωνικής φροντίδας.

Κοινωνικές δομές - υπηρεσίες

Στο δήμο λειτουργούν 24 δομές με 1.688 ωφελούμενους, συγκεκριμένα λειτουργούν 3 Βρεφικοί, Παιδικοί Σταθμοί, 3 Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (Κ.Δ.Α.Π.), 9 Κέντρα Ανοιχτής Προστασίας Ηλικιωμένων (Κ.Α.Π.Η), 1 κοινωνικό παντοπωλείο, 1 κοινωνικό φαρμακείο, 1 κοινωνικό μαγειρείο και 3 προγράμματα «Βοήθεια στο Σπίτι».

Οι υπηρεσίες προνοιακού χαρακτήρα νοούμενες ως σύνολο παρεμβάσεων που στοχεύουν στην εξατομικευμένη φροντίδα και κάλυψη αναγκών που συνδέονται με:

- την παιδική μέριμνα,
- την προστασία της τρίτης ηλικίας,
- την ενίσχυση της οικογένειας και
- τη στήριξη ατόμων με αναπηρίες (Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, 2015)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΤΟ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΑΡΟΧΗΣ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΤΟ ΔΗΜΟ ΒΟΛΒΗΣ

5.1 Το πλαίσιο μεταρρύθμισης στην κοινωνική πολιτική.

Ύστερα από την ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης με τη μέθοδο S.W.O.T. κρίνεται αναγκαίο να προχωρήσουμε στην διερεύνηση του πεδίου ενδεχόμενων αλλαγών.

Οι σύγχρονες προκλήσεις στην κοινωνική πολιτική καθιστούν αναγκαία την αναζήτηση νέων πολιτικών. Ενδεικτικοί λόγοι αλλαγών ή μεταρρυθμίσεων στην κοινωνική πολιτική των Ο.Τ.Α. αποτελούν:

- Οι δυσχερείς οικονομικές συνθήκες
- Η αύξηση της ζήτησης κοινωνικών υπηρεσιών, οι πιέσεις των πολιτών και εν γένει κοινωνικών κατηγοριών
- Η ανάδειξη νέων κοινωνικών αναγκών με προβλήματα νέας μορφής
- Ο περιορισμός της χρηματοδότησης εκ μέρους της κεντρικής κυβέρνησης
- Η αναποτελεσματική λειτουργία του σημερινού συστήματος παροχής κοινωνικών υπηρεσιών
- Η έλλειψη συντονισμού με την αυξανόμενη γραφειοκρατία
- Η αποσπασματικότητα προσέγγισης των προβλημάτων με τη σύγχυση και την αλληλοεπικάλυψη παρεχόμενων κοινωνικών υπηρεσιών

Δυσνητικό πλαίσιο υλοποίησης μεταρρυθμίσεων στην παιδική μέριμνα, στη φροντίδα της τρίτης ηλικίας και στην εν γένει κοινωνική πολιτική στην Ελληνική τοπική αυτοδιοίκηση, που αφορούν το Δήμο Βόλβης, αποτελούν τα πεδία που εστιάζουν στην αξιοποίηση των νέο εμφανιζόμενων χρηματοδοτικών πηγών, στη εξασφάλιση της βιωσιμότητας από τη συνέχιση των ήδη παρεχόμενων υπηρεσιών, καθώς και στην αναζήτηση εναλλακτικών μορφών κοινωνικής φροντίδας.

Η βελτίωση της αποτελεσματικότητας της τρέχουσας κατάστασης με επέκταση αυτής σε ενεργητικές μορφές άσκησης κοινωνικής πολιτικής αποτελούν τη μεταρρυθμιστική τομή στην υπάρχουσα κατάσταση. Οι νέες τάσεις που εμφανίζονται και υλοποιούνται ήδη στη χώρα μας δίνουν έμφαση στην εξατομικευμένη προσέγγιση στη συνεργατική δράση από την ανάπτυξη δικτύων κοινωνικής πολιτικής.

Στο πλαίσιο αυτό, η πολιτεία σχεδίασε και τη μεταρρύθμιση στην Τοπική Αυτοδιοίκηση με το σχέδιο νόμου «Καλλικράτης», της οποίας μέρος αποτελεί και η άσκηση κοινωνική πολιτικής.

5.2 Η παροχή προσχολικής αγωγής στους παιδικούς σταθμούς του δήμου Βόλβης.

Στην ενότητα αυτή αναλύεται και παρουσιάζεται η υπηρεσία κοινωνικού χαρακτήρα που παρέχεται σε τοπικό επίπεδο και αφορά την αγωγή παιδιών προσχολικής ηλικίας.

Με την εξέλιξη του σημερινού τρόπου ζωής, όπου ο αριθμός των εργαζομένων γυναικών μητέρων που εργάζονται εκτός σπιτιού έχει αυξηθεί, «η Προσχολική Αγωγή απέκτησε τη χαρακτήρα κοινωνικού αιτήματος» (ΟΓΕ, 2016).

Οι βρεφικοί και παιδικοί σταθμοί αποτελούν αναγκαιότητα για τη σωστή διαπαιδαγώγηση και η ομαλή εξέλιξη και ανάπτυξη του παιδιού ειδικά στα μεγάλα αστικά κέντρα. Δεν αποτελούν μόνο μέτρο διευκόλυνσης της γυναίκας αλλά και του πατέρα για εργασία. Η ευθύνη για την υλικοτεχνική υποδομή, τη χρηματοδότηση, τη στελέχωση, τις συνθήκες εργασίας του προσωπικού, το πρόγραμμα, τη σίτιση, δηλαδή την επάρκεια και ποιότητα επαφίεται στην εκάστοτε αποκλειστική αρμοδιότητα της κυβερνητικής πολιτικής (Ο.Γ.Ε., 2016).

Τα ιδρύματα που προσφέρουν Προσχολική Αγωγή στην Ελλάδα είναι τα νηπιαγωγεία και οι παιδικοί σταθμοί. Στους Παιδικούς και Βρεφονηπιακούς Σταθμούς εφαρμόζεται ημερήσιο πρόγραμμα δημιουργικής απασχόλησης που εξασφαλίζει την αρμονική ψυχοσωματική ανάπτυξη του παιδιού, καθώς και την προετοιμασία του για την ομαλή ένταξη στο σχολικό περιβάλλον.

Τελευταία, με τη θέσπιση του Ν. 4019/2011, εμφανίστηκαν νέες μορφές επιχειρηματικής οργάνωσης με ιδιότυπη σύνθεση και κοινωνικό προσανατολισμό, οι λεγόμενες κοινωνικές συνεταιριστικές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται, μεταξύ άλλων, στην παροχή υπηρεσιών κοινωνικού – προνοιακού χαρακτήρα σε παιδιά και βρέφη

Ο θεσμός της προσχολικής εκπαίδευσης, παρά την ύπαρξη ιδρυμάτων φροντίδας και εκπαίδευσης από τις αρχές της δεκαετίας του 1830, αναπτύχθηκε πολύ αργά στην Ελλάδα, γεγονός που μπορεί να αποδοθεί σε μια σειρά από παράγοντες συμπεριλαμβανομένης της πολιτικής και εθνικής αστάθειας, λόγω των συχνών πολέμων που οδήγησαν σε εισροές και εκροές προσφύγων, της καθυστερημένης εκβιομηχάνισης της χώρας και της έλλειψης

εργασίας για τις γυναίκες (Μεγαλονίδου, 2015). Για διάφορους ιστορικούς ή κοινωνικούς λόγους καθυστέρησε η εξέλιξή της στη σημερινή μορφή.

Μεταγενέστερα, στα τέλη του εικοστού αιώνα, ύστερα από νομοθετικές τομές και παρεμβάσεις, (δεν αναφέρονται διότι δεν είναι στο αντικείμενο του ενδιαφέροντός μας), η αρμοδιότητα άσκησης και παροχής της προσχολικής αγωγής, σταδιακά μεταβιβάστηκε στην τοπική Αυτοδιοίκηση.

Με την υπ' αριθμόν 16065 Κ.Υ.Α., ΦΕΚ 497/22-4.2002 τ. Β, όπως ισχύει σήμερα, θεσπίστηκε ο «Πρότυπος Κανονισμός Λειτουργίας Δημοτικών και Κοινοτικών Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου Παιδικών και Βρεφονηπιακών Σταθμών», στον οποίο αναφέρονται οι σκοποί των παιδικών σταθμών που είναι:

- Να παρέχουν ενιαία προσχολική αγωγή σύμφωνα με τα πλέον σύγχρονα επιστημονικά δεδομένα.
- Να βοηθούν τα παιδιά να αναπτυχθούν ολόπλευρα, σωματικά, νοητικά, συναισθηματικά και κοινωνικά.
- Να εξαλείφουν κατά το δυνατό τις διαφορές που τυχόν προκύπτουν από το πολιτιστικό, οικονομικό και μορφωτικό επίπεδο των γονιών τους.
- Να εξυπηρετούν τους γονείς και παράλληλα να τους ευαισθητοποιούν πάνω σε θέματα σύγχρονης παιδαγωγικής και ψυχολογίας.
- Να βοηθούν τα παιδιά προσχολικής ηλικίας στην ομαλή μετάβασή τους από το οικογενειακό στο σχολικό περιβάλλον.
- Να παρέχουν ημερήσια διατροφή και φροντίδα στα παιδιά που φιλοξενούν τηρώντας τους κανόνες υγιεινής και ασφάλειας.

Σύμφωνα με τον πρότυπο κανονισμό οι παιδικοί σταθμοί παρέχουν υπηρεσίες καθημερινής φύλαξης, φροντίδας, ημερήσιας διατροφής, διαπαιδαγώγησης και ψυχαγωγίας νηπίων και βρεφών εργαζόμενων γονέων.

Δικαιούχοι των ανωτέρω υπηρεσιών είναι βρέφη και παιδιά προσχολικής ηλικίας που οι οικογένειές τους διαμένουν στα διοικητικά όρια του εκάστοτε δήμου, λαμβάνοντας υπόψη σειρά κοινωνικών και οικονομικών κριτηρίων για την επιλογή τους και εν συνεχεία τη φιλοξενία τους στις δομές. Ειδικότερα στους αποκλειστικά Βρεφικούς Σταθμούς γίνονται δεκτά παιδιά ηλικίας από 6 μηνών έως 2,5 ετών, στους Νηπιακούς από 2,5 ετών έως την ηλικία εγγραφής τους στο Δημοτικό Σχολείο.

Τα εγγραφόμενα στους Παιδικούς Σταθμούς παιδιά προέρχονται κατά κύριο λόγο από την περιοχή του Ο.Τ.Α. στον οποίο ανήκουν αυτοί, χωρίς να αποκλείεται και η περίπτωση εγγραφής παιδιού που διαμένει σε όμορη περιοχή και η εγγραφή είναι εφικτή λόγω της ύπαρξης κενής θέσης ή με την εγγραφή εξυπηρετείται ιδιαίτερα οξυμένη κοινωνική ανάγκη των γονέων, η οποία αιτιολογείται ειδικά στη σχετική απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου.

Κατά την εγγραφή επιλέγονται τα παιδιά εργαζομένων γονέων και τα παιδιά οικονομικά αδυνάτων οικογενειών, προτιμώμενων εκείνων που έχουν ανάγκη φροντίδας από διάφορα κοινωνικά αίτια (όπως π.χ. παιδιά ορφανά από δύο ή ένα γονέα, παιδιά αγάμων μητέρων, διαζευγμένων ή σε διάσταση γονέων, παιδιά που προέρχονται από γονείς με σωματική ή πνευματική αναπηρία, πολυτέκνων οικογενειών κ.λ.π.).

Το Διοικητικό Συμβούλιο του νομικού προσώπου με αιτιολογημένη απόφασή του μπορεί να εξειδικεύει τα κριτήρια εισαγωγής παιδιών για την τελική επιλογή, καθιερώνοντας τη σύστημα μοριοποίησης.

Στην τοπική Αυτοδιοίκηση οι ανωτέρω υπηρεσίες σήμερα, παρέχονται είτε από ανεξάρτητα Ν.Π.Δ.Δ. που ίδρυσαν τα δημοτικά συμβούλια των οικείων ΟΤΑ και διατήρησαν τη λειτουργία τους ύστερα από τις τομές που επέφερε ο Ν.3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική στην τοπική Αυτοδιοίκηση - Καλλικράτης» είτε από τις κοινωφελείς δημοτικές επιχειρήσεις, είτε ακόμα οι τους ίδιους τους δήμους που ενσωμάτωσαν στον οργανισμό τους και παρέχουν οι ίδιοι τις κοινωνικές υπηρεσίες.

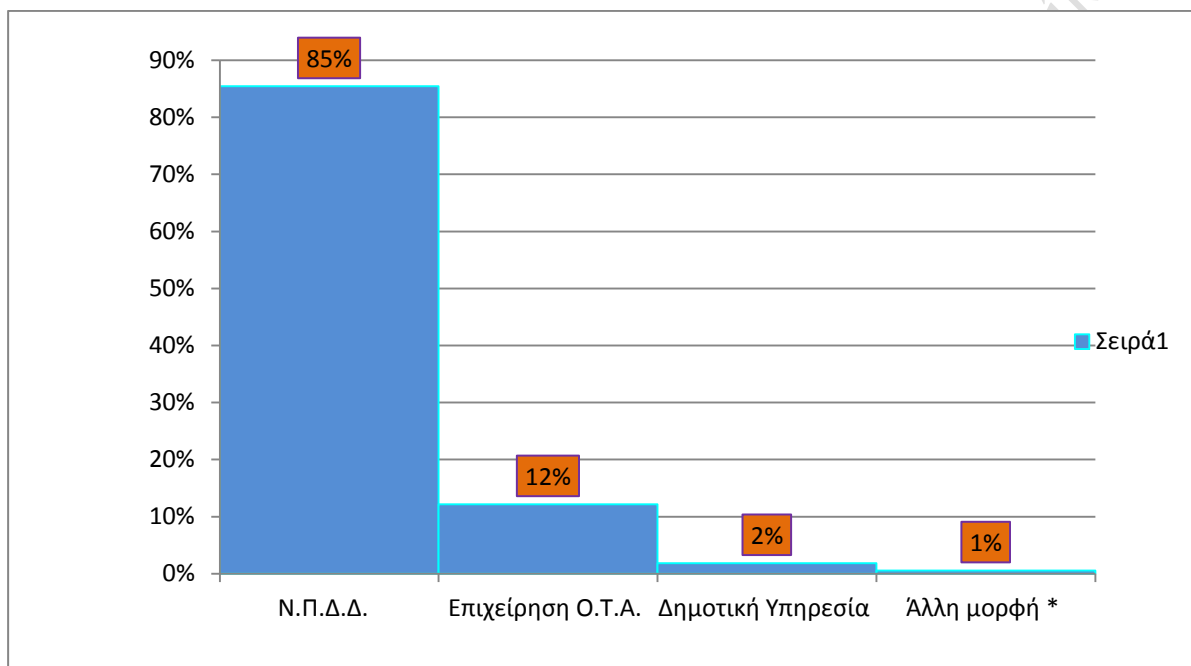
Σύμφωνα με μελέτη που συνέταξε η Ελληνική Εταιρία Τοπικής Ανάπτυξης Αυτοδιοίκησης, που της ανατέθηκε από την πρώην Κεντρική Ένωση Δήμων Κοινοτήτων Ελλάδος, σημερινή Κ.Ε.Δ.Ε. και το Υπουργείο Εσωτερικών, καταγράφηκε, αποτιμήθηκε και αξιολογήθηκε η υφιστάμενη κατάσταση σχετικά με την ίδρυση και τη λειτουργία Παιδικών και Βρεφονηπιακών Σταθμών στην Τοπική Αυτοδιοίκηση (Μεγαλονίδου, 2015).

Κατηγορία νομικής μορφής	Αριθμός	Ποσοστό %
Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου	1.531	85%
Επιχείρηση Ο.Τ.Α.	218	12%
Δημοτική Υπηρεσία ενσωματωμένη στον Ο.Ε.Υ.	33	2%
Άλλη μορφή	10	1%
ΣΥΝΟΛΟ	1.792	100%

Πίνακας 5.1 Αριθμός παιδικών σταθμών ανά κατηγορία νομικής μορφής σε Ο.Τ.Α.

Στη μελέτη αυτή οποία παρουσιάζονται οι παιδικόί σταθμοί που λειτουργούν σήμερα στην Ελλάδα και παρέχουν την προσχολική αγωγή από τη φιλοξενία παιδιών στις δομές τους. Στον πίνακα 1 φαίνεται ότι τα δημοτικά Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου κυριαρχούν και προτιμούνται από τους Ο.Τ.Α. στην υλοποίηση τη συγκεκριμένης υπηρεσίας.

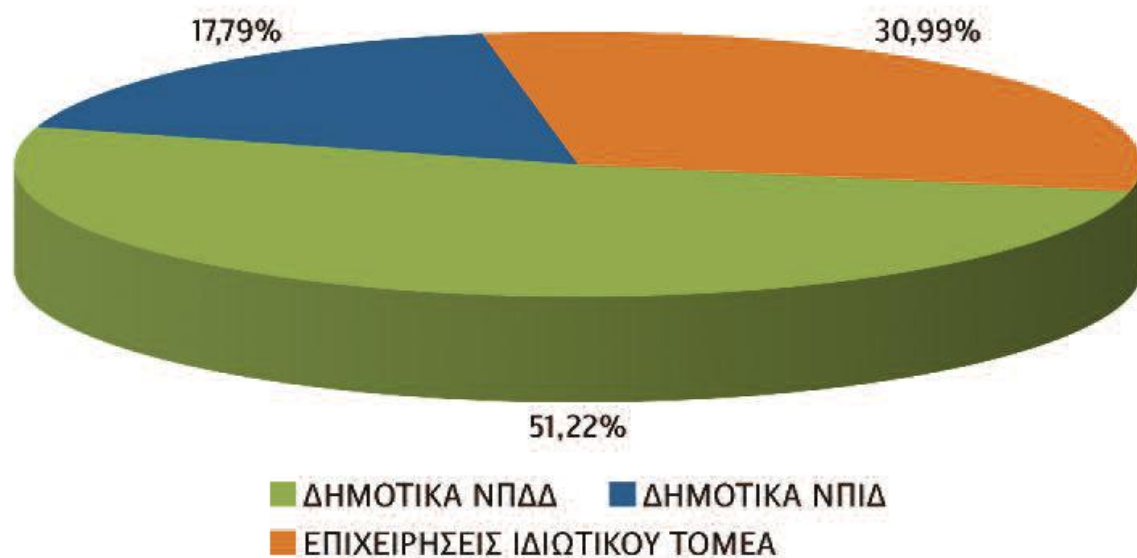
Παρακάτω στο γράφημα 5.1 αποδίδεται σε ιστόγραμμα σχετικής συχνότητας το ποσοστό εμφάνισης της νομικής μορφής των παιδικών σταθμών των Ο.Τ.Α. που φιλοξενούν παιδιά και παρέχουν την αγωγή στην προσχολική ηλικία.

Γράφημα 5.1 Ιστόγραμμα σχετικής συχνότητας εμφάνισης της νομικής μορφής παιδικών σταθμών στην Ελληνική επικράτεια.

Πηγή: Ελληνική Εταιρία Τοπικής Ανάπτυξης Αυτοδιοίκησης Α.Ε.

Το γράφημα πίτας παρακάτω, απεικονίζει συνολικά στο δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα, την κατάσταση των ενταγμένων δομών ανά είδος φορέα που παρέχουν προσχολική αγωγή μέσω της δράσης "Εναρμόνιση οικογενειακής επαγγελματικής ζωής", για την οποία αναφερόμαστε αναλυτικά παρακάτω.

Γράφημα 5.2 Γράφημα πίτας με ποσοστιαία κατανομή ενταγμένων δομών ανά είδος φορέα

Πηγή: Ελληνική Εταιρία Τοπικής Ανάπτυξης Αυτοδιοίκησης Α.Ε.

Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός, ότι από την εφαρμογή του Ν.3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική στην τοπική Αυτοδιοίκηση-Καλλικράτης» και εντεύθεν γίνεται λόγος για τη συγχώνευση νομικών προσώπων άσκησης κοινωνικής πολιτικής με έτερα που εξειδικεύονται στον πολιτισμό και τον αθλητισμό ή εναλλακτικά πραγματοποιείται απορρόφηση των αρμοδιοτήτων και ένταξη των Ν.Π.Δ.Δ. και του προσωπικού στους οργανισμούς εσωτερικής υπηρεσίας των δήμων, με προφανή στόχο την επίτευξη οικονομιών κλίμακας ή τη βελτίωση της παρεχόμενης υπηρεσίας.

Στον αντίποδα, λόγοι διοικητικής ταυτόχρονα και διαχειριστικής ευελιξίας καθώς και η ανάγκη για συμμετοχή των φορέων στην υλοποίηση των προγραμμάτων του νέου Συμφώνου Εταιρικής Σχέσης (ΕΣΠΑ 2014-2020) και την αξιοποίηση των πόρων των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών Ταμείων στα πλαίσια της στρατηγικής "Ευρώπη 2020", επιβάλλουν την αυτόνομη λειτουργία και τη διατήρησή τους.

Το Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου Ο.Κ.Π.Α.Π. ΔΗΜΟΥ ΒΟΛΒΗΣ

Το δημοτικό συμβούλιο Βόλβης με την υπ' αριθμόν 61/2011, (ΦΕΚ 755/6-5-2011 τ. Β') απόφασή του, προχώρησε, αρχικά στη συγχώνευση ενός βρεφονηπιακού, δύο παιδικών σταθμών και δεκατριών Κ.Α.Π.Η., των πρώην δήμων που συνενώθηκαν και κατόπιν στη

σύσταση ενός νέου Νομικού Προσώπου Δημοσίου Δικαίου με την επωνυμία "ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ & ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΔΗΜΟΥ ΒΟΛΒΗΣ".

Έδρα του νέου Ν.Π.Δ.Δ. ορίστηκαν τα διοικητικά όρια του νέου δήμου στην περιφέρεια του οποίου είναι δυνατόν να λειτουργούν αποκεντρωμένες δομές - υπηρεσίες του νομικού προσώπου υπό τη μορφή παραρτημάτων για την καλύτερη εξυπηρέτηση των κατοίκων.

Λαμβάνοντας υπόψη το άρθρο 75 του Ν.3463/2006, όπως ισχύει, ορίστηκε ως σκοπός του νεοσύστατου φορέα, μεταξύ άλλων, η υποστήριξη και παροχή κοινωνικής φροντίδας για τη βρεφική και παιδική ηλικία. Βασική προτεραιότητα αποτέλεσε η καθημερινή φύλαξη, φροντίδα, διατροφή, διαπαιδαγώγηση και ψυχαγωγία παιδιών και νηπίων, τα οποία αδυνατούν να απολαμβάνουν στο οικογενειακό τους περιβάλλον την απαιτούμενη καθημερινή φροντίδα λόγω εργασίας των γονέων ή των κηδεμόνων τους ή λόγω άλλων κοινωνικών αιτιών.

Επιπλέον στους σκοπούς του φορέα συμπεριλήφθηκε η δυνατότητα εφαρμογής προγραμμάτων η της συμμετοχής σε προγράμματα και δράσης για τη λειτουργία παιδικών και βρεφονηπιακών σταθμών.

Στο άρθρο 4 του υπό έγκριση Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας του Ν.Π.Δ.Δ. Ο.Κ.Π.Α.Π. ΔΗΜΟΥ ΒΟΛΒΗΣ ο οποίος προσφάτως καταρτίστηκε με την υπ' αριθμόν 60/2016 απόφαση Διοικητικού Συμβουλίου, το Γραφείο Προσχολικής Αγωγής είναι αρμόδιο για την αποτελεσματική λειτουργία των Παιδικών και Βρεφονηπιακών Σταθμών του Δήμου.

Στην επιμέλειά του συμπεριλαμβάνεται η επιμέλεια της παροχής σύγχρονης προσχολικής αγωγής στα φιλοξενούμενα νήπια και βρέφη εφαρμόζοντας τα κατάλληλα προγράμματα, τις ισχύουσες διατάξεις.

Ειδικότερα:

- 1) Φροντίζει για τη σωστή ψυχοσωματική υγεία και ψυχοκινητική εξέλιξη των παιδιών, με πραγματοποίηση ατομικών προγραμμάτων, κύκλους παιδαγωγικών δραστηριοτήτων, παιδαγωγικά εργαστήρια και άλλες παιδαγωγικές δραστηριότητες και εκδηλώσεις, σύμφωνα με τα επιστημονικά δεδομένα και ανάλογα με την ηλικία τους.
- 2) Απασχολεί τα παιδιά σύμφωνα με τους καθορισμένους στόχους του προγράμματος και τηρεί βιβλίο ύλης για την καθημερινή διδασκαλία σύμφωνα με τα προγράμματα του Υπουργείου Παιδείας.
- 3) Ευθύνεται όχι μόνο για την ολόπλευρη ανάπτυξη των νηπίων αλλά και για την φύλαξη και προστασία τους.

- 4) Προσφέρει αγωγή, ψυχαγωγία, περιποίηση, φροντίδα και φαγητό στα βρέφη του Σταθμού σύμφωνα με τις αρχές της βρεφοκομικής και τις οδηγίες του παιδίατρου.
- 5) Ενημερώνει τους γονείς σε τακτά χρονικά διαστήματα για τη γενική – σφαιρική εξέλιξη του παιδιού τους. Συνεργάζεται με τους γονείς σε όλα τα θέματα που αφορούν τη ζωή και την εξέλιξη των παιδιών μέσα στον Σταθμό.
- 6) Μεριμνά για τη διοργάνωση εκδηλώσεων και επισκέψεων προς όφελος των παιδιών, σύμφωνα με το εγκεκριμένο πρόγραμμα.
- 7) Φροντίζει για την υγιεινή κατάσταση των παιδιών και ενημερώνει το Τμήμα Ιατρικής και Ψυχοκοινωνικής Στήριξης σε κάθε περίπτωση που χρειάζεται ιατρική φροντίδα και κοινωνική μέριμνα.
- 8) Παρακολουθεί την καθαριότητα των νηπίων και κάθε αντικείμενο που έχει σχέση με αυτά ενθαρρύνοντας την αυτοεξυπηρέτησή τους.
- 9) Ευθύνεται για την άψογη καθαριότητα των χώρων του Σταθμού και των αντικειμένων του και τον κατάλληλο αερισμό και φωτισμό του.
- 10) Εφαρμόζει σωστά όλα τα μέτρα υγιεινής και ασφάλειας και ευθύνεται για κάθε πράξη ή παράλειψη που μπορεί να έχει επίπτωση στην υγεία των παιδιών.
- 11) Ευθύνεται για την εξασφάλιση της διατροφής των νηπίων κατά την παραμονή τους στον Σταθμό, μεριμνώντας για την υγιεινή παρασκευή του, την ποιότητα των υλικών και την τήρηση του εγκεκριμένου διαιτολογίου.
- 12) Μεριμνά για την προμήθεια, την ταξινόμηση και τη συντήρηση του αναγκαίου παιδαγωγικού εξοπλισμού και υλικού.
- 13) Ευθύνεται για την ασφαλή μεταφορά των φιλοξενούμενων παιδιών προς και από τον Σταθμό (περίπτωση ύπαρξης σχολικού λεωφορείου)
- 14) Παρακολουθεί τη λειτουργία των παραρτημάτων τα οποία ανήκουν διοικητικά στο Τμήμα.

Το αντικείμενο του Γραφείου Προσχολικής Αγωγής πραγματοποιείται από τις βασικές ειδικότητες του Νηπιαγωγού, του Βρεφονηπιοκόμου, του Βοηθού Νηπιαγωγού – Βρεφονηπιοκόμου, του Μαγείρου, του Βοηθού Μαγείρου, του Προσωπικού Καθαριότητας – Βοηθητικών Εργασιών και του Οδηγού Σχολικού Λεωφορείου.

Στο Γραφείο Προσχολικής αγωγής εντάσσονται διοικητικά οι περιφερειακές δομές που αναφέρθηκαν οι οποίες εξυπηρετούν μια υπό-περιοχή της περιοχής του Γραφείου και ασκούν μερικές ή και το σύνολο των αρμοδιοτήτων του.

Στον Οργανισμό Κοινωνικής Πολιτικής Αλληλεγγύης Παιδείας του Δήμου Βόλβης σήμερα, λειτουργούν τρεις Παιδικό Σταθμοί που παρέχουν φιλοξενία, σίτιση και εκπαίδευση και φροντίδα των νηπίων.

- Παιδικός Σταθμός Ν.Απολλωνίας με δυναμικότητας φιλοξενίας 20 παιδιών.
- Παιδικός Σταθμός Ασπροβάλας με δυναμικότητας φιλοξενίας 30 παιδιών.
- Παιδικός Σταθμός Σταυρού με δυναμικότητας φιλοξενίας 50 παιδιών.

Η δυναμικότητα των δομών ανέρχεται, με τη σημερινή στελέχωση σε επιστημονικό, βοηθητικό και διοικητικό προσωπικό στα 100 παιδιά. Με την κατάλληλη στελέχωση σε ανθρώπινο δυναμικό δύναται να προσαυξηθεί κατά ποσοστό 20% και να φιλοξενήσει 120 παιδιά. Στους παιδικούς σταθμούς του δήμου σήμερα, φιλοξενούνται παιδιά των κατοίκων που διαμένουν στα διοικητικά όρια του δήμου Βόλβης.

Σημειώνεται ότι με την προσκόμιση των δικαιολογητικών των ισχυουσών κάθε φορά διατάξεων για την απόδειξη την νόμιμης παραμονής στη χώρα μας, υπάρχει η δυνατότητα φιλοξενίας παιδιών αλλοδαπών γονέων.

Εικόνα 5.1 Εσωτερικό αίθουσας προσχολικής αγωγής του παιδικού σταθμού Σταυρού.

Οι παιδικό σταθμοί στο δήμο Βόλβης αποτελούν κυρίαρχα, χώρο αγωγής και ασφαλούς διαμονής για παιδιά με σκοπό έχουν να παρέχουν ενιαία προσχολική αγωγή σύμφωνα με τα πλέον σύγχρονα επιστημονικά δεδομένα. Στην ίδια απόφαση του δημοτικού συμβουλίου Βόλβης, καθορίστηκε η διοίκηση και εκπροσώπηση του οργανισμού καθώς και η θητεία των μελών του διοικητικού συμβουλίου. Καταγράφηκαν οι πόροι του Νομικού Προσώπου Ο.Κ.Π.Α.Π. ΔΗΜΟΥ ΒΟΛΒΗΣ που είναι απαραίτητοι για τη λειτουργία του και είναι οι εξής:

- 1) Ετήσια τακτική επιχορήγηση η οποία ανέρχεται στο ποσό των 607.520,51 € και η τυχόν έκτακτη επιχορήγηση, το ύψος της οποίας διαμορφώνεται ανάλογα με τις εκάστοτε ανάγκες που οδηγούν στην έκτακτη επιχορήγηση. Με πρόσφατη απόφαση του Δ.Σ. Βόλβης καθορίστηκε το ύψος της ετήσιας τακτικής επιχορήγησης του Οργανισμού Κ.Π.Α.Π. στο ποσό των 200.000,00 € . ΦΕΚ 619 τ.Β´
- 2) Επιχορήγηση και κάθε άλλη παροχή του κράτους, είτε απ´ ευθείας προς το νομικό πρόσωπο είτε διαμέσου του δήμου Βόλβης,
- 3) Κάθε είδους συνδρομές, εισφορές, επιχορηγήσεις, δωρεές, κληρονομίες και κληροδοσίες που προέρχονται από οποιονδήποτε τρίτο, φυσικό ή νομικό πρόσωπο
- 4) Εισπράξεις από το αντίτιμο των πραγμάτων ή των υπηρεσιών που παρέχει το ΝΠΔΔ
- 5) Πρόσοδοι από δική του περιουσία, καθώς και από τη συμμετοχή του σε συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα
- 6) Έσοδα από εκδόσεις-εκδηλώσεις και άλλες δραστηριότητες
- 7) Εισπράξεις από ασφαλιστικούς οργανισμούς για την παροχή υπηρεσιών σε δικαιούχους των ασφαλιστικών οργανισμών
- 8) Κάθε άλλη νόμιμη πρόσοδος

Ως περιουσία του νομικού προσώπου δημοσίου Δικαίου με την ανωτέρω επωνυμία ορίστηκε η κινητή και ακίνητη περιουσία των νομικών προσώπων που περιήλθαν και συγχωνεύθηκαν σε αυτό, καθώς και κάθε άλλη κινητή ή ακίνητη περιουσία που τυχόν αποκτηθεί ή αφιερωθεί στο νομικό πρόσωπο.

Το υπηρετούν προσωπικό των συγχωνευόμενων νομικών προσώπων, μεταφέρθηκε αυτοδίκαια στο Ν.Π.Δ.Δ. Ο.Κ.Π.Α.Π. ΔΗΜΟΥ ΒΟΛΒΗΣ με την ίδια σχέση εργασίας.

Αποτελείται από Θέσεις:

Δημοσίου Δικαίου: Τέσσερις (4)

Ι.Δ.Α.Χ.: τέσσερις (4)

Ι.Δ.Ο.Χ. Ε.Ε. παιδικών Σταθμών τέσσερις (4) (με συμβάσεις που ανανεώνονται ετήσια, έως τη λήξη του προγράμματος «Εναρμόνιση επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής»)

Ι.Δ.Ο.Χ. Ε.Ε. Βοήθεια στο σπίτι: οκτώ (8) (με συμβάσεις που ανανεώνονται ετήσια, έως την λήξη του προγράμματος «Βοήθεια στο σπίτι»)

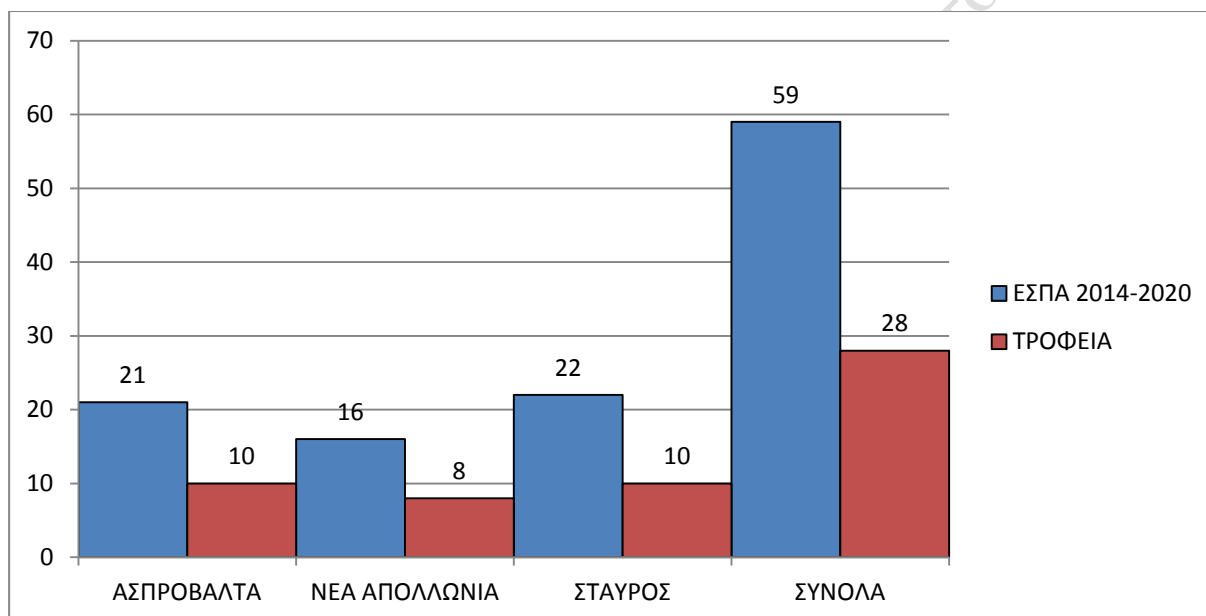
ΦΙΛΟΞΕΝΙΑ ΠΑΙΔΙΩΝ

Στον πίνακα 2 παρατίθεται η αναλύεται η φιλοξενία τέκνων και η πηγή χρηματοδότησης.

ΔΟΜΕΣ/ΧΡΗΜΑΤΟ-ΔΟΤΗΣΗ	ΑΣΠΡΟΒΑΛΤΑ	ΝΕΑ ΑΠΟΛΛΩΝΙΑ	ΣΤΑΥΡΟΣ	ΣΥΝΟΛΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΕΣΠΑ 2014-2020	21	16	22	59	68%
ΤΡΟΦΕΙΑ	10	8	10	28	32%
ΣΥΝΟΛΑ	31	24	32	87	100%

Πίνακας 5.2 Αριθμός φιλοξενίας παιδιών στις περιφερειακές δομές.

Στο γράφημα 5.3 η αριθμητική απεικόνιση των παιδιών που φιλοξενεί ο οργανισμός στις δομές του.

Γράφημα 5.3 Αριθμός φιλοξενούντων παιδιών το έτος 2016 ανά πηγή χρηματοδότησης.

Ενδεικτική είναι απεικόνιση στο ανωτέρω γράφημα, με 59 έναντι 28 παιδιών, της κυρίαρχης και καθοριστικής συμβολής της συγχρηματοδοτούμενης δράσης "Εναρμόνιση οικογενειακής επαγγελματικής ζωής" από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο στο πλαίσιο του Σ.Ε.Σ. για το πλαίσιο ανάπτυξης (ΕΣΠΑ) της νέας προγραμματικής περιόδου 2014-2020, στην παρεχόμενη κοινωνική φροντίδα και προσχολική αγωγή.

5.3 Η Δημιουργική Απασχόληση παιδιών σχολικής ηλικίας στο δήμο Βόλβης.

Σκοπός των Κέντρων Δημιουργικής Απασχόλησης

Τα Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών είναι μονάδες δημιουργικής απασχόλησης παιδιών ηλικίας 6-12 ετών. Σκοπός των Κ.Δ.Α.Π. είναι η ενασχόληση των παιδιών για ένα χρονικό διάστημα της ημέρας, εκτός σχολικού ωραρίου, η σωστή αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου με την ατομική και οργανωμένη δραστηριότητα, η καλλιέργεια και διεύρυνση των κλίσεων, των δεξιοτήτων, η δημιουργικότητα και η αυτοέκφραση τους και τέλος η εξυπηρέτηση των γονέων. Τα Κέντρα Δημιουργικής απασχόλησης αποσκοπούν επίσης στο να εξασφαλίσουν την ασφαλή παραμονή των παιδιών στις κτίρια προσαρμοσμένα, σύμφωνα στις οριζόμενες από το θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας τεχνικές προδιαγραφές. Επιπρόσθετα, προαπαιτούμενο αποτελεί η καθαριότητα και η υγιεινή στους χώρους παραμονής.

Τα κέντρα αυτά δύναται να διασυνδέονται με τις εκπαιδευτικές μονάδες, τις κοινωνικές υπηρεσίες των ΟΤΑ και των Περιφερειακών Αυτοδιοικήσεων (Πρώην Νομαρχίες), τους φορείς και τις υπηρεσίες πολιτιστικής, αθλητικής, περιβαλλοντικής κ.α. τοπικής παρέμβασης και ανάπτυξης.

Το Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου Ο.Π.Α.Π. ΔΗΜΟΥ ΒΟΛΒΗΣ

Το δημοτικό συμβούλιο Βόλβης με την υπ' αριθμόν 61Α/2011, (ΦΕΚ 755/6-5-2011 τ. Β') απόφασή του, προχώρησε, αρχικά στη σύσταση έντεκα Ν.Π.Ι.Δ. των πρώην δήμων που συνενώθηκαν και κατόπιν στη σύσταση ενός νέου Νομικού Προσώπου Δημοσίου Δικαίου με την επωνυμία "ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ & ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΔΗΜΟΥ ΒΟΛΒΗΣ". Καθορίστηκε η διοίκηση και εκπροσώπηση του οργανισμού καθώς και η θητεία των μελών του διοικητικού συμβουλίου. Καταγράφηκαν οι πόροι του Νομικού Προσώπου Ο.Π.Α.Π. ΔΗΜΟΥ ΒΟΛΒΗΣ που είναι απαραίτητοι για τη λειτουργία του και είναι οι εξής:

- 1) Ετήσια τακτική επιχορήγηση η οποία ανέρχεται στο ποσό των 150.000 € και η τυχόν έκτακτη επιχορήγηση, το ύψος της οποίας διαμορφώνεται ανάλογα με τις εκάστοτε ανάγκες που οδηγούν στην έκτακτη επιχορήγηση. ΦΕΚ τ.Β' 619/9-3-2016.
- 2) Επιχορήγηση και κάθε άλλη παροχή του κράτους, είτε απ' ευθείας προς το νομικό πρόσωπο είτε διαμέσου του δήμου Βόλβης,

- 3) Κάθε είδους συνδρομές, εισφορές, επιχορηγήσεις, δωρεές, κληρονομίες και κληροδοσίες που προέρχονται από οποιονδήποτε τρίτο, φυσικό ή νομικό πρόσωπο
- 4) Εισπράξεις από το αντίτιμο των πραγμάτων ή των υπηρεσιών που παρέχει το ΝΠΔΔ
- 5) Πρόσοδοι από δική του περιουσία, καθώς και από τη συμμετοχή του σε συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα
- 6) Έσοδα από εκδόσεις-εκδηλώσεις και άλλες δραστηριότητες
- 7) Εισπράξεις από ασφαλιστικούς οργανισμούς για την παροχή υπηρεσιών σε δικαιούχους των ασφαλιστικών οργανισμών
- 8) Κάθε άλλη νόμιμη πρόσοδος

Ως περιουσία του νομικού προσώπου δημοσίου Δικαίου με την ανωτέρω επωνυμία ορίστηκε η κινητή και ακίνητη περιουσία των νομικών προσώπων που περιήλθαν και συγχωνεύθηκαν σε αυτό, καθώς και κάθε άλλη κινητή ή ακίνητη περιουσία που τυχόν αποκτηθεί ή αφιερωθεί στο νομικό πρόσωπο.

Το υπηρετούν προσωπικό των συγχωνευόμενων νομικών προσώπων, μεταφέρθηκε αυτοδίκαια στο Ν.Π.Δ.Δ. Ο.Π.Α.Π. ΔΗΜΟΥ ΒΟΛΒΗΣ με την ίδια σχέση εργασίας.

ΣΤΕΛΕΧΩΣΗ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ & ΠΕΡΙΝΑΛΛΟΝΤΟΣ ΔΗΜΟΥ ΒΟΛΒΗΣ

Ένας (1) διοικητικός υπάλληλος της κατηγορίας ΠΕ

Δύο (2) γυμναστές της κατηγορίας ΠΕ

Τρεις (3) μουσικοί της κατηγορίας ΤΕ

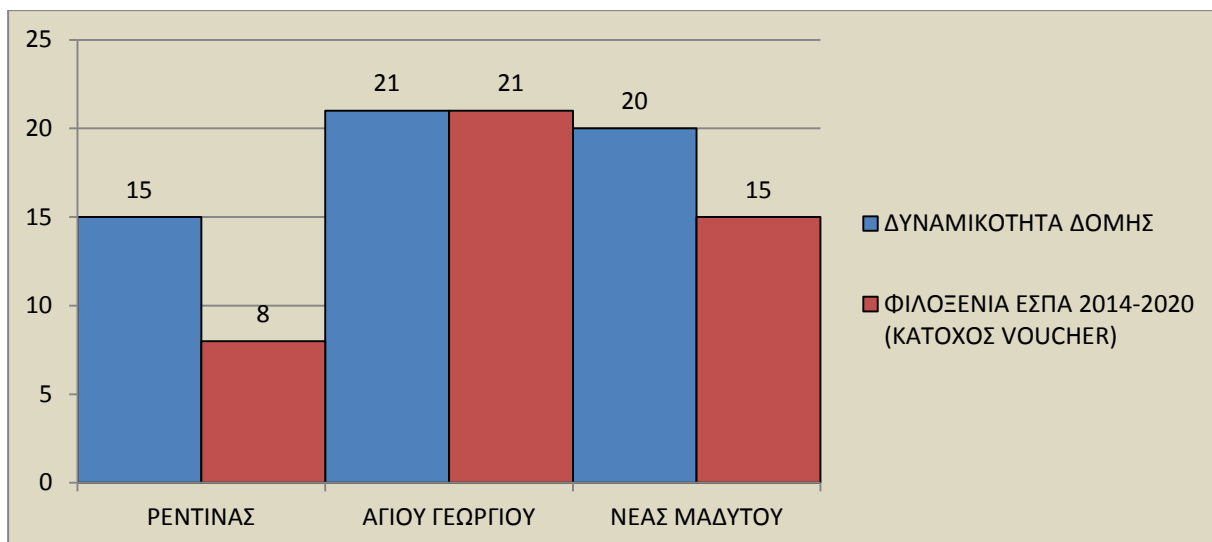
Δύο (2) εξωτερικοί συνεργάτες μη επιτηδευματίες

Με την 40/2014 απόφαση διοικητικού συμβουλίου του ΝΠΔΔ Οργανισμός Πολιτισμού Αθλητισμού & Περιβάλλοντος Δήμου Βόλβης, καθορίστηκε το αντίτιμο για τη συμμετοχή παιδιών, που δεν είναι ωφελούμενοι του προγράμματος, στις δομές ΚΔΑΠ του οργανισμού και ανέρχεται στο ποσό των 50,00 € μηνιαίως.

ΦΙΛΟΞΕΝΙΑ ΠΑΙΔΙΩΝ

ΔΟΜΕΣ/ΧΡΗΜΑΤΟ-ΔΟΤΗΣΗ	ΡΕΝΤΙΝΑΣ	ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ	Ν.ΜΑΔΤΥΤΟΥ	ΣΥΝΟΛΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ ΚΑΛΥΨΗΣ
ΔΥΝΑΜΙΚΟΤΗΤΑ	15	21	20	56	100%
ΕΣΠΑ 2014-2020	8	21	15	44	78,57%

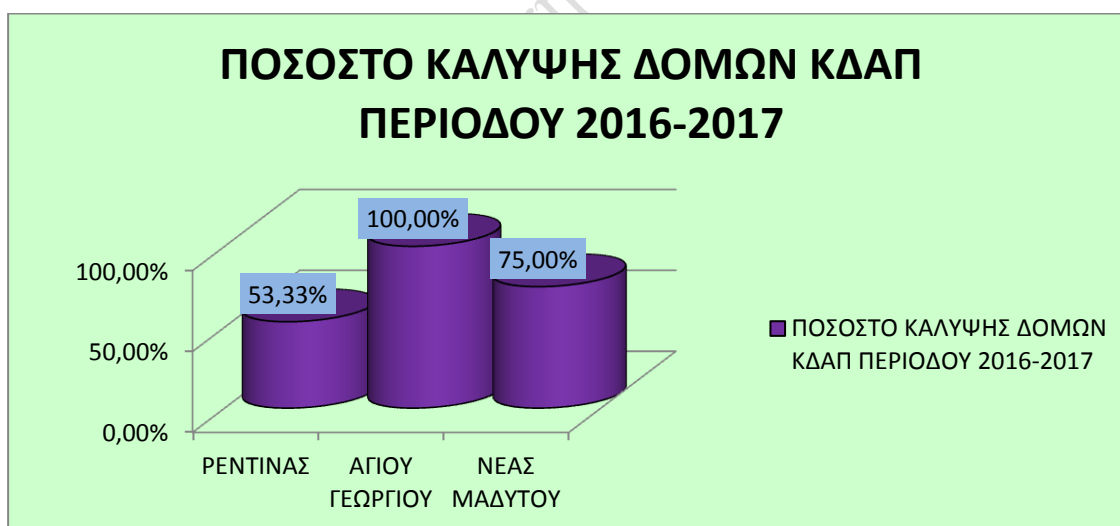
Πίνακας 5.3 Αριθμός φιλοξενίας παιδιών στις περιφερειακές δομές ΚΔΑΠ του δήμου Βόλβης.

Γράφημα 5.4 Διαγραμματική απεικόνιση της φιλοξενίας παιδιών στα Κ.Δ.ΑΠ. του οργανισμού ανά πηγή χρηματοδότησης.

Πηγή: Οργανισμός Πολιτισμού Αθλητισμού & Περιβάλλοντος Δήμου Βόλβης, (2016)

Το διάγραμμα απεικονίζει το σημαντικό βαθμό αξιοποίησης των πόρων του προγράμματος ο οποίος μεσοσταθμικά κυμαίνεται στο αρκετά υψηλό ποσοστό του 78,57%.

Γράφημα 5.5 Ποσοστιαία ένδειξη κάλυψης των δομών Κ.Δ.ΑΠ. από ωφελούμενους και φιλοξενία αντίστοιχων παιδιών.

5.4 Κριτική θεώρηση και σύγχρονες τάσεις της δράσης «Εναρμόνιση οικογενειακής επαγγελματικής ζωής».

Η Εναρμόνιση Οικογενειακής και Επαγγελματικής Ζωής αποτελεί μία **ενεργητική μορφή** κοινωνικής πολιτικής που έχει σαν στόχο να υποβοηθήσει τους γονείς παιδιών ιδιαίτερα τις μητέρες, αλλά και τους άνδρες που ασκούν τη γονική επιμέλεια, να εξισορροπήσουν ανάμεσα στο ισοζύγιο των διαρκώς αυξανόμενων υποχρεώσεων της ελληνικής οικογένειας και τις απαιτήσεις της επαγγελματικής τους εξέλιξης.

Κατά κύριο λόγο, η προτεραιότητα της δράσης στοχεύει στους ωφελούμενους κάτω του ορίου της φτώχιας (άνεργες γυναίκες ή μερικώς απασχολούμενες) και επιπλέον εστιάζει σε εργαζόμενες/νους με επισφαλή θέση εργασίας.

Η παρατηρούμενη **μεταστροφή** του σκοπού της δράσης είναι ότι δεν περιορίζεται στην εξυπηρέτηση και διευκόλυνση των εργαζόμενων γονέων και ωφελουμένων που έχουν την επιμέλεια τέκνων, όπως παραδοσιακά αποτελούσε στόχο της παρεχόμενης μέχρι πρόσφατα υπηρεσίας ως τόπο φύλαξης των παιδιών. Η καινοτομία της δράσης έγκειται στο γεγονός ότι εστιάζει σε ειδικές πληθυσμιακές ομάδες όπως άνεργες μητέρες, απασχολούμενες με μερική απασχόληση ή εργαζόμενες με πλήρες ωράριο. Επιμέρους στόχο αποτελεί η **αναζήτηση** ειδικών ομάδων του πληθυσμού για την παροχή σε αυτούς ποιοτικών υπηρεσιών μέσω της υλοποίησης της δράσης (Ντελή, 2017).

Εικόνα 5.2 Προώθηση της δράσης και ενημέρωση του κοινού.

Η Δράση Έναρμόνιση οικογενειακής- επαγγελματικής ζωής συγχρηματοδοτείται από το Κοινωνικό Ταμείο στο πλαίσιο του Εταιρικού Συμφώνου για το πλαίσιο ανάπτυξης ΕΣΠΑ της νέας προγραμματικής περιόδου 2014-2020.

Εντάσσεται στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» (Ε.Π.ΑΝ.Α.Δ.) 2014-2020 και εμπίπτει στο θεματικό στόχο 8 «Προώθηση της βιώσιμης απασχόλησης υψηλής ποιότητας και υποστήριξη της κινητικότητας των εργαζομένων».

Η επενδυτική προτεραιότητα που προωθείται είναι η **8iv** - Ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών σε όλους τους τομείς, συμπεριλαμβανομένης της πρόσβασης στην απασχόληση, της επαγγελματικής σταδιοδρομίας, του συνδυασμού επαγγελματικού και οικογενειακού βίου και της προώθησης της ίσης αμοιβής για όμοια εργασία.

Στο πλαίσιο υλοποίησης των 13 Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (ΠΕΠ 2014-2020) η δράση εμπίπτει στο θεματικό στόχο 9 «Προώθηση της κοινωνικής ένταξης και καταπολέμηση της φτώχειας και των διακρίσεων». Επενδυτική προτεραιότητα **9i** – ενεργός ένταξη με σκοπό, μεταξύ άλλων, της προώθησης της ισότητας των ευκαιριών και της ενεργούς συμμετοχής και της βελτίωσης της απασχολησιμότητας» και Επενδυτική προτεραιότητα **9iii** «Καταπολέμηση κάθε μορφής διακρίσεων και προώθηση της ισότητας των ευκαιριών»

Λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που λήφθηκαν από την αξιολόγηση της προηγούμενης προγραμματικής περιόδου 2007-2013, διαπιστώθηκε η χαλαρή σύνδεση της υλοποίησης με τα αναμενόμενα αναπτυξιακά αποτελέσματα και την προστιθέμενη αξία των επιλεγόμενων δράσεων. Στη νέα προγραμματική περίοδο 2014-2020, σύμφωνα με την έμφαση που δίδουν οι κανονισμοί στην επίτευξη αποτελεσμάτων, θέτονται σαφείς προτεραιότητες και παράλληλα επιδιώκεται η ελαχιστοποίηση επιλογών που εμφανίζουν λιγότερο ορατά αναπτυξιακά αποτελέσματα.

Στους βασικούς ωφελούμενους του προγράμματος τοποθετούνται ενδεικτικά:

- Μητέρες με αυξημένες οικογενειακές υποχρεώσεις που επιθυμούν να διατηρήσουν ή να ενισχύουν την απασχολησιμότητά τους, οι οποίες εργάζονται ως μισθωτές στον ιδιωτικό τομέα, ή αυτοαπασχολούμενες ή αυτοαπασχολούμενες στον πρωτογενή τομέα
- Εργαζόμενες γυναίκες, ιδίως με επισφαλή θέση εργασίας
- Άνεργες που συμμετέχουν σε ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης Ενδεικτικοί Δικαιούχοι:
- Υπουργείο Εσωτερικών/ΕΕΤΑΑ

- ΟΑΕΔ
- Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων

Η δράση έχει ως ειδικό στόχο την ενίσχυση της συμφιλίωσης της επαγγελματικής και της ιδιωτικής ζωής για την ισότιμη πρόσβαση στην απασχόληση και εξέλιξη της επαγγελματικής σταδιοδρομίας, αυξάνοντας συνακόλουθα τη συμβολή των γυναικών στην οικονομία και κατά επέκταση την αύξηση του Ακαθάριστου Εθνικού Προϊόντος.

Επιπρόσθετα στο πλαίσιο της επενδυτικής προτεραιότητας **8iv** προβλέπεται η υλοποίηση παρεμβάσεων που στοχεύουν στην εναρμόνιση της οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής, κυρίως στις εργαζόμενες γυναίκες με υψηλό βαθμό επισφάλειας της εργασίας τους, μέσω της προώθησης υπηρεσιών φροντίδας παιδιών, καθώς και ενεργειών για τον περιορισμό των διακρίσεων στην αγορά εργασίας με βάση το φύλο (ΕΕΤΑΑ, 2015).

Η δυσκολία πρόσβασης των γυναικών στην απασχόληση επιτείνεται από τις σημαντικές οικογενειακές υποχρεώσεις που κατά βάση βαρύνουν τις γυναίκες και διαιωνίζουν τα σεξιστικά στερεότυπα, αποτελώντας τροχοπέδη για την εξασφάλιση ισότιμης συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας και την πλήρη κοινωνική και εργασιακή τους ένταξη.

Η προσπάθεια που πραγματοποιείται με τη συμμετοχή των ελληνικών Ο.Τ.Α. στα εκτελούμενα προγράμματα της πολιτικής των Ευρωπαϊκών Διαθρωτικών Επενδυτικών Ταμείων και της υλοποίησης των θεματικών στόχων που αφορούν την κοινωνική πολιτική, σαφέστατα αποτελεί μεταρρυθμιστική τομή για την τοπική αυτοδιοίκηση.

Η αξιολόγηση των μετρήσιμων αποτελεσμάτων ότι τα τελευταία χρόνια, καταδεικνύει ότι ο αριθμός των δυνητικά αλλά και τελικά ωφελούμενων αυξάνεται, ένεκα των συνεπειών της κρίσιμης οικονομικής και κοινωνικής κατάστασης.

Η στροφή προς την πλήρη αξιοποίηση των εργαλείων και την ορθολογική διαχείριση των περιορισμένων πόρων της τοπικής αυτοδιοίκησης δεν αποτελεί απλώς αυτοσκοπό χρηστής διακυβέρνησης, αλλά και αναγκαιότητα για την εξασφάλιση της κοινωνικής συνοχής (Σαλτζίδου, 2016).

Στον Ελληνικό χώρο η υλοποίηση της δράσης, μέσω των Ευρωπαϊκών προγραμμάτων, καλύπτει απόλυτα τον ειδικό στόχο της επενδυτικής προτεραιότητας και εκείνο της στρατηγικής Ευρώπη 2020. Η συμβολή της εστιάζει σε δύο θεματικούς τομείς, πρωταρχικά στην καταπολέμηση φτώχειας καθώς και του κινδύνου δημιουργίας θυλάκων κοινωνικού αποκλεισμού. Επιπλέον, προάγει την ανάπτυξη των γνώσεων και δεξιοτήτων του οικονομικά ενεργού πληθυσμού.

Η δράση Εναρμόνιση οικογενειακής επαγγελματικής ζωής εφαρμόζεται στις αναπτυγμένες χώρες και ήδη είναι ορατή η θετική επίδραση στην σύγχρονη μορφή οικογένειας.

Η προσέγγιση του θέματος από τους (Crompton, R., & Lyonette, C., 2006) για τη δράση έγκειται στο γεγονός ότι η δράση «εναρμόνιση οικογενειακής επαγγελματικής ζωής» σε αρκετές Ευρωπαϊκές χώρες αποτελεί προτεραιότητα στην ατζέντα της πολιτικής της Ευρωπαϊκή Ένωσης, ενώ υπάρχουν σημαντικές διακυμάνσεις στη φύση και την έκταση της υποστήριξης που οι εθνικές κυβερνήσεις παρέχουν στις οικογένειες με εργαζόμενους και τους δύο γονείς.

Στις σκανδιναβικές χώρες τα συστήματα πρόνοιας προσφέρουν το υψηλότερο επίπεδο στήριξης, αν και στη Γαλλία ιστορικά υπήρξε εκτεταμένη υποστήριξη για την παιδική μέριμνα στις εργαζόμενες μητέρες. Εξετάζοντας τις εθνικές διαφοροποιήσεις στα επίπεδα της σύγκρουσης σε εργασία και προσωπική ζωή, στη Μ. Βρετανία, τη Γαλλία, τη Φινλανδία, τη Νορβηγία και την Πορτογαλία, τα ευρήματα των ερευνών αποδεικνύουν τις ενδείξεις για «κοινωνικό φαινόμενο» στις περιπτώσεις της Φινλανδίας και της Νορβηγίας, γεγονός που σημαίνει ότι σημαντικά χαμηλότερα επίπεδα της σύγκρουσης εργασίας-προσωπικής ζωής αναφέρονται σε αυτές τις χώρες, ακόμη και μετά από μια σειρά από παράγοντες έχουν ελεγχθεί για αυτό.

Ωστόσο, η υποστήριξη για τη φροντίδα των παιδιών στη Γαλλία δεν φαίνεται να είχε παρόμοιο αντίκτυπο. Περαιτέρω εξερευνησεις των δεδομένων αποκαλύπτουν ότι ο εγχώριος καταμερισμός της εργασίας αντιμετωπίζεται σχετικά παραδοσιακά στη Γαλλία, και ότι αυτό σχετίζεται με υψηλότερα επίπεδα της σύγκρουσης ανάμεσα στην εργασία και στην ιδιωτική ζωή προσωπική ζωή.

Ο Guerrina, R.,(2015) προσεγγίζει διαφορετικά την εφαρμοζόμενη πολιτική στη συμφιλίωση επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής. Στην περίπτωση των εργαζόμενων μητέρων, τονίζει ότι είναι σημαντικό να γίνει διάκριση μεταξύ των πολιτικών που πλαισιώνουν την υγεία και τη ασφάλεια, με εκείνες που αφορούν καθαρά την ισότητα των ευκαιριών στην αγορά εργασίας και την προσδοκώμενη ισορροπία στο οικογενειακό-επαγγελματικό περιβάλλον. Υποστηρίζει ότι κάθε ενέργεια ορίζει ένα διαφορετικό λόγο, υποστηρίζει δομές εξουσίας και καθορίζει τις ευκαιρίες και τους περιορισμούς.

Το Σεπτέμβριο του 2016, πραγματοποιήθηκε στη Μπρατισλάβα της Σλοβακίας Ευρωπαϊκό Συνέδριο, με θέμα «Εναρμόνιση επαγγελματικής και οικογενειακής - ιδιωτικής ζωής σε μια μεταβαλλόμενη κοινωνία». Κατατέθηκαν ευρήματα από πρακτική εμπειρία σε χώρες όπου εφαρμόστηκε η δράση και εξήχθησαν συμπεράσματα που αναδεικνύουν τη

σπουδαιότητα της καινοτομίας που εφαρμόστηκε. Βασική προτεραιότητα του διήμερου συνεδρίου ήταν να τεθεί το σοβαρό ζήτημα της εναρμόνισης επαγγελματικής, προσωπικής και οικογενειακής ζωής μέσα σε ένα παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον, όπου οι μορφές και συνθήκες εργασίας αναπροσαρμόζονται διαρκώς.

Παράλληλα, έμφαση δόθηκε στο γεγονός ότι αποτελεί προαπαιτούμενο για την οικονομική ανεξαρτησία των γυναικών και τη μεγαλύτερη συμμετοχή τους στην αγορά εργασίας. Η μεγαλύτερη επιβάρυνση των γυναικών με τη φροντίδα των παιδιών και των ηλικιωμένων μέσα στην οικογένεια αποτέλεσε κοινή διαπίστωση όλων των παρουσιάσεων και αφορά σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες. Αξίζει να σημειωθεί ότι η εναρμόνιση επαγγελματικής και οικογενειακής/ιδιωτικής ζωής διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην απόφαση απόκτησης παιδιών και τη δημιουργία οικογένειας, με την αυξημένη κάλυψη υπηρεσιών παιδικής φροντίδας από το κράτος, να επιδρά σημαντικά στη συμμετοχή των γυναικών στην αγορά εργασίας, αλλά και στους δείκτες γονιμότητας (OCDE, 2016).

Τα οφέλη από τη συμμετοχή παιδιών σε προγράμματα προσχολικής αγωγής κατέδειξαν ότι τα παιδιά των χαμηλών εισοδηματικών τάξεων και μειονεκτικών οικογενειών ευεργετούνται περισσότερο, αλλά στις περισσότερες Ευρωπαϊκές χώρες αυτά που τελικά έχουν δυνατότητα συμμετοχής προέρχονται από τα μεσαία και ανώτερα εισοδηματικά κλιμάκια (OCDE, 2016).

Επισημάνθηκε ότι η υποστήριξη της απασχόλησης της σύγχρονης μητέρας αποτελεί τον κυριότερο αποτρεπτικό παράγοντα από το να βιώσουν την παιδική φτώχεια. Διαπιστώθηκε ότι η απαιτούμενη ισορροπία στην οικογενειακή ζωή, έχει ως παρεμπόδιον αποτέλεσμα την αύξηση της γονιμότητας των ζευγαριών. Στα θέματα ισότητας των δύο φύλων, διαπιστώθηκε η αύξηση της απασχόλησης στις μητέρες και παράλληλα ότι δίνεται η ευκαιρία στα παιδιά να απολαμβάνουν περισσότερο την πατρική φροντίδα. (OCDE, 2016).

Η (Καπλάνογλου, 2016), στην επιστημονική της θεώρηση για τη φτώχεια και την ανισότητα στην εποχή της κρίσης, καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η ουσιαστική ενίσχυση των ευκαιριών απασχόλησης και για τους δύο γονείς σε συνδυασμό με ένα καθολικά παρεχόμενο σύστημα δημόσιας προσχολικής αλλά και σχολικής κατά επέκταση εκπαίδευσης, επιδρά καταλυτικά κατά της παιδικής φτώχειας και υπέρ της προώθησης της ισότητας των ευκαιριών.

Αναδεικνύεται έκδηλος ο κίνδυνος να αναιρεθούν κατακτημένα με εκτεταμένους αγώνες βήματα στο πεδίο της ισότητας των φύλων ως προς τη συμμετοχή στην αγορά εργασίας, καθώς εμφανίζονται τάσεις συντηρητικοποίησης της κοινωνίας και οι γυναίκες πιεζόμενες

από την οικονομική στενότητα της οικογένειας και την αυξημένη δυσκολία εύρεσης εργασίας ωθούνται στην ανάληψη παραδοσιακών ρόλων.

Από την άλλη πλευρά οι εξελίξεις στην τεχνολογία και την επιστήμη δημιουργούν δυνατότητα ριζικών αλλαγών στους τομείς της αυτοεξυπηρέτησης και της παροχής φροντίδας, ενώ η αυξανόμενη εμφάνιση νέων μοντέλων οικογένειας καθιστά απαραίτητο τον επαναπροσδιορισμό των οικογενειακών πολιτικών σε μία νέα βάση όπου θα βρίσκουν έκφραση οι εναλλακτικές μορφές.

5.5 Η παροχή φροντίδας ηλικιωμένων από το πρόγραμμα "Βοήθεια στο Σπίτι".

Εννοιολογική οριοθέτηση, θεσμικό πλαίσιο χρηματοδότησης

Το πρόγραμμα "Βοήθεια στο Σπίτι" αποτελεί μια ενεργητική μορφή κοινωνικής παρέμβασης με βασικό σκοπό την κάλυψη στοιχειωδών αναγκών κοινωνικής φροντίδας για την αξιοπρεπή και αυτόνομη διαβίωση των ηλικιωμένων καθώς και λοιπών ατόμων που αντιμετωπίζουν πρόσκαιρα ή μόνιμα προβλήματα υγείας ή αναπηρίας.

Στοχεύει στη δημιουργία ενός δικτύου κοινωνικής αλληλεγγύης και στην αποφυγή καταστάσεων αποκλεισμού και ιδρυματοποίησης ατόμων μεγάλης ηλικίας και χαμηλού εισοδήματος που αντιμετωπίζουν προβλήματα υγείας, αναπηρίας ή έντονης μοναξιάς και απομόνωσης. Η έως τώρα καταγραφείσα απόδειξη της αποτελεσματικότητας της δράσης αναδεικνύει την επιτυχημένη πορεία και ο ρόλος της που αποτιμάται πολύ θετικά από τις τοπικές κοινωνίες. Ωστόσο, υπάρχουν σημαντικά προβλήματα με κυριότερο το αβέβαιο καθεστώς λειτουργίας και χρηματοδότησης. Άλλα προβλήματα αφορούν στην υλικοτεχνολογική υποδομή που είναι προβληματική έως ανύπαρκτη και στην ελλιπή επιμόρφωση και κατάρτιση του προσωπικού (Σωτηριάδου & Αντωνοπούλου, nd).

Το Πρόγραμμα "Βοήθεια Στο Σπίτι" παρέχει συμβουλευτική και ψυχολογική υποστήριξη, νοσηλευτική φροντίδα που συμπεριλαμβάνει έλεγχο ζωτικών ενδείξεων και προγραμματισμένες αιμοληψίες, οικογενειακή φροντίδα και συντροφιά σε άτομα της τρίτης ηλικίας που δεν αυτοεξυπηρετούνται πλήρως και άτομα με κινητικές δυσλειτουργίες και ειδικά προβλήματα με προτεραιότητα αυτούς που ζουν μόνοι τους ή δεν έχουν πλήρη φροντίδα της οικογένειας ή που το εισόδημα τους δεν τους επιτρέπει να εξασφαλίσουν τις απαιτούμενες υπηρεσίες για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής τους (Άρθρο 69 Ν.4430/2016).

Εν κατακλείδι, το πρόγραμμα «Βοήθεια στο Σπίτι» αποτελεί έναν σημαντικό πυλώνα της πρωτοβάθμιας φροντίδας στη χώρα μας αρκεί να γίνουν τα αναγκαία βήματα που θα

καταστήσουν αποτελεσματικότερη τη λειτουργία του. Για το σκοπό αυτό, απαιτείται η απρόσκοπτη χρηματοδότησή του και η διασφάλιση της λειτουργίας του, παράλληλα με την ποιοτική αναβάθμιση των υφιστάμενων υποδομών, την επιστημονική στελέχωση και τη διαρκή επιμόρφωση του προσωπικού.

Σήμερα στην Ελλάδα, λειτουργούν 879 Δομές, εξυπηρετώντας περίπου ωφελούμενους, ενώ οι εργαζόμενοι ανέρχονται στα 3673 άτομα. Με νομοθετικές ρυθμίσεις διασφαλίστηκε η συνέχιση υλοποίησης του προγράμματος, καθώς και οι συμβάσεις εργασίας ορισμένου χρόνου των απασχολούμενων, για τη παροχή των σχετικών υπηρεσιών.

Μέχρι το 2011 οι χρηματοδοτικές ανάγκες υλοποίησής του προγράμματος εντάσσονταν στις επιλέξιμες δαπάνες του Ε.Σ.Π.Α. από την υλοποίησης της πράξης "Εναρμόνιση οικογενειακής επαγγελματικής ζωής μέσω παροχής κατ' οίκον υπηρεσιών φροντίδας σε εξαρτώμενα μέλη των οικογενειών ανέργων και αναγνωρισμένα επαπειλούμενων με ανεργία εργαζομένων που ωφελούνται από ενεργητικές μορφές απασχόλησης" του ΕΠ "Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού".

Στην πενταετία που διανύθηκε το πρόγραμμα εντάχθηκε στη χρηματοδότηση από εθνικούς πόρους του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων.

Οι πλέον πρόσφατες εξελίξεις από την παροχή φροντίδας ηλικιωμένων από το πρόγραμμα "ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ" κάνουν λόγο για έγκριση χρηματοδότησης με το ποσό των 60 εκ. ευρώ για το πρόγραμμα στο έτος 2017 με κοινή υπουργική απόφαση των υπουργών Εργασίας και Εσωτερικών (Localit, 2017).

Στο άρθρο 69 του Ν.4430/2016 τ. Α' ΦΕΚ 205/31.10.2016 ορίζεται ότι:

1. **α.** Η διάρκεια του Προγράμματος «Βοήθεια στο σπίτι», που παρατάθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 49 του Ν. 4351/2015 (Α' 164) μέχρι 31.12.2016, καθώς και οι συμβάσεις εργασίας ορισμένου χρόνου των απασχολούμενων για την παροχή των σχετικών υπηρεσιών, που παρατάθηκαν για το ίδιο χρονικό διάστημα, παρατείνονται από τη λήξη τους μέχρι 31.12.2017. Ειδική ρήτρα προβλέπει ότι οι συμβάσεις των απασχολούμενων που εκτελούν το πρόγραμμα σε καμία περίπτωση δεν μετατρέπονται σε αορίστου χρόνου, κατά την έννοια της διάταξης της παρ. 3 του άρθρου 21 του Ν. 2190/1994 τ. Α' ΦΕΚ 28.

β. Για την απρόσκοπτη χρηματοδότηση της υλοποίησης του Προγράμματος «Βοήθεια στο σπίτι» για το χρονικό διάστημα από 1.1.2017 έως και 31.12.2017, μεταφέρονται πόροι από:

α) το λογαριασμό της Εισφοράς Αλληλεγγύης συνταξιούχων, που τηρείται στο Ασφαλιστικό Κεφάλαιο Αλληλεγγύης Γενεών (ΑΚΑΓΕ), μέχρι του ύψους των σαράντα εκατομμυρίων (40.000.000) ευρώ,

β) τον τακτικό προϋπολογισμό του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και ειδικότερα τον Ειδικό Φορέα 33 - 220 μέχρι του ύψους των πέντε εκατομμυρίων (5.000.000) ευρώ,

γ) την ειδική εισφορά ασφαλισμένων, που θεσμοθετήθηκε με το άρθρο 138 του Ν. 4052/2012 (Α' 41) για τη χρηματοδότηση του Προγράμματος «Κατ' οίκον Φροντίδα Συνταξιούχων» (ΙΚΑ-ΕΤΑΜ), μέχρι του ύψους των δεκατεσσάρων εκατομμυρίων (14.000.000) ευρώ και

δ) τον τακτικό προϋπολογισμό του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, μέχρι του ύψους του ενός εκατομμυρίου (1.000.000) ευρώ.

γ. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης προσδιορίζεται η διαδικασία μεταφοράς των μεταβιβαζόμενων πόρων και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια. Η διαχείριση των πόρων αυτών και οι διαδικασίες υλοποίησης του Προγράμματος καθορίζονται σε προγραμματική σύμβαση, που υπογράφεται μεταξύ των Υπουργών Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, του Διοικητή του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και της Ελληνικής Εταιρείας Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης Α.Ε. (ΕΕΤΑΑ Α.Ε.).

2. Στο τέλος του εδαφίου δ' της παρ. 1 του άρθρου 64 του Ν. 4277/2014 (Α' 156), όπως προστέθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 49 του Ν. 4351/2015 (Α' 164), προστίθεται νέο εδάφιο, ως ακολούθως:

«Το παραπάνω ποσό καλύπτει και την απαιτούμενη δαπάνη για την ολοκλήρωση του Προγράμματος της περιόδου 1.10.2013 έως 30.9.2014 (άρθρο 127 του Ν. 4199/2013 (Α' 216)).»

Οι δομές του δήμου Βόλβης για την υλοποίηση του προγράμματος ΒσΣ.

Στο δήμο Βόλβης το Ν.Π.Δ.Δ. Ο.Κ.Π.Α.Π. δήμου Βόλβης λειτουργεί το πρόγραμμα σε τρεις δομές ως παρακάτω.

Η δομή της **Νέας Μαδύτου** που υποστηρίζεται από μία ψυχολόγο, μία νοσηλεύτρια και μια οικογενειακή βοηθό. Σύμφωνα με τις εντολές και υποδείξεις της Ε.Ε.Τ.Α.Α. ΑΕ, όπου χρηματοδοτείται στο μεγαλύτερο ποσοστό το πρόγραμμα, η δομή οφείλει να εξυπηρετεί σε εβδομαδιαία βάση 26 άτομα που εγκρίνονται κατόπιν αιτήσεως, καθώς και τα υπόλοιπα άτομα που άνηκαν στο προηγούμενο σύστημα χρηματοδότησης μέσω της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας τα οποία ανέρχονται στα 55, δηλαδή συνολικά 81 τυπικούς εξυπηρετούμενους.

Στη δομή της Ν. Μαδύτου το Πρόγραμμα "Βοήθεια στο Σπίτι" ωστόσο στηρίζει και εξυπηρετεί ανήμπορους ανθρώπους ανεξαιρέτως χρηματοδότησης σε όλο τον Δήμο Βόλβης που προσεγγίζουν τον αριθμό των 100 ατόμων.

Η εξυπηρέτηση γίνεται σε εβδομαδιαία βάση και κατά περίπτωση κάποιες φορές έως δύο φορές την εβδομάδα. Ο συνολικός αριθμός των εξυπηρετούμενων από τη δομή της Ν. Μαδύτου ανέρχεται στα 181 άτομα στις παρακάτω κοινότητες:

Νέας Μαδύτου, Απολλωνίας, Κοκκαλούς, Μοδίου, Ρεντίνας, Βαμβακιάς, Μικρής Βόλβης, Μεγάλης Βόλβης, Βρασνών, Ασπροβάλας καθώς και στο Σταυρό ο οποίος αποτελεί τη διοικητική έδρα του δήμου Βόλβης.

Η δομή της **Νέας Απολλωνίας** στελεχώνεται από έναν νοσηλευτή, δύο οικογενειακούς βοηθούς, έναν οδηγό και μία κοινωνική λειτουργό.

Σύμφωνα με τις εντολές της Ε.Ε.Τ.Α.Α. ΑΕ η δομή υποχρεούται να εξυπηρετεί 68 άτομα και μέσω της περιφέρειας άλλα 100 άτομα. Συνολικός αριθμός ατόμων προς εξυπηρέτηση 168 άτομα. Η δομή της Ν. Απολλωνίας αρωγός και σύμμαχος όλων των ανήμπορων ατόμων εξυπηρετεί εκτός χρηματοδότησης άλλα 60 άτομα, παρέχοντας σε εβδομαδιαία βάση τις υπηρεσίες τους. Συνολικά εξυπηρετούνται από τη δομή της Νέας Απολλωνίας περίπου 230 άτομα στις κοινότητες:

Νέας Απολλωνίας, Στίβου, Περιστερώνας, Νυμφόπετρας, Προφήτη, Ευαγγελισμού, Σχολαρίου, Στεφανινών, Λευκούδας, Μαυρούδας, Ανοιξιάς, Φιλαδέλφειου, Σκεπαστού, Λίμνης, Αρέθουσας και Ξηροποτάμου.

Η δομή της **Αρέθουσας** η οποία στελεχώνεται μόνο από τη μοναδική κοινωνική λειτουργό που υπηρετεί στον οργανισμό, η οποία επισκέπτεται και αντιμετωπίζει περιστασιακά τα εμφανιζόμενα περιστατικά στη δημοτική ενότητα.

Εικόνα 5.3 "Βοήθεια στο Σπίτι" Παροχή φροντίδας σε ηλικιωμένους στη δομή Ν. Μαδύτου.

Τα στοιχεία που παρουσιάζονται παρακάτω, αντλήθηκαν από τις δομές του Οργανισμού Κοινωνικής Προστασίας Αλληλεγγύης & Παιδείας κατά το χρόνο έρευνας για την εκπόνηση της διπλωματικής διατριβής.

Η εικόνα του οργανισμού για την παρεχόμενη δράση το έτος 2016 παρουσίασε την παρακάτω δραστηριότητα.

ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΜΕΝΩΝ ΑΝΑ ΦΥΛΟ

ΦΥΛΛΟ	ΑΜΕΑ	65-70 ΕΤΩΝ	71-77 ΕΤΩΝ	78+ ΕΤΩΝ	ΣΥΝΟΛΟ	ΠΟΣΟΣΤΟ
ΑΝΔΡΕΣ	21	2	9	50	82	38,14%
ΓΥΝΑΙΚΕΣ	27	5	31	70	133	61,86%
ΣΥΝΟΛΑ	48	7	40	120	215	100,00%

Πίνακας 5.4 Ένδειξη ηλικίας και φύλου εξυπηρετούμενων του προγράμματος Βοήθεια στο σπίτι.

Από την ανάλυση των εξυπηρετούμενων ατόμων, διαφαίνεται η κυριαρχία του γυναικείου φύλλου στο «πελατολόγιο» του προγράμματος με ποσοστό 62% έναντι 38% το ανδρικού κοινού. Το γεγονός αυτό εξηγείται από την υψηλή θνησιμότητα στον ανδρικό πληθυσμό και δείχνει το βαθμό δεκτικότητας του γυναικείου πληθυσμού προς τις υπηρεσίες φροντίδας που παρέχονται από τα στελέχη του οργανισμού.

ΑΡΙΘΜΟΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ & ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ ΠΑΡΟΧΗΣ ΑΝΑ ΕΙΔΟΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ

ΥΠΗΡΕΣΙΑ	5 ΦΟΡΕΣ ΕΒΔΟΜ.	2-4 ΦΟΡΕΣ ΕΒΔΟΜ.	1 ΦΟΡΑ ΕΒΔΟΜ.	2 ΦΟΡΕΣ ΜΗΝΙΑΙΑ	1 ΦΟΡΑ ΜΗΝΙΑΙΑ	ΣΥΝΟΛΑ ΑΤΟΜΩΝ/ ΥΠΗΡΕΣΙΑ
ΑΤΟΜΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΤΗΡΙΞΗ			55	130		185
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΤΗΡΙΞΗ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ				50	15	65
ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ		58		155		213
ΥΓΕΙΝΗ ΚΑΙ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑ ΟΙΚΙΑΣ			40	160		200
ΑΓΟΡΕΣ ΕΙΔΩΝ ΠΡΩΤΗΣ ΑΝΑΓΚΗΣ		20	24			44
ΦΑΓΗΤΟ ΣΙΤΗΣΗ			66			66
ΥΠΟΒΟΗΘΗΣΗ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΕΩΝ					35	35
ΙΑΤΡΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ				10	10	20
ΦΥΣΙΟΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ						0
ΣΥΝΟΔΕΙΑ/ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ ΜΕ ΦΟΡΕΙΣ					113	113
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΝΑΝΑΣΤΡΟΦΗ			210			210
ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΓΙΑ ΠΑΡΟΧΕΣ ΠΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥΤΑΙ			190			190
Σύνολα	0	78	585	505	173	1341

Πίνακας 5.5 Παροχή υπηρεσιών σε δικαιούχους του προγράμματος Βοήθεια στο Σπίτι

Σύμφωνα με την προσέγγιση των (Σωτηριάδου & Αντωνοπούλου, nd), η βιωσιμότητα της δράσης εξαρτάται από το βαθμό ευαισθητοποίησης της κεντρικής εξουσία ώστε να διασφαλίζονται οι απαραίτητοι πόροι για τη συνέχιση της. Η εξασφάλιση των πιστώσεων εγγυάται την επιβίωση των δομών φροντίδας και δημιουργεί τις προϋποθέσεις ανάπτυξης και διεύρυνσης του ρόλου τους. Ο τελικός στόχος είναι η ανακούφιση μεγαλύτερου μέρους του πληθυσμού που έχει ανάγκη. Αυτό θα επιτευχθεί με τη συνδρομή ενός σύγχρονου κράτους πρόνοιας που χαρακτηρίζεται από την εύρυθμη και παράλληλα αποτελεσματική λειτουργία των δομών κοινωνικής φροντίδας. Το τελευταίο ακόμη και σήμερα αποτελεί ακόμα ζητούμενο για την Ελληνική κοινωνία .

Κριτική θεώρηση για τη φροντίδα της Τρίτης ηλικίας.

Σύμφωνα με ανάλογες δράσεις για τη φροντίδα της τρίτης ηλικίας, από το διεθνή χώρο, πολλές πόλεις και κοινότητες έχουν ήδη λάβει δραστικά μέτρα προς την κατεύθυνση όλο και πιο φιλικών προς τους ηλικιωμένους, οι οποίοι σημειωτέων, συνεχίζουν να έχουν φιλοδοξίες για την ευημερία και το σεβασμό ανεξάρτητα από πτώση στη σωματική και διανοητική ικανότητα.

Τα συστήματα μακροχρόνιας περίθαλψης επιτρέπουν στους ηλικιωμένους ανθρώπους, οι οποίοι βιώνουν σημαντικές μειώσεις της παραγωγικής ικανότητας, να απολαμβάνουν τη φροντίδα και την υποστήριξη των άλλων μελών της κοινωνίας. Οι ενέργειες αυτές, συνάδουν με τα θεμελιώδη δικαιώματα, τις θεμελιώδεις ελευθερίες και την ανθρώπινη αξιοπρέπεια (World Health Organization, 2017).

Εικόνα 5.4 Προώθηση φροντίδας τρίτης ηλικίας σε Ευρωπαϊκή χώρα.

Οι υπηρεσίες αυτές μπορούν επίσης να βοηθούν τις οικογένειες να αποφύγουν καταστροφικές για αυτούς δαπάνες. Η περίθαλψη και η δωρεάν παροχή φροντίδας συνήθως

γυναικών, αποτελούν τους κύριους δωρητές με αποτέλεσμα να έχουν ευρύτερο κοινωνικό ρόλο. Ενώ δεν υπάρχουν συνολικά στοιχεία σχετικά με την ανάγκη για μακροχρόνια φροντίδα, τα δεδομένα σε εθνικό επίπεδο αποκαλύπτουν μεγάλα κενά στην παροχή και την πρόσβαση σε αυτές τις υπηρεσίες σε πολλές χώρες χαμηλού και μεσαίου εισοδήματος (World Health Organization,2017).

Καταλήγοντας, στη μικρή αυτή αναφορά, είναι προφανές ότι το πρόγραμμα Βοήθεια στο Σπίτι συμβάλει θετικά στην αντιμετώπιση κοινωνικών προβλημάτων σε τοπικό επίπεδο και «αποτελεί μια σημαντική συνιστώσα της πρωτοβάθμιας φροντίδας στη χώρας μας» (Σωτηριάδου & Αντωνοπούλου,n.d.).

Τοπική & Περιφερειακή Ανάπτυξη & Αυτοδιοίκηση

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

6.1 Εισαγωγικά

Από τη συλλογή και επεξεργασία πραγματικών οικονομικών στοιχείων που πραγματοποιήσαμε κατά την περίοδο εκπόνησης της διπλωματικής διατριβής, παραθέτουμε σε μορφή πίνακα καθώς και σε μορφή διαγράμματος, αντιπροσωπευτικές μεταβλητές ενδεικτικές της οικονομικής κατάστασης των φορέων του δήμου Βόλβης που υλοποιούν τις δράσεις που αναλύσαμε στο κυρίως σώμα του εγχειρήματος. Οι μεταβλητές που θα απεικονίσουμε σε διαγραμματική μορφή αποδεικνύουν σε ρεαλιστική βάση την ακολουθούμενη πολιτική του δήμου Βόλβης, την πολιτική σταθερότητα ή και τη μεταβλητότητα που ακολουθεί ο δήμος για τη χρηματοδότηση των δομών, καθώς και το βαθμό αξιοποίησης των πόρων των διαρθρωτικών ταμείων της πολιτικής συνοχής της στρατηγικής "Ευρώπη 2020".

6.2 Η χρηματοδότηση του Οργανισμού Κοινωνικής Πολιτικής Αλληλεγγύης & Παιδείας Δήμου Βόλβης.

Οικονομικά στοιχεία που αφορούν τις πηγές χρηματοδότησης του Οργανισμού Κοινωνικής Πολιτικής Αλληλεγγύης & Παιδείας περιόδου 2012- 2016.

ΕΙΣΠΡΑΞΗ ΕΣΟΔΟΥ ΑΝΑ ΠΗΓΗ	2012	2013	2014	2015	2016
ΧΡΗΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ	112.230,39	15.886,56	16.393,37	80.416,04	118.506,99
ΟΑΕΔ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ	0,00	0,00	0,00	4.323,00	3.850,00
ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ ΤΟΚΟΙ	0,00	330,95	1.882,13	2.757,02	1.292,45
ΤΡΟΦΕΙΑ	9.780,00	8.430,00	16.130,81	7.046,00	6.987,00
ΛΟΙΠΑ ΙΔΙΑ ΕΣΟΔΑ	21.449,58	3.586,31	1.430,36	12.105,07	15.895,75
ΔΗΜΟΣ ΒΟΛΒΗΣ	54.000,00	154.233,47	161.376,10	161.362,43	167.430,72
ΕΕΤΑΑ ΑΕ (ΕΣΠΑ 2014- 2020)	130.614,40	128.159,94	171.676,00	156.752,73	126.827,96
ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ	113.415,80	149.990,41	139.556,59	153.596,52	113.537,99
ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΥΠΕΡ ΤΡΙΤΩΝ	131.434,21	151.094,16	129.619,96	140.826,19	139.656,34
ΣΥΝΟΛΑ	572.924,38	611.711,80	638.065,32	719.185,00	693.985,20

Πίνακας 6.1 Εισπραχθέντα έσοδα στον Ο.Κ.Π.Α.Π. ανά είδος χρηματοδότησης.

Ποσοστιαία συμμετοχή των βασικών πηγών εσόδων στο σύνολο για την περίοδο 2012-2016

ΕΙΣΠΡΑΞΗ ΕΣΟΔΟΥ ΑΝΑ ΠΗΓΗ	2012	2013	2014	2015	2016	AVERAGE	VAR	STDEV
ΔΗΜΟΣ ΒΟΛΒΗΣ	9,43%	25,21%	25,29%	22,44%	24,13%	21,30%	0,45%	6,74%
ΕΕΤΑΑ ΑΕ (ΕΣΠΑ 2014- 2020)	22,80%	20,95%	26,91%	21,80%	18,28%	22,15%	0,10%	3,15%
ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ	19,80%	24,52%	21,87%	21,36%	16,36%	20,78%	0,09%	3,00%
ΧΡΗΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ	19,59%	2,60%	2,57%	11,18%	17,08%	10,60%	0,63%	7,93%
ΟΑΕΔ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ	0,00%	0,00%	0,00%	0,60%	0,55%	0,23%	0,00%	0,32%
ΠΙΣΤΩΤΙΚΟΙ ΤΟΚΟΙ	0,00%	0,05%	0,29%	0,38%	0,19%	0,18%	0,00%	0,16%
ΤΡΟΦΕΙΑ	1,71%	1,38%	2,53%	0,98%	1,01%	1,52%	0,00%	0,64%
ΛΟΙΠΑ ΙΔΙΑ ΕΣΟΔΑ	3,74%	0,59%	0,22%	1,68%	2,29%	1,71%	0,02%	1,41%
ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΥΠΕΡ ΤΡΙΤΩΝ	22,94%	24,70%	20,31%	19,58%	20,12%	21,53%	0,05%	2,20%
ΣΥΝΟΛΑ	100%	100%	100%	100%	100%	100%		

Πίνακας 6.2 Ποσοστό συμμετοχής των χρηματοδοτήσεων στα συνολικά έσοδα την περίοδο 2012-2016 και στατιστικές τιμές βασικών πηγών στον ΟΚΠΑΠ δήμου Βόλβης.

Ο δήμος Βόλβης εμφανίζει μια σταθερότητα στη χρηματοδότηση του Ο.Κ.Π.Α.Π. κατά την περίοδο 2012-2016 με μέσο ποσοστό 21,30% επί των συνολικών εσόδων του οργανισμού. Το γεγονός αυτό αποδεικνύεται και από τις τιμές της διακύμανσης και της τυπικής απόκλισης που κινούνται σε αντίστοιχα χαμηλά επίπεδα.

Η χρηματοδότηση από τη δράση «Εναρμόνιση οικογενειακής επαγγελματικής ζωής» μέσω των προγραμμάτων του ΕΣΠΑ υπερέχει από τις υπόλοιπες, κινούμενη μεσοσταθμικά στο ποσοστό 22,15% και δηλώνει τη διαρκή στήριξη του οργανισμού στην παροχή φιλοξενίας και προσχολικής αγωγής στα παιδιά.

Αν εξετάσουμε την επιμέρους χρηματοδότηση αποκλειστικά από την παρεχόμενη προσχολική αγωγή και φροντίδα παιδιών στις δομές, συμπεραίνουμε ότι σχεδόν αποκλειστική πηγή εσόδου, ποσοστό 93,66%, αποτελεί η χρηματοδότηση της δράσης μέσω

της Ε.Ε.Τ.Α.Α. ΑΕ για το πρόγραμμα ΕΣΠΑ, αρχικά της πρώτης 2007-2013 και κατόπιν της νέας προγραμματικής περιόδου 2014-2020. Σε αντίθεση με το πολύ χαμηλό 6,34% της συμμετοχής των εσόδων από τα τροφεία των γονέων τέκνων που δεν είναι ως ωφελούμενοι σε πρόγραμμα. Τη διαφορά στη χρηματοδότηση της υπηρεσίας την καλύπτει ο εποπτεύων δήμος.

ΤΡΟΦΕΙΑ	9.674,76	6,34%
ΕΕΤΑΑ ΑΕ (ΕΣΠΑ 2014-2020)	142.806,21	93,66%
ΣΥΝΟΛΟ	152.480,97	100,00%

Πίνακας 6.3 Πηγές εσόδων για την παροχή προσχολικής αγωγής.

Η τρίτη δράση ΒσΣ (δεύτερη ονομάζουμε τα Κ.Δ.Α.Π. στο άλλο Ν.Π.Δ.Δ.) που παρέχεται από τον Ο.Κ.Π.Α.Π. χρηματοδοτείται ανελλιπώς την τελευταία πενταετία 2012-2016 από τους εθνικούς και λοιπούς πόρους που αναλύσαμε σε προηγούμενο κεφάλαιο. Είναι φανερό ότι η πηγή αυτή έχοντας μέσο ποσοστό 20,78% στα συνολικά έσοδα, αποτελεί βασικό χρηματοδοτικό πυλώνα υλοποίησης της δράσης ΒσΣ για την παροχή υπηρεσιών φροντίδας σε ηλικιωμένα και ανήμπορα άτομα στο δήμο, σύμφωνα με τους στόχους του προγράμματος.

6.3 Οι δαπάνες του Οργανισμού Κοινωνικής Πολιτικής Αλληλεγγύης & Παιδείας Δήμου Βόλβης.

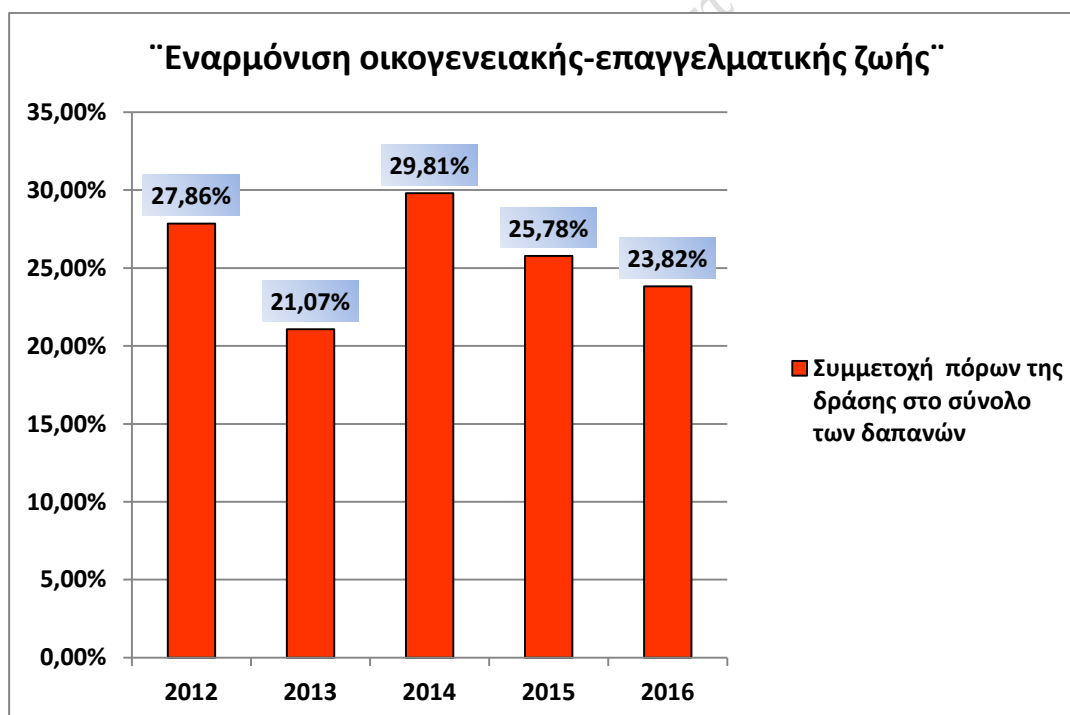
Καταστάσεις πραγματοποιηθέντων δαπανών του οργανισμού κοινωνικής πολιτικής για τη χρονική περίοδο 2012-2016 ανά κατεύθυνση χρηματοδότησης.

ΑΝΑΛΩΣΗ ΔΑΠΑΝΗΣ ΑΝΑ ΠΗΓΗ	2012	2013	2014	2015	2016
ΕΕΤΑΑ ΕΣΠΑ	155.192,72	125.219,83	166.211,01	154.876,09	143.904,56
ΒΟΗΘΕΙΑ Στο ΣΠΙΤΙ	126.836,19	150.339,51	114.885,27	127.118,13	127.850,49
ΙΔΙΑ ΕΣΟΔΑ	11.862,54	11.222,99	10.822,56	20.758,87	18.728,58
ΛΟΙΠΕΣ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣ ΕΙΣ	53.799,37	0,00	6.568,72	140,00	0,00
ΑΠΟΔΟΣΕΙΣ ΚΡΑΤΗΣΕΩΝ	155.347,00	159.844,00	128.095,14	131.343,36	172.280,84
ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣ Η ΔΗΜΟΥ ΒΟΛΒΗΣ	54.000,00	147.602,98	131.066,58	166.441,56	141.461,77
ΣΥΝΟΛΑ	557.037,82	594.229,31	557.649,28	600.678,01	604.226,24

Πίνακας 6.4 Ανάλωση πραγματοποιηθέντων δαπανών ανά είδος προέλευσης για την πενταετία 2012-2016 στον Ο.Κ.Π.Α.Π.

ΑΝΑΛΩΣΗ ΔΑΠΑΝΗΣ ΑΝΑ ΠΗΓΗ	2012	2013	2014	2015	2016	AVERAGE	VAR	STDEV
ΕΕΤΑΑ ΕΣΠΑ	27,86%	21,07%	29,81%	25,78%	23,82%	25,67%	0,0012	3,41%
ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ	22,77%	25,30%	20,60%	21,16%	21,16%	22,20%	0,0004	1,91%
ΙΔΙΑ ΕΣΟΔΑ	2,13%	1,89%	1,94%	3,46%	3,10%	2,50%	0,0001	0,72%
ΛΟΙΠΕΣ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ	9,66%	0,00%	1,18%	0,02%	0,00%	2,17%	0,0018	4,22%
ΑΠΟΔΟΣΕΙΣ ΚΡΑΤΗΣΕΩΝ	27,89%	26,90%	22,97%	21,87%	28,51%	25,63%	0,0009	3,01%
ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗ ΔΗΜΟΥ ΒΟΛΒΗΣ	9,69%	24,84%	23,50%	27,71%	23,41%	21,83%	0,0049	7,00%
ΣΥΝΟΛΑ	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%		

Πίνακας 6.5 Ανάλωση χρηματοδοτήσεων επί του συνόλου των δαπανών και στατιστικές τιμές για τις βασικές πηγές.

Γράφημα 6.1 Διαχρονική ποσοστιαία ανάλωση πόρων στην προσχολική αγωγή επί του συνόλου δαπανών.

Πηγή: Οργανισμός Κοινωνικής Πολιτικής Αλληλεγγύης & Παιδείας Δήμου Βόλβης.

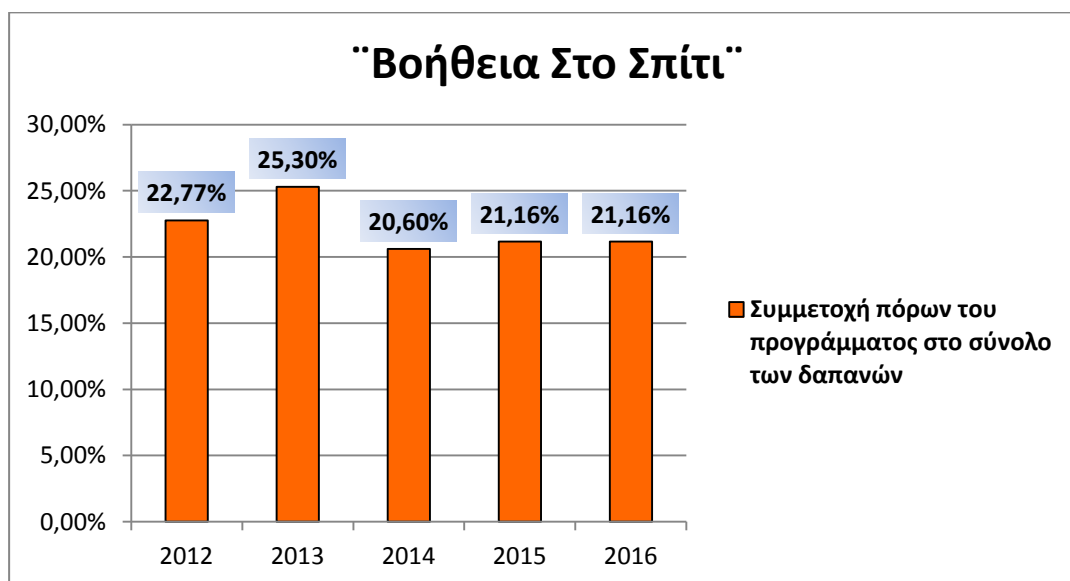
Ερμηνεύοντας την εικόνα πραγματοποίησης δαπανών για την παροχή προσχολικής αγωγής στα παιδιά που φιλοξενεί ο δήμος στους παιδικούς σταθμούς, συμπεραίνεται μια

σταθερή πολιτική για να διατηρηθεί η προσπάθεια που ξεκίνησε με τη σύσταση του οργανισμού. Η διακύμανση και η τυπική απόκλιση κινούνται σε μικρά επίπεδα, γεγονός που επιβεβαιώνει την αταλάντευτη βούληση για τη συνέχιση της παροχής και επίτευξης του στόχου του Ε.Σ.Π.Α.

Η χρηματοδότηση από τη δράση Εναρμόνισης οικογενειακής επαγγελματικής ζωής συμμετέχει κατά ένα αρκετά μεγάλο ποσοστό της τάξης του 25,67% στη συνολική λειτουργία του οργανισμού κατά τη διάρκεια της περιόδου 2012-2016.

Ο οργανισμός κοινωνικής πολιτικής αλληλεγγύης και παιδείας Δήμου Βόλβης με την υποστελέχωση και την εμφανή δυσλειτουργία που εμφανίζει, καταφέρνει να απορροφά και να αξιοποιεί τους πόρους της δράσης «Εναρμόνιση οικογενειακής επαγγελματικής ζωής» με αξιοζήλευτη προσπάθεια.

Παρακάτω στο διάγραμμα που ακολουθεί παρατίθεται με μορφή μπάρας η χρήση των πιστώσεων που προέρχονται από την υλοποίηση του προγράμματος "Βοήθεια στο σπίτι", από τη σύσταση του οργανισμού έως το έτος που μόλις έκλεισε και εξήχθησαν τα απολογιστικά στοιχεία από την οικονομική υπηρεσία.

Γράφημα 6.2 Διαχρονική συμμετοχή των πόρων του προγράμματος ΒσΣ στα συνολικά έσοδα του Ο.Κ.Π.Α.Π

Επίσης η στροφή των πόρων για την παροχή κοινωνικής φροντίδας ηλικιωμένων και ατόμων που πλήττονται από την ανεργία από το πρόγραμμα ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ, κινείται σε ανάλογα επίπεδα με το σημαντικό ποσοστό του 22,20% των συνολικών ετήσιων δαπανών. Αυτό δείχνει την πρόθεση της διοίκησης να αξιοποιήσει τους πόρους των Ευρωπαϊκών

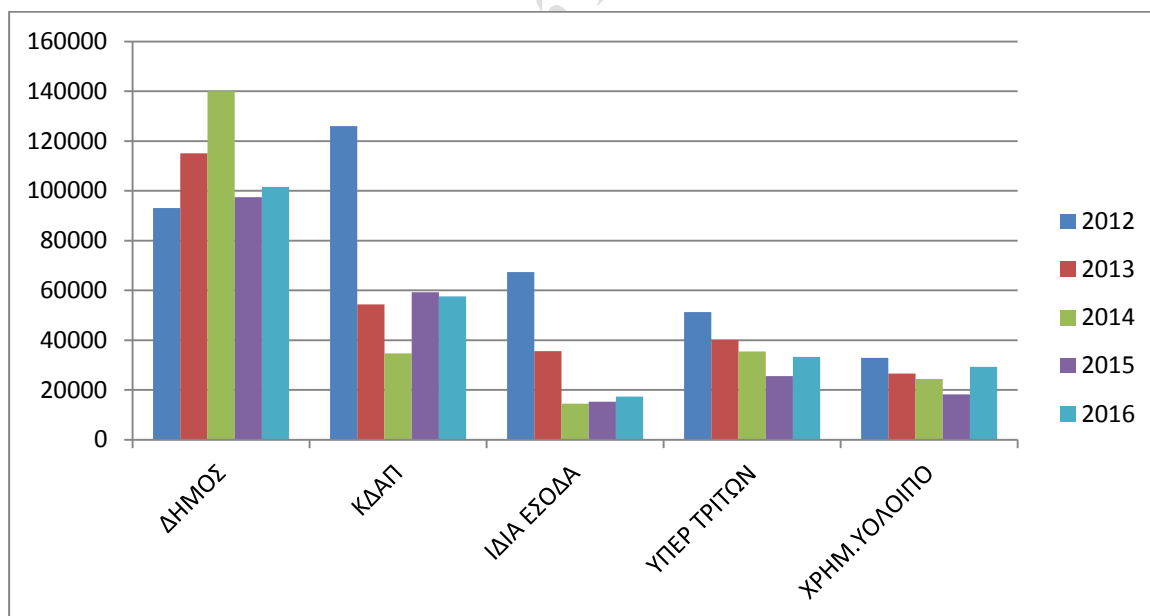
προγραμμάτων για την πρώτη δράση και τους εθνικούς πόρους του έτερου προγράμματος “Βοήθεια στο σπίτι”.

6.4 Οι πηγές χρηματοδότησης του Οργανισμού Πολιτισμού Αθλητισμού Περιβάλλοντος Δήμου Βόλβης.

ΕΤΟΣ	Ο.Π.Α.Π.		ΕΣΟΔΑ		ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΥΠΕΡ ΤΡΙΤΩΝ	ΧΡΗΜ.ΥΠΟ ΛΟΙΠΟ	ΣΥΝΟΛΟ
	ΔΗΜΟΣ	Κ.Δ.Α.Π.	ΙΔΙΑ ΕΣΟΔΑ				
2012	93000	125.950,00	67274		51198	32880	370302
2013	115000	54.314,00	35557		40045	26535	271451
2014	139964	34.653,00	14518		35452	24356	248943
2015	97440	59.220,00	15281		25529	18149	215619
2016	101488	57.569,00	17273		33248	29222	238800
	546.892,00	331.706,00	149.903,00		185.472,00	131.142,00	1.345.115,00

Πίνακας 6.6 Έσοδα ΟΠΑΠ δήμου Βόλβης ανά κατηγορία εσόδου την περίοδο 2012-2016.

Η παράθεση εσόδων του οργανισμού πολιτισμού Αθλητισμού & περιβάλλοντος Δήμου Βόλβης ανά πηγή χρηματοδότησης κατά την πενταετία 2012-2016 επιβεβαιώνει την κυριαρχία του εποπτεύοντα φορέα δήμου Βόλβης να λειτουργήσει τις δομές των Κ.Δ.Α.Π. και να παρέχει απρόσκοπτα τις ποιοτικές υπηρεσίες που ανακουφίζουν τον τοπικό πληθυσμό.

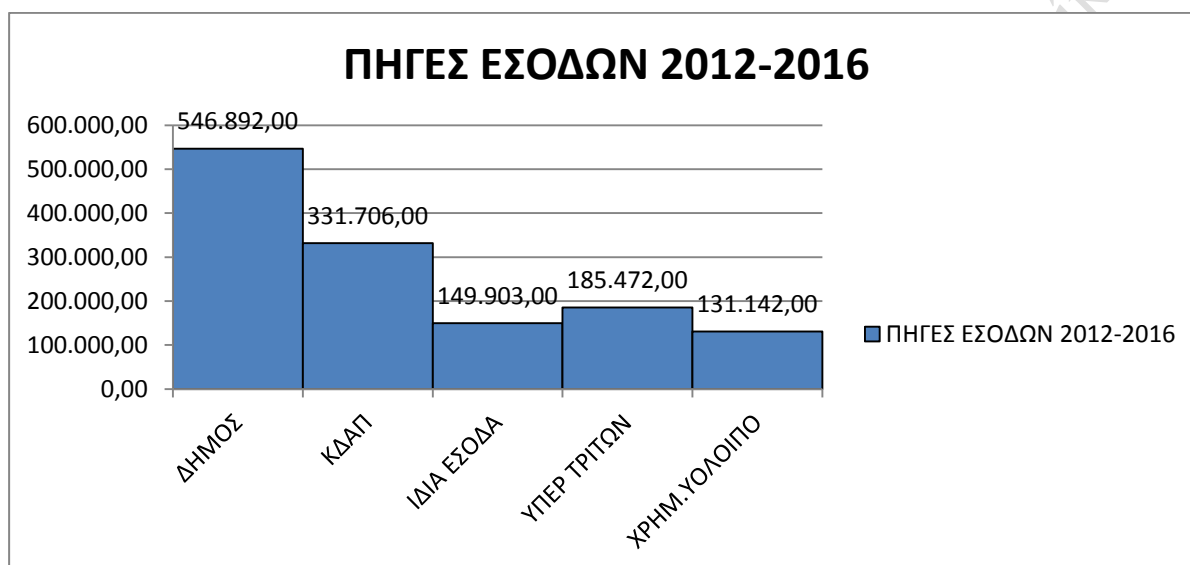

Γράφημα 6.3 Διαχρονική απεικόνιση εσόδων του ΟΠΑΠ Δήμου Βόλβης ανά πηγή χρηματοδότησης στην περίοδο 2012-2016

Ερμηνεύοντας το γράφημα, παρατηρούμε ότι βασικό χρηματοδότη του οργανισμού για την πενταετία που διανύθηκε, αποτελεί ο εποπτεύων δήμος Βόλβης. Σε συνδυασμό με την

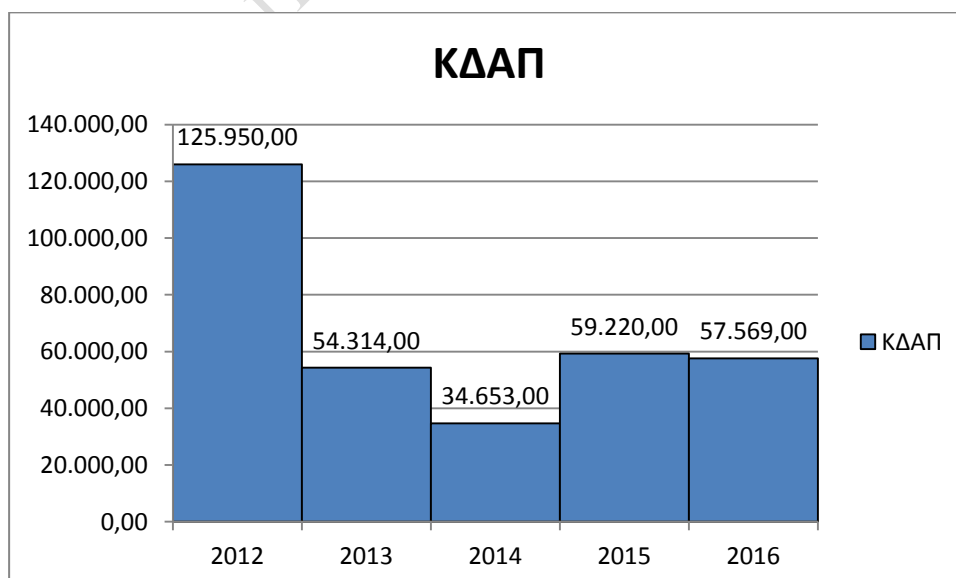
αξιοποίηση και απορρόφηση των πόρων των Ευρωπαϊκών προγραμμάτων καταδεικνύει την πρόθεση του δήμου να στηρίζει το θεσμό των Κέντρων Δημιουργικής Απασχόλησης. Αυτό μεταφράζεται σε παροχή ισότιμων ευκαιριών αναζήτησης εργασίας και στην αποκατάσταση του ισοζυγίου των οικογενειακών και επαγγελματικών υποχρεώσεων των ατόμων που συμμετέχουν στο πρόγραμμα και ωφελούνται από τη φιλοξενία των παιδιών τους στις δομές του οργανισμού.

Παρακάτω παρατίθεται γράφημα στο οποίο απεικονίζονται οι πηγές εσόδων του ΟΠΑΠ δήμου Βόλβης στην πενταετία που μόλις διανύσαμε.

Γράφημα 6.4 Συνολική χρηματοδότηση του ΟΠΑΠ ανά πηγή

Η ανάλυση του γραφήματος 6.4 αναδεικνύει το δήμο Βόλβης βασικό χρηματοδότη του οργανισμού για τη λειτουργία των Κ.Δ.ΑΠ.

Γράφημα 6.5 Διαχρονική χρηματοδότηση των ΚΔΑΠ του ΟΠΑΠ ΔΗΜΟΥ ΒΟΛΒΗΣ

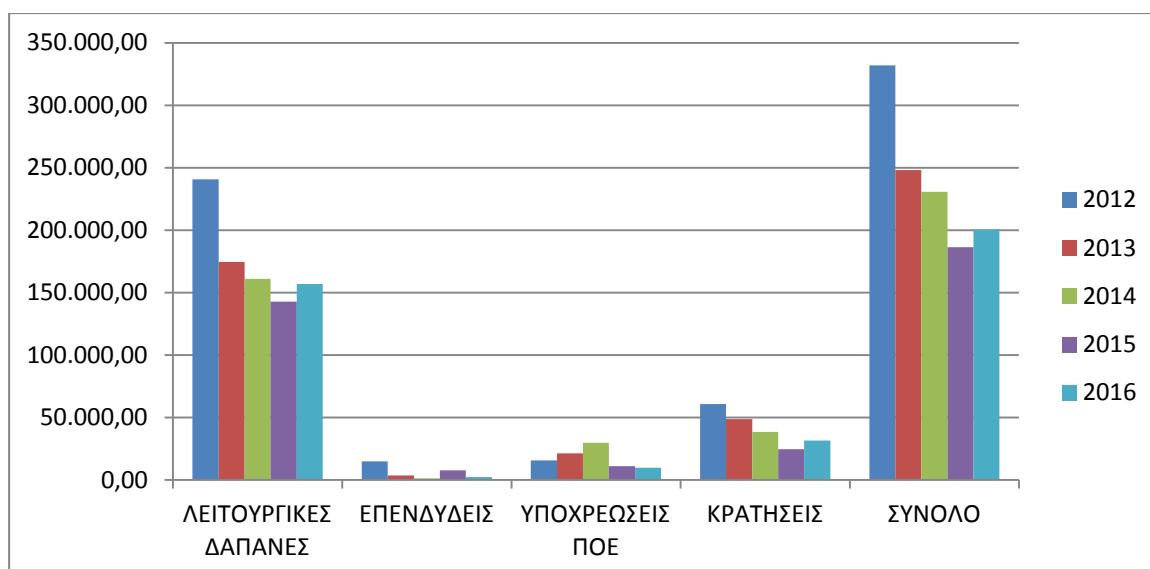
Η πορεία της χρηματοδότησης διαχρονικά δείχνει την πτωτική πορεία που έχουν τα έσοδα από την υλοποίηση του προγράμματος και τη λειτουργία του θεσμού των ΚΔΑΠ. Αυτό μπορεί να οφείλεται στην έλλειψη παιδιών στην περιοχή ή ενδεχομένως στη μη πλήρωση των κριτηρίων συμμετοχής, εκ μέρους των ωφελουμένων για ένταξη των παιδιών τους στις δομές φιλοξενίας. Αποτελεί παράλληλα ένα μήνυμα προς τη διοίκηση για λήψη διορθωτικών κινήσεων για την ενημέρωση του πληθυσμού, τη διαφήμιση και την περαιτέρω προώθηση του θεσμού.

6.5 Οι δαπάνες του Οργανισμού Πολιτισμού Αθλητισμού Περιβάλλοντος Δήμου Βόλβης.

		ΟΠΑΠ	ΕΞΟΔΑ		
	ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΠΟΕ	ΚΡΑΤΗΣΕΙΣ	ΣΥΝΟΛΟ
2012	240.627,00	14.905,00	15.572,00	60.846,00	331.950,00
2013	174.460,00	3.584,00	21.234,00	48.869,00	248.147,00
2014	161.041,00	1.338,00	29.911,00	38.492,00	230.782,00
2015	142.917,00	7.753,00	11.039,00	24.688,00	186.397,00
2016	156.958,00	2.273,00	9.798,00	31.531,00	200.560,00
	876.003,00	29.853,00	87.554,00	204.426,00	1.197.836,00

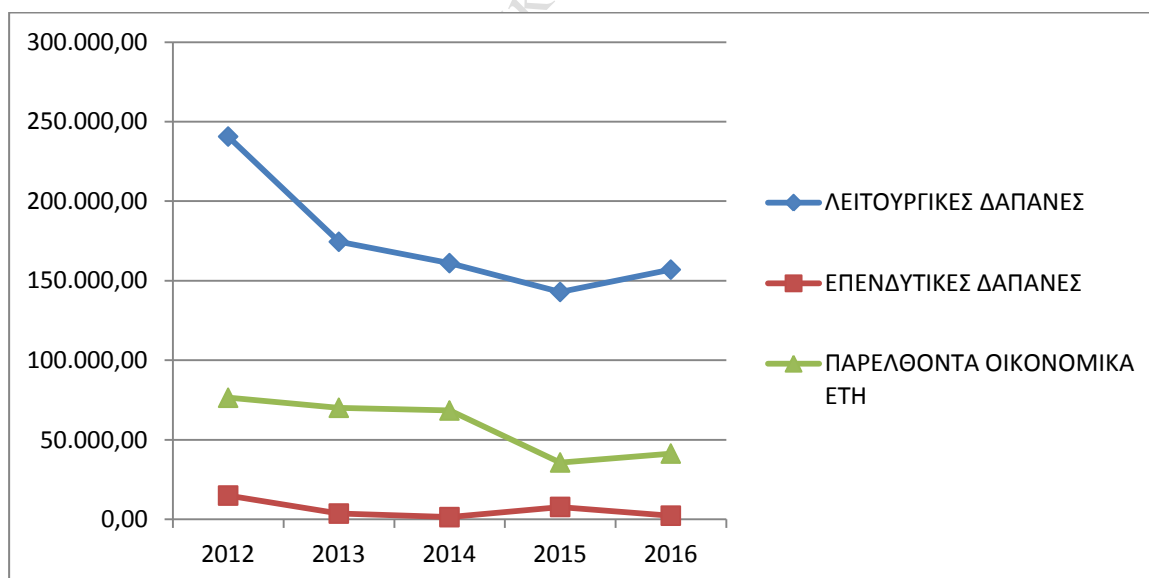
Πίνακας 6.7 Πραγματοποιηθείσες δαπάνες του ΟΠΑΠ δήμου Βόλβης ανά είδος

Ο πίνακας καταδεικνύει αναλυτικά την πρόθεση κατεύθυνσης των δαπανών που πραγματοποιεί ο οργανισμός για να λειτουργήσει τα Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης και να διευκολύνει τους γονείς, υλοποιώντας τις κατευθύνσεις και τους στόχους της δράσης "Εναρμόνιση οικογενειακής επαγγελματικής ζωής".

Γράφημα 6.6 Πραγματοποιηθείσες ανά είδος δαπάνες του ΟΠΑΠ δήμου Βόλβης την περίοδο 2012-2016.

Στο γράφημα απεικονίζονται οι δαπάνες που πραγματοποίησε ο οργανισμός πολιτισμού αθλητισμού την περίοδο που εξετάζουμε. Εδώ ότι κυριαρχούν οι δαπάνες λειτουργικής φύσεως και ελαχιστοποιούνται οι δαπάνες για επενδύσεις. Αυτό μπορεί να υποδεικνύει την έλλειψη βούλησης της διοίκησης για πραγματοποίησης επενδύσεων και τη στροφή για την κάλυψη μόνο δαπανών απαραίτητων για την απρόσκοπτη και ορθολογική λειτουργία του οργανισμού.

Γράφημα 6.7 Διαχρονική τάση κατεύθυνσης των δαπανών στον οργανισμό την περίοδο 2012-2016.

Πηγή: ΟΠΑΠ ΔΗΜΟΥ ΒΟΛΒΗΣ

Στο γράφημα 6.5 απεικονίζεται η διαχρονική τάση των πραγματοποιηθέντων ανά είδος δαπανών στην πενταετία που διανύσαμε. Παρατηρούμε μια πτωτική πορεία στις λειτουργικές δαπάνες και μια σχετική σταθερότητα των υπολοίπων δαπανών αλλά σε χαμηλά επίπεδα.

Τοπική & Περιφερειακή Ανάπτυξη & Αυτοδιοίκηση

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Συνοψίζοντας, με βάση τα στοιχεία που εξήχθησαν από την αναφορά στις παρεχόμενες κοινωνικές υπηρεσίες που οι σημερινοί ΟΤΑ παρέχουν και την περιγραφική στατιστική ανάλυση που ακολούθησε, καταλήγουμε σε χρήσιμα συμπεράσματα που αναδεικνύουν τη σπουδαιότητα της πολιτικής συνοχής της Ευρωπαϊκής Ένωσης στα θέματα χρηματοδότησης της κοινωνικής πολιτικής.

Η νέα αρχιτεκτονική του ΕΣΠΑ 2014-2020 παρέχει στους ΟΤΑ της χώρας σημαντικές ευκαιρίες για την ενίσχυση της δράσης τους στον τομέα της κοινωνικής πολιτικής. Η καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού βρίσκεται «στο επίκεντρο της οικονομικής και κοινωνικής συζήτησης» (Καρασούλος, 2015) αλλά και στο ενδιαφέρον των προτεραιοτήτων της στρατηγικής "Ευρώπη 2020".

Η σύνδεση της ελληνικής οικονομίας με την Ευρωζώνη, διά του κοινού νομίσματος, και την κοινή πολιτική στις χώρες της Ένωσης δεν αφήνει περιθώρια ελιγμών για εφαρμογή εναλλακτικών πολιτικών. Η έλλειψη εναλλακτικού σχεδίου με βήματα μετέωρα στο κενό και ενδεχόμενη μεταβολή στη δημοσιονομική κατάσταση της χώρας με προοπτική εξόδου από τη ζώνη του Ευρωπαϊκού νομίσματος «θα έθετε σε κίνδυνο τη συνέχιση χρηματοδότησης των υλοποιούμενων μεταρρυθμίσεων» (Πλυμάκης, 2016).

Αξιολογώντας τις μεταρρυθμίσεις του δήμου Βόλβης στο πρόγραμμα "Εναρμόνιση οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής", θα λέγαμε ότι πραγματοποιείται μια αξιόλογη προσπάθεια για την εξυπηρέτηση των οικογενειών με τέκνα προσχολικής αλλά και σχολικής ηλικίας. Η παρεχόμενη φιλοξενία στα τέκνα, συμβάλει αδιαμφισβήτητα στην εξυπηρέτηση των οικογενειών και πολλαπλασιάζει τις ευκαιρίες αναζήτησης εργασίας.

Ο τελικός στόχος προσεγγίζεται, με αποτέλεσμα η αύξηση της απασχόλησης σε τοπικό επίπεδο που ενδυναμώνει την κοινωνική συνοχή και παρέχει ίσες ευκαιρίες αναζήτησης εργασίας και επαγγελματικής αποκατάστασης γενικότερα, να είναι κάτι παραπάνω από ορατό. Τα αποτελέσματα της δράσης συνάδουν με τους επιμέρους στόχους των επενδυτικών προτεραιοτήτων 8 & 9 των αντίστοιχων θεματικών στόχων.

Αντίστοιχα οι πρωτοβουλίες μέσω της υλοποίησης του προγράμματος "Βοήθεια στο Σπίτι", για την εξυπηρέτηση και τη φροντίδα ηλικιωμένων και ανήμπορων ατόμων στο δήμο Βόλβης από τον οργανισμό κοινωνικής πολιτικής αλληλεγγύης & παιδείας αναδεικνύουν έμπρακτα ανάλογη πρόθεση και αποτελεσματικότητα.

Στο χωρικό πλαίσιο των διοικητικών ορίων ευθύνης του δήμου, η λειτουργία του Οργανισμού Κοινωνικής Πολιτικής Αλληλεγγύης & Παιδείας Δήμου Βόλβης με τη φροντίδα

των ηλικιωμένων, την παροχή προσχολικής αγωγής από τη φιλοξενία νηπίων, επικουρούμενη από την απογευματινή δημιουργική απασχόληση των παιδιών σχολικής ηλικίας που υλοποιείται από τον έτερο φορέα του δήμου, επιδρά ενισχυτικά με αποτέλεσμα μια παρατηρούμενη θετική ποσοτική μεταβολή στα μετρήσιμα αποτελέσματα στις παρεχόμενες κοινωνικές υπηρεσίες.

Ανακεφαλαιώνοντας, επισημαίνουμε ότι είναι χρήσιμο να τονιστεί ότι η μελλοντική έρευνα στο πεδίο των κοινωνικών δραστηριοτήτων της τοπικής αυτοδιοίκησης μπορεί να εστιάσει το ενδιαφέρον και την προβληματική της στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των δήμων, τα οποία συνδέονται με την θέσπιση της τυπικής κοινωνικής πολιτικής καθώς και την καθιέρωση συμπρακτικής λογικής για παραγωγή άτυπων μορφών συνεργατικής δράσης.

Υπό αυτή την οπτική, μπορούν να αναδειχθούν χρήσιμα ευρήματα για τα πολιτιστικά, κοινωνικά και θεσμικά χαρακτηριστικά κάθε περιοχής και «ως εκ τούτου να ωριμάσουν οι συνθήκες για περαιτέρω αποκέντρωση» (Ιωαννίδης - Σπανού, 2015).

Τοπική & Περιφερειακή Ανάπτυξη

ΕΠΙΛΟΓΟΣ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Σε ένα οικονομικό περιβάλλον όπου χαρακτηρίζεται δυσοίωνα όσο αφορά τις προοπτικές ανάπτυξης και εξόδου από την κατάσταση που δημιουργήθηκε, ο ρόλος της τοπικής αυτοδιοίκησης επιδρά καταλυτικά, έρχεται να καλύψει το κενό και να αποδώσει κοινωνικά αγαθά στον πληθυσμό που θα οδηγήσουν στην ανακούφιση του.

Η εργασία φιλοδοξεί να επισημάνει το ειδικό βάρος και τη σπουδαιότητα που επιφέρει η αξιοποίηση των χρηματοδοτικών μέσων που εμφανίζονται στη νέα προγραμματική περίοδο ΕΣΠΑ 2014-2020 για τις δράσεις που αναλύσαμε στο δήμο Βόλβης.

Για το δήμο μας και τους λοιπούς οργανισμούς της τοπικής αυτοδιοίκησης α΄ βαθμού, τα εργαλεία αυτά παρέχουν τη δυνατότητα αλλά και το έναυσμα για περαιτέρω διερεύνηση των προοπτικών θεσμικής και κοινωνικοπολιτικής μεταρρύθμισης του συστήματος κοινωνικής πρόνοιας.

Η πολιτική συνοχής της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποτελεί το βασικό προωθητικό παράγοντα των μεταρρυθμίσεων στην Ελληνική κοινωνική πολιτική, καθώς μέσω των κοινοτικών προγραμμάτων, προσπαθεί να προωθήσει τις αξίες και τις δράσεις της στρατηγικής "Ευρώπη 2020". Το ζητούμενο για τους δήμους είναι ο αποτελεσματικός σχεδιασμός και ο κατάλληλος στρατηγικός προγραμματισμός. Μέσω της εναρμόνισης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, θα πρέπει στόχοι να συνάδουν με τις πολιτικές κατευθύνσεις και τις επενδυτικές προτεραιότητες των θεματικών στόχων του νέου Ε.Σ.Π.Α.

Επιτακτική ανάγκη και καθολική απαίτηση των φορέων άσκησης κοινωνικής πολιτικής θα μπορούσε να είναι ο σχεδιασμός ενός σύγχρονου πλαισίου νομικών κοινωνικοπολιτικών και οργανωτικών αρχών που ουσιαστικά να κατευθύνεται στην υιοθέτηση της εκσυγχρονιστικής διαδικασίας για την προσαρμογή των κοινωνικών υπηρεσιών σε νέες ανάγκες και απαιτήσεις.

Αυτό θα επιτευχθεί με την εισαγωγή καινοτομιών και μεθόδων που προέρχονται από βέλτιστες πρακτικών άλλων χωρών, οι οποίες με την κατάλληλη προσαρμογή θα προκαλέσουν μεταβολές. Οι μεταρρυθμίσεις αυτές με τη σειρά τους θα συμβάλουν στην επίτευξη περαιτέρω αποτελεσματικότητας των δράσεων και στη μεγιστοποίηση του οφέλους στον τοπικό πληθυσμό στον τομέα της κοινωνικής πολιτικής.

Λαμβάνοντας υπόψη την αναγκαιότητα αξιολόγησης των υφιστάμενων πολιτικών και επισήμανσης ενδεχόμενων στρεβλώσεων, το θεματικό πεδίο της μελέτης είναι αναγκαίο να διευρυνθεί και να εμβαθύνει σε ζητήματα αναδιοργάνωσης και μεταρρύθμισης του μοντέλου

των κοινωνικών υπηρεσιών που εφαρμόζεται σήμερα στην Ελλάδα με τελικό στόχο την περαιτέρω βελτίωση.

Τοπική & Περιφερειακή Ανάπτυξη & Αυτοδιοίκηση

ΠΗΓΕΣ – ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ξενόγλωσση βιβλιογραφία

1. Crompton, R., & Lyonette, C. (2006). Work-life balance in Europe. *Acta Sociologica*, 49(4), 379-393.
2. Hermann, C., & Hofbauer, I. (2007). The European social model: Between competitive modernisation and neoliberal resistance. *Capital & Class*, 31(3), 133.
3. Guerrina, R. (2015). Socio-economic challenges to work-life balance at times of crisis. *Journal of Social Welfare and Family Law*, 37(3), 368-377.
4. Organization Corporation Development Economic, (2016), *work-life balance in a changing society*, Conference within the Presidency of Slovak Republic in the Council of EU, Bratislava, 20-21 September.
5. Spicker P., (2004) *An introduction to social policy*. Aberdeen, Scotland: The Robert Gordon University.
6. Titmuss, R. M. (1974). *Social policy* (pp. 1-2). London: Allen & Unwin.
7. UNESCO (2010). *Recognizing the potential of ICT in early childhood education - Analytical survey*. Moscow: UNESCO Institute for Information Technologies in Education, Moscow

Ελληνική Βιβλιογραφία

1. Αμίτσης Γ.Ν, (2001), *Αρχές οργάνωσης και λειτουργίας του συστήματος κοινωνικής πρόνοιας*, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα.
2. Αμίτσης Γ.Ν, (2006), *Η Ευρωπαϊκή στρατηγική κοινωνικής ένταξης*, Το θεσμικό οικοδόμημα της ΕΕ για την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, Εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα.
3. Βενιέρης Δ., (2016), *Κοινωνική πολιτική, έννοιες και σχέσεις*, Αθήνα.
4. Ελληνική Εταιρία Τοπικής Ανάπτυξης Αυτοδιοίκησης, (2014), *Οι δήμοι σε αριθμούς*.
5. Γκέκας Ρ., (2015), *Η αναβάθμιση των λειτουργιών των δημοτικών υπηρεσιών*, Δήμος Κοζάνης
6. Ελληνική Εταιρία Τοπικής Ανάπτυξης Αυτοδιοίκησης Α.Ε., (2015), *ΕΣΠΑ 2014-2020 και Τοπική Αυτοδιοίκηση*, Οι δυνατότητες ένταξης έργων και δράσεων της Τ.Α. στα Επιχειρησιακά προγράμματα, Αθήνα.
7. Λιαρόπουλος, Λ. (2007), *Οργάνωση υπηρεσιών και συστημάτων υγείας*, *Βήτα medical arts*, Αθήνα.
8. Καπλάνογλου Γ., (2016), *Ανισότητα και φτώχεια στην εποχή της κρίσης, 2008-2013*, *Επιστήμη και κοινωνία: Επιθεώρηση Πολιτικής και Ηθικής Θεωρίας*, 34, 109-130.

9. Καρασούλος, Χ. (2015), *Η προώθηση της πολιτικής της κοινωνικής συνοχής της ΕΕ μέσω των Διαρθρωτικών Ταμείων κατά την περίοδο 2014-2020 και ο ρόλος των ΟΤΑ: η περίπτωση της Ελλάδος* (Master's thesis, Πανεπιστήμιο Πειραιώς).
10. Μεγαλονίδου Χ., (2015), *Προνοιακή Πολιτική στη φροντίδα και αγωγή παιδιών βρεφικής ηλικίας στους θεσμούς προσχολικής αγωγής*, Διδακτορική Διατριβή, Τμήμα φιλοσοφίας-Παιδαγωγικής Α.Π.Θ., Θεσσαλονίκη.
11. Πετράκη Μ.,(2016), *Φτώχεια και κοινωνικός αποκλεισμός στην Τοπική Αυτοδιοίκηση*, Διδακτορική Διατριβή, Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης & Δημόσιας Διοίκησης, Πάντειο Πανεπιστήμιο Αθηνών.
12. Πατσάκη Χ, (2012), *Η νέα προγραμματική περίοδο της πολιτικής συνοχής 2014-2020 και η σημασία της για την Ελλάδα*, Μεταπτυχιακή Διατριβή, Τμήμα διεθνών & Ευρωπαϊκών Σπουδών, Πανεπιστήμιο Πειραιώς.
13. Σαλτζίδου Θ.,(2016), *Αξιολόγηση του προγράμματος "Δράση Εναρμόνισης Επαγγελματικής και Κοινωνικής Ζωής" στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας*, Μεταπτυχιακή Διατριβή, Διατμηματικό Διαπανεπιστημιακό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών, Τοπική & Περιφερειακή Ανάπτυξη & Αυτοδιοίκηση.
14. Σύμφωνο Εταιρικής Σχέσης 2014-2020, (2014), *Εταιρικό Σύμφωνο για το πλαίσιο ανάπτυξης ΕΣΠΑ 2014-2020*, Υπουργείο Ανάπτυξης και ανταγωνιστικότητας, Αθήνα.
15. Σωτηριάδου Π. Αντωνοπούλου Λ., (n.d.), *PEST και SWOT ανάλυση του προγράμματος Βοήθεια στο σπίτι*, Ελληνικό Περιοδικό Νοσηλευτικής Επιστήμης, τεύχος 02 ανακτήθηκε από http://journal-ene.gr/wp-content/uploads/2010/11Tomos02_teychos02_dragged1.pdf.
16. Φερόνας Α.,(2013), *Η κοινωνική διάσταση της «Ευρώπης 2020» ρητορική και πραγματικότητα*, Κοινωνική πολιτική τεύχος 1.
17. Χάνου Α., (2016) *Πολιτικές και μέσα για την κοινωνική πολιτική των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης α΄ βαθμού την περίοδο 2014-2020: Η περίπτωση του δήμου Πεντέλης*, Μεταπτυχιακή διατριβή, Τμήμα πολιτικής επιστήμης & διεθνών σχέσεων, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου.

Ηλεκτρονικές Πηγές

1. <http://www.gender.gov.sk/en/%E2%80%9Ework-life-balance-in-a-changing-society-slovak-presidency-conference/> (Τελευταία επίσκεψη 20/1/2017)
2. http://www.swm.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=213&Itemid= (Τελευταία επίσκεψη 20/1/2017)
3. http://www.oge.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=374:2013-09-04-14-40-51&catid=69:2013-09-04-14-39-17&Itemid=80 (Τελευταία επίσκεψη 13/1/2017)
4. http://okrap.blogspot.gr/2016/11/blog-post_79.html#more (Τελευταία επίσκεψη 19/1/2017)

5. <http://socialpolicy.gr/2011/10/%CE%BF%CF%81%CE%B9%CF%83%CE%BC%CF%8C%CF%82-%CE%BF%CF%81%CE%B9%CE%BF%CE%B8%CE%AD%CF%84%CE%B7%CF%83%CE%B7-%CE%BA%CE%B1%CE%B9-%CF%83%CF%84%CF%8C%CF%87%CE%BF%CE%B9-%CF%84%CE%B7%CF%82-%CE%BA%CE%BF%CE%B9.html> (Τελευταία επίσκεψη 27/1/2017)
6. <http://www.koinignomi.gr/news/politiki/2017/01/13/dimioyrgiki-apasholisi-mehri-tis-8-vrady-sta-sholeia.html> (Τελευταία επίσκεψη 5/2/2017)
7. http://www.citybranding.gr/2015/11/blog-post_12.html (Τελευταία επίσκεψη 6/2/2017)
8. <http://www.localit.gr/archives/127867> (Τελευταία επίσκεψη 17/2/2017)
9. <http://www.esn-eu.org/ageing-and-care/index.html> (Τελευταία επίσκεψη 24/2/2017)
10. <http://www.who.int/ageing/age-friendly-world/en/> (Τελευταία επίσκεψη 25/2/2017)
11. http://www.ypes.gr/UserFiles/f0ff9297-f516-40ff-a70e-eca84e2ec9b9/koinoniki_ypiresia.doc (Τελευταία επίσκεψη 26/2/2017)

Νομοθεσία

1. Νόμος 3463/2006, *Κύρωση του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων.*
2. Νόμος 3852/2010, *Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης.*
3. Νόμος 4019/2011, *Κοινωνική Οικονομία και Κοινωνική Επιχειρηματικότητα και λοιπές διατάξεις.*
4. Νόμος 4314/2014, *Για τη διαχείριση, τον έλεγχο και την εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την προγραμματική περίοδο 2014-2020 και άλλες διατάξεις.*
5. Νόμος 4368/2016, *Μέτρα για την επιτάχυνση του κυβερνητικού έργου και άλλες διατάξεις.*
6. Νόμος 4430/2016, *Κοινωνική και Αλληλέγγυα οικονομία και ανάπτυξη των φορέων & άλλες διατάξεις.*
7. Νόμος 4445/2016, *Εθνικός μηχανισμός συντονισμού, παρακολούθησης και αξιολόγησης των πολιτικών κοινωνικής ένταξης και κοινωνικής συνοχής, ρυθμίσεις για την κοινωνική αλληλεγγύη και εφαρμοστικές διατάξεις του ν. 4387/2016 (Α'85) & άλλες διατάξεις.*

Κανονιστικές αποφάσεις

1. Η 61/2011 απόφαση δημοτικού συμβουλίου Βόλβης Ν. Θεσσαλονίκης.
2. Η 61^Α/2011 απόφαση δημοτικού συμβουλίου Βόλβης Ν. Θεσσαλονίκης.
3. Η 41/2014 απόφαση του διοικητικού συμβουλίου του Ν.Π.Δ.Δ. Οργανισμός Πολιτισμού Αθλητισμού & Περιβάλλοντος δήμου Βόλβης.

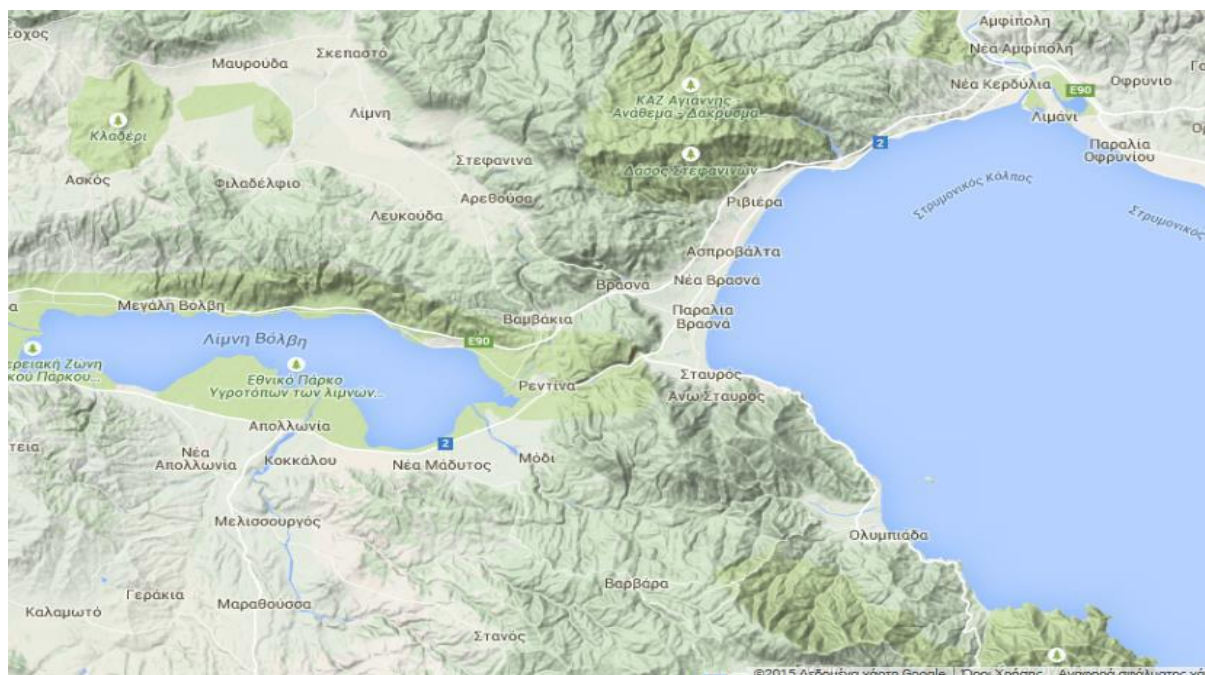
4. Η 216/2015 απόφαση του δημοτικού Βόλβης Ν. Θεσσαλονίκης.
5. Η 60/2016 απόφαση του διοικητικού συμβουλίου του Ν.Π.Δ.Δ. Οργανισμός Κοινωνικής Πολιτικής Αλληλεγγύης & Παιδείας δήμου Βόλβης.

Άλλες πηγές

1. Δήμος Βόλβης, (2015), *Σχέδιο Αειφόρου Ενέργειας*, Σύμφωνο των Δημάρχων υπέρ της τοπικής Βιώσιμης ενέργειας.
2. Ντελή Ε.,(2017), *Έναρμόνιση οικογενειακής-επαγγελματικής ζωής* και προσχολική Αγωγή, Συνέντευξη με την προϊσταμένη Διεύθυνσης του Δημοτικού Οργανισμού Προσχολικής Αγωγής & Ανοικτής Προστασίας Ηλικιωμένων Δήμου Καλαμαριάς, Καλαμαριά.
3. Πλυμάκης Σ.(2016), *Οργάνωση και Διοίκηση Κοινωνικών Υπηρεσιών*, Υποστηρικτικό υλικό τεκμηρίωσης του μαθήματος, Διατμηματικό Διαπανεπιστημιακό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών, Τοπική & Περιφερειακή Ανάπτυξη & Αυτοδιοίκηση, Θεσσαλονίκη.
4. Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, (2015), *Στρατηγική προώθησης της κοινωνικής ένταξης, καταπολέμησης της φτώχειας και κάθε μορφής διακρίσεων στην Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας*, Θεσσαλονίκη.
5. Περιφέρεια Αττικής, (2015), *Περιφερειακή στρατηγική για την κοινωνική ένταξη και την καταπολέμηση της φτώχειας*, Αθήνα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

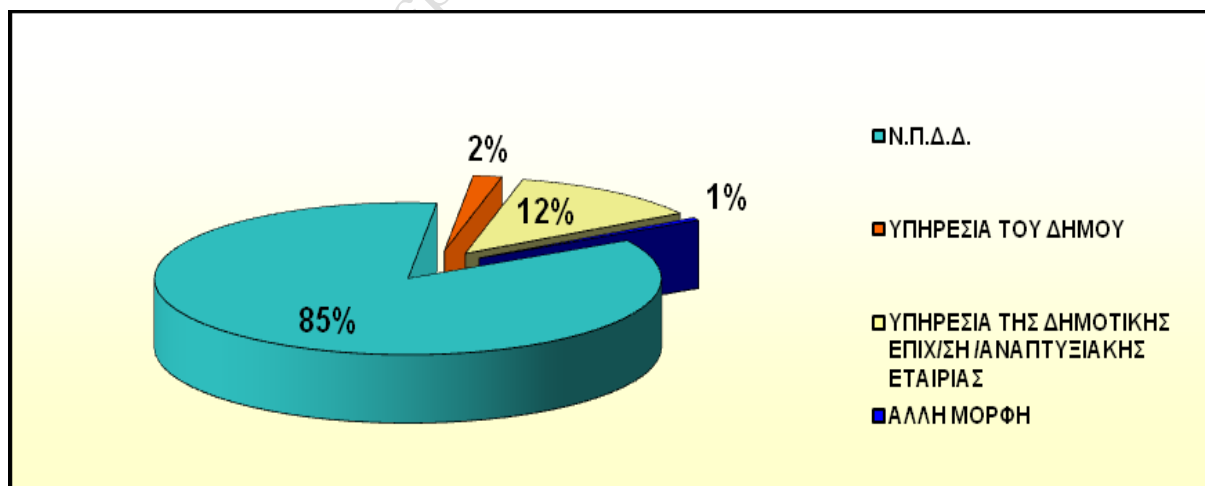
1) Χάρτης

Γεωμορφολογική απεικόνιση Δήμου Βόλβης

Πηγή: Σχέδιο Αειφόρου Ενέργειας, Σύμφωνα Δημάρχων υπέρ της τοπικής ανάπτυξης

2) Γράφημα πίτας

Ποσοστιαία απεικόνιση ανά νομική μορφή παιδικών σταθμών στην Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Πηγή: Ελληνική Εταιρία Τοπικής Ανάπτυξης Αυτοδιοίκησης

3) ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΤΟΥΣ 2017 Ο.Κ.Π.Α.Π. ΔΗΜΟΥ ΒΟΛΒΗΣ (Συνοπτική παρουσίαση)

0	ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	209.406,00	6	ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΧΡΗΣΗΣ	532.751,70
1	ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ	278.000,	7	ΔΑΠΑΝΕΣ ΓΙΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	8.404,00
2	ΕΣΟΔΑ Π.Ο.Ε. ΠΟΥ ΒΕΒΑΙΩΝΟΝΤΑΙ ΓΙΑ ΠΡΩΤΗ ΦΟΡΑ	0	8	ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ Π.Ο.Ε. & ΛΟΙΠΕΣ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΜΗ ΕΙΣΠΡΑΞΗΣ ΕΙΣΠΡΑΚΤΕΩΝ ΥΠΟΛΟΙΠΩΝ	208.550,30
3	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΔΑΝΕΙΩΝ & ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟ Π.Ο.Ε.	0	9	ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ	10.400,00
4	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΥΠΕΡ ΔΗΜΟΣΙΟΥ & ΤΡΙΤΩΝ & ΕΠΙΣΤΡΟΦΕΣ ΧΡΗΜΑΤΩΝ	192.850,00			0
5	ΧΡΗΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ	79.850,00			0
	ΣΥΝΟΛΑ	760.106,00		ΣΥΝΟΛΑ	760.106,00

Πηγή: Ο.Κ.Π.Α.Π. ΔΗΜΟΥ ΒΟΛΒΗΣ

4) ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΤΟΥΣ 2017 Ο.Π.Α.Π. ΔΗΜΟΥ ΒΟΛΒΗΣ (Συνοπτική παρουσίαση)

0	ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	158.280,03	6	ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ ΧΡΗΣΗΣ	245.920,99
1	ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ	69.009,66	7	ΔΑΠΑΝΕΣ ΓΙΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	4.330,00
2	ΕΣΟΔΑ Π.Ο.Ε. ΠΟΥ ΒΕΒΑΙΩΝΟΝΤΑΙ ΓΙΑ ΠΡΩΤΗ ΦΟΡΑ	0	8	ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ Π.Ο.Ε. & ΛΟΙΠΕΣ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΜΗ ΕΙΣΠΡΑΞΗΣ ΕΙΣΠΡΑΚΤΕΩΝ ΥΠΟΛΟΙΠΩΝ	85.219,17
3	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΔΑΝΕΙΩΝ & ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟ Π.Ο.Ε.	0	9	ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ	568,52
4	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΥΠΕΡ ΔΗΜΟΣΙΟΥ & ΤΡΙΤΩΝ & ΕΠΙΣΤΡΟΦΕΣ ΧΡΗΜΑΤΩΝ	65.570,00			
5	ΧΡΗΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ	38.678,99			
	ΣΥΝΟΛΑ	336.038,68		ΣΥΝΟΛΑ	336.038,68

Πηγή: Ο.Π.Α.Π. ΔΗΜΟΥ ΒΟΛΒΗΣ

Οι προϋπολογισμοί των δύο ΝΠΔΔ για το έτος 2017 καταρτίστηκαν από τα διοικητικά Συμβούλια, λαμβάνοντας υπόψη τις επικρατούσες κοινωνικές συνθήκες και τις οικονομικές δυνατότητες του εποπτεύοντος φορέα δήμου Βόλβης. Είναι προσαρμοσμένοι στη δυσχερή οικονομική συγκυρία, αναδεικνύουν τη βούληση για τη συνέχιση της ασκούμενης κοινωνικής πολιτικής εκ μέρους του δήμου για την παροχή στους πολίτες αποτελεσματικών κοινωνικών υπηρεσιών.

5) Διαγραμματική απεικόνιση της Στρατηγικής 2014-2020

ΠΗΓΗ: Στρατηγικό όραμα ΕΣΠΑ 2014-2020

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΟΡΑΜΑ 2014-2020

1. ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ - ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

Βασικοί τομείς:

- Ενέργεια
- Αγροδιατροφικές τομείς και γαλακτοπνοοποιία
- ΤΠΕ
- Περιβάλλον
- Φαρμακευτικά προϊόντα
- Υγεία
- Μεταφορές & Logistics
- Πολιτισμός & τουρισμός

Εμφαση σε:

- Δημιουργία περιβάλλοντα φιλικού προς τις επιχειρήσεις που προσελκύει επενδύσεις
- Ανταγωνιστικά πλεονέκτημα χώρας/περιφερειών
- Προσβασιμότητα στις εξαγωγές
- Εγχώρια παραγωγή προστιθέμενης αξίας
- Νέες γενιές επενδύσεων σε ΤΠΕ

- Έξυπνη εξειδίκευση – καινοτομία – Ε&Τ
- Περιφερειακές πρωτοβουλίες και δυναμικά σημεία
- Ενισχυτικές υποστηρικτικές δομές επιχειρηματικότητας
- Πρόσβαση σε χρηματοδότηση
- Ανάπτυξη καultaύρας επιχειρηματικής συνεισφοράς
- Επένδυση σε νέες αγορές και εμπλουτισμός προσφορών του τομειτικού προτύπου
- Ανάδειξη και αξιοποίηση πολιτιστικής κληρονομιάς, δημιουργικής βιομηχανίας και σύγχρονης πολιτιστικής δημιουργίας

2. ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ

ΥΓΕΙΑ

- Ανάδραση του υφιστάμενου μοντέλου παροχής υπηρεσιών υγείας, προκειμένου να βελτιωθεί η σχέση κόστους-αποτελέσματος
- Πρόσβαση για όλους σε υψηλής ποιότητας υγεία
- Πρωτοβάθμια φροντίδα
- Επικέντρωση σε όλους σε ιαύτητα με αποτέλεσμα

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ

- Σταχευμένες παρεμβάσεις για την καταπολέμηση των ανισοτήτων της κρίσης
- Ενδυνάμωση των δημόσιων πολιτικών πρόληψης/καταπολέμησης της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού
- Παρεμβάσεις για αποδοτικές ομάδες στόχους των προνοσιακών πολιτικών, αλλά και άλλες κατηγορίες που απειλούνται με αποκλεισμό από αγορά εργασίας
- Σύμβαση με κοινωνία πολιτών
- Μετανομοσχέση

ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ & ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ

- Διεκάλυψη της εισόδου στην αγορά εργασίας και εξασφάλισης της πρώτης απασχόλησης
- Σύμβαση εκπαίδευσης και απασχόλησης - Κατευθυνόμενες από τη ζήτηση δεξιότητες
- Κινητικότητα- αναβάθμιση της απασχολησιμότητας
- Επιδότηση της απασχόλησης
- Δράσεις για την ένταξη στην αγορά εργασίας των νέων και των μακροχρόνια ανεργών
- Μεγιστη συνεισφορά την πρωτοβαθμια φροντίδα για την νεολαία
- Αξιοποίηση της κοινωνικής οικονομίας
- Επένδυση σε διαρυσμό λειτουργικού μοντέλου ΟΑΕΔ και αναδιοργάνωσή του
- Καταπολέμηση της αδήλωτης εργασίας
- Βελτίωση της αποτελεσματικότητας του ελληνικού εθνικού συστήματος εκπαίδευσης
- Διαβίωση μάθησης

3. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ – ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΦΙΛΙΚΗ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

- Αποδοτική χρήση των πόρων και χαμηλά επίπεδα εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα
- Αποτελεσματική διαχείριση των αποβλήτων (Κοινωνικό κεκτημένο) – Ανακύκλωση
- Επιχειρηματικές ευκαιρίες σε ανασυρσόμενους κλάδους
- Εξοικονόμηση εν έργειας - Ενεργειακή αποδοτικότητα
- ΑΠΕ
- Διαχείριση και πρόληψη των κινδύνων από την κλιματική αλλαγή
- Προστασία και ανάδειξη της βιοποικιλότητας και του φυσικού τοπίου
- Προστασία πολιτιστικού περιβάλλοντος
- Ολοκληρωμένη Αστική Ανάπτυξη - Καθαρές μεταφορές

4. ΑΝΑΠΤΥΞΗ – ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ & ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

- Εξοχρησιμοποίηση και επέκταση του δικτύου μεταφορών και διασποράς ηλεκτρικής ενέργειας
- Κατασκευή φυσικού αερίου
- Δημιουργία προαυτοθέσων ανταγωνιστικής αγοράς

ΕΝΕΡΓΕΙΑ

- Ολοκλήρωση εθνικών δικτύων (βασικού ΔΕΔ-Μ)
- Ανάπτυξη δικτύων για εισαγωγή επιχειρηματικότητας
- Πρωτόθρη συνδυασμένων μεταφορών/κάρβου Logistics
- Αναβάθμιση λιμένων

ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ

5. ΟΣΕΣ ΜΙΚΗ ΕΠΑΡΧΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ – Η Διοίκηση ως υποδομητικός παράγων

- Φιλικά προς τις επιχειρήσεις περιβάλλον
- Δικαιοσύνη
- Υγεία
- Δημοκρατική / φεραλογική μεταρρύθμιση
- Σταχευμένες προγράμματα επίτευξης

ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ / Τομείς παρεμβάσεων

- Ανάπτυξη / καινοτομία υφιστάμενων διαδικασιών
- Ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού
- Εστιασμένα και στρατηγικά αλληλοσυμπληρωματικά
- Ηλεκτρονική διακυβέρνηση

ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ / Ορίζοντες παρεμβάσεων

- Εθνικά επίπεδα
- Περιφερειακά επίπεδα
- Τοπικά επίπεδα
- Ανάπτυξη Συστήματος Διαχείρισης
- Υποστήριξη δικαίου

ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ & ΕΛΕΓΧΟΥ ΕΣΠΑ

Έξυπνη Ανάπτυξη (Smart growth)

Χωρίς Αποκλεισμούς Ανάπτυξη (Inclusive growth)

Βιώσιμη Ανάπτυξη (Sustainable growth)

ΕΥΡΩΠΗ 2020